

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ TRZCIANKI

z dnia 2026 r.

**w sprawie przyjęcia „Strategii rozwoju inteligentnych wsi na terenie
gminy Trzcianka w latach 2026-2032”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662, ze zm.¹⁾) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię rozwoju inteligentnych wsi na terenie gminy Trzcianka w latach 2026-2032”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Trzcianki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2026 r. poz. 912 i 1273.

Strategia rozwoju inteligentnych wsi

na terenie gminy Trzcianka
na lata 2026-2032

Spis treści

I.	Ogólna charakterystyka obszarów wiejskich	3
I.1.	Wizja inteligentnej wsi - Smart Village w gminie Trzcianka	7
I.2.	Opis procesu opracowania koncepcji	9
II.	Diagnoza potencjałów.....	12
II.1.	Diagnoza wraz z identyfikacją problemów	12
II.2.	Określenie grupy docelowej	19
II.3.	Zasięg terytorialny koncepcji	21
II.4.	Uproszczona analiza SWOT	26
III.	Cele strategii.....	30
III.1.	Cele strategiczne i operacyjne	30
III.2.	Plan włączania społeczności.....	33
IV.	Koncepcja inteligentnej wsi (z perspektywą do 2032).....	37
IV.1.	Projekt inteligentnej wsi Stobno.....	39
IV.2.	Projekt inteligentnej wsi Biała	44
IV.3.	Projekt inteligentnej wsi Radolin	49
IV.4.	Projekt inteligentnej wsi Nowa Wieś.....	55
IV.5.	Projekt inteligentnej wsi Niekursko	60
V.	Harmonogram wdrażania Strategii.....	65
VI.	Monitoring i ewaluacja Strategii.....	68
VII.	Podsumowanie.....	71
VIII.	Załączniki:	73
	Załącznik nr 1: Założenia dla wyznaczenia obszaru objętego strategią	73
	Załącznik nr 2: Przyjęty model oceny potencjału smart village	75
	Załącznik nr 3: Ocena potencjału sołectw w poszczególnych obszarach	77
	Załącznik nr 4: Fiszki projektowe.....	80
	Załącznik nr 5: Podsumowanie wyników ankiet.....	110

I. Ogólna charakterystyka obszarów wiejskich

Charakterystykę obszarów wiejskich Gminy Trzcianka można przedstawić na podstawie analizy dokumentów: „**Strategia Rozwoju Gminy Trzcianka na lata 2015–2030**”, „**Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Trzcianka na lata 2024–2030**” oraz „**Raport o stanie gminy Trzcianka w 2025 roku**”.

Gmina Trzcianka to jednostka miejsko-wiejska zlokalizowana w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim. Obszary wiejskie zajmują znaczną część powierzchni gminy – ponad 350 km² – i obejmują 20 sołectw: Białą, Biernatowo, Górnice, Łomnicę, Niekursko, Nową Wieś, Przyłęki, Pokrzywno, Radolin, Runowo, Rychlik, Sarcz, Siedlisko, Smolarnię, Stobno, Straduń, Teresin, Wapniarnię I, Wapniarnię III i Wrząca.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. obszary wiejskie zamieszkiwało 6 938 osób, co stanowi około 31% całej populacji gminy (22 448 mieszkańców). Mimo iż liczba mieszkańców systematycznie maleje, struktura wiekowa wskazuje, że w społeczności tej występuje przewaga osób w wieku produkcyjnym (55%), jednak znaczny jest również udział ludności w wieku poprodukcyjnym (26%). Obszary wiejskie zmagają się z ujemnym przyrostem naturalnym, co odzwierciedlają statystyki: w 2025 roku na wsiach urodziło się 43 dzieci, podczas gdy liczba zgonów w całej gminie wyniosła 275.

Wieś w gminie Trzcianka ma charakter rolniczo-leśny z elementami działalności przemysłowej. Użytki rolne zajmują powierzchnię ponad 15 700 ha. Dominują gleby IV i V klasy bonitacyjnej, co ogranicza intensywność produkcji rolnej. W strukturze gospodarstw rolnych wyróżniają się te powyżej 100 ha, skupione głównie w takich wsiach jak: Biała, Siedlisko, Łomnica, Runowo, Nowa Wieś i Stobno.

Lasy zajmują ponad 50% powierzchni gminy – w tym również obszary wiejskie – co czyni Trzciankę atrakcyjną przyrodniczo i rekreacyjnie. Istotną rolę odgrywa również gospodarka leśna i ekoturystyka.

Obszary wiejskie gminy wyróżniają się walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Kluczową atrakcją jest Dolina Noteci – teren objęty ochroną w ramach Natura 2000, przebiegający przez wsie Radolin, Biała, Wrząca i Stobno. Obszar ten to ważny

korytarz ekologiczny pomiędzy Odrą a Wisłą, gdzie stwierdzono obecność aż 240 gatunków ptaków.

Infrastruktura sprzyjająca rekreacji obejmuje m.in. trasę rowerową Euro Route R-1 oraz lokalne ścieżki edukacyjno-przyrodnicze w lasach Nadleśnictwa Trzcianka (np. „Nad Bukówką” czy „Pańska Łaska”).

Na obszarach wiejskich sukcesywnie modernizowana jest infrastruktura drogowa i wodno-kanalizacyjna. Główne inwestycje obejmują przebudowę dróg lokalnych, rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz dostęp do Internetu szerokopasmowego. Mimo to nadal występują problemy z wykluczeniem komunikacyjnym niektórych sołectw.

W zakresie infrastruktury społecznej funkcjonują świetlice wiejskie, remizy OSP, obiekty sportowo-rekreacyjne (boiska, place zabaw) oraz biblioteki. Działają lokalne stowarzyszenia i koła gospodyń wiejskich, co wzmacnia kapitał społeczny i integrację mieszkańców.

W Strategii Rozwoju oraz Raporcie z 2025 r. wskazuje się na istotne różnice infrastrukturalne między miastem a wsią. Główne problemy dotyczące wsi to:

- niedostateczna infrastruktura drogowa (niskiej jakości drogi lokalne),
- ograniczony dostęp do transportu publicznego,
- nierównomierny dostęp do opieki zdrowotnej i usług społecznych.

Jednak w ostatnich latach obserwuje się wzrost nakładów na infrastrukturę, w tym rozwój kanalizacji, inwestycje drogowe i termomodernizację świetlic wiejskich w ramach projektów rewitalizacyjnych.

Zgodnie z diagnozą zawartą w Gminnym Programie Rewitalizacji, część obszarów wiejskich doświadcza zjawisk kryzysowych, takich jak:

- wyludnianie i starzenie się ludności,
- ograniczony dostęp do transportu publicznego,
- niski poziom aktywności gospodarczej i społecznej,
- niewystarczająca infrastruktura techniczna i społeczna w niektórych wsiach.

Wyzwania te wymagają zintegrowanych działań rewitalizacyjnych, które będą realizowane m.in. poprzez inwestycje w infrastrukturę społeczną, programy aktywizacji mieszkańców oraz wsparcie dla lokalnych inicjatyw i przedsiębiorczości.

Gminny Program Rewitalizacji na lata 2024–2030, wskazuje również, że niektóre wsie (zwłaszcza Radolin i okolice Doliny Noteci) doświadczają problemów społecznych: bezrobocia, wykluczenia społecznego i braku perspektyw dla młodych ludzi oraz że koniecznym jest aby w ramach rewitalizacji starać się o odwrócenie tych trendów poprzez inwestycje w edukację i kulturę (np. remonty świetlic), wsparcie ekonomii społecznej, czy aktywizację lokalnej społeczności za sprawą partnerstw lokalnych.

Mimo barier, obszary wiejskie gminy Trzcianka posiadają znaczące atuty:

- zasoby naturalne i krajobrazowe (obszary chronione, jeziora, lasy),
- rozwijający się sektor turystyki wiejskiej i agroturystyki,
- lokalna przedsiębiorczość oraz aktywność społeczna mieszkańców,
- bliskość Piły i dobra dostępność komunikacyjna (drogi wojewódzkie i krajowe).

Strategia rozwoju gminy wskazuje, że priorytetem dla obszarów wiejskich będzie:

- wielofunkcyjny rozwój wsi (łączenie funkcji rolniczej z turystyczną i społeczną),
- zwiększanie dostępności komunikacyjnej,
- modernizacja infrastruktury komunalnej,
- ochrona środowiska i promowanie gospodarki niskoemisyjnej.

Gmina podejmuje działania w kierunku odnowy wsi, wspierania lokalnych liderów i integracji społecznej mieszkańców poprzez lokalne inicjatywy kulturalne i edukacyjne.

Wieś w gminie Trzcianka to obszar o dużej wartości przyrodniczej, istotnym potencjale rolniczym i rozwijającej się funkcji turystycznej. Jednocześnie wymaga strategicznych działań rewitalizacyjnych, poprawy infrastruktury oraz wzmacniania więzi społecznych i gospodarczych. Realizacja zapisów Strategii Rozwoju i Programu Rewitalizacji pozwala oczekiwać, że obszary wiejskie gminy będą mogły z powodzeniem pełnić rolę zrównoważonej przestrzeni życia i rozwoju społeczno-gospodarczego.

Wiejskie obszary gminy Trzcianka mają ogromny potencjał – przyrodniczy, turystyczny i społeczny. Mimo wyzwań demograficznych, infrastrukturalnych i gospodarczych, podejmowane są liczne działania w kierunku ich rewitalizacji i rozwoju. Priorytety lokalnej polityki obejmują wspieranie społeczności lokalnych, modernizację infrastruktury oraz zachowanie dziedzictwa przyrodniczego, co wpisuje się w ideę zrównoważonego rozwoju. Przyjęcie strategii inteligentnych wsi pozwoli udowodnić, że ten potencjał da się wykorzystać z korzyścią dla ich mieszkańców.

I.1. Wizja inteligentnej wsi - Smart Village w gminie Trzcianka

Wizja inteligentnej wsi gminy Trzcianka (perspektywa 2032)

Wizja Smart Village opisuje oczekiwany, przyszły stan rozwoju wsi, który społeczność lokalna chce osiągnąć poprzez wykorzystanie innowacyjnych rozwiązań w obszarach życia społecznego, gospodarczego i środowiskowego. Jest to obraz przyszłości, w której wieś staje się dynamicznym, zrównoważonym i atrakcyjnym miejscem do życia i pracy, wykorzystującym technologie oraz lokalne zasoby dla dobra mieszkańców.

Smart Village w gminie Trzcianka to sieć nowoczesnych, aktywnych i współpracujących społeczności wiejskich, które mądrze korzystają z kapitału ludzkiego, lokalnych zasobów, partnerstw oraz narzędzi cyfrowych. Innowacje służą tu ludziom, a rozwój wsi opiera się na energii mieszkańców, ich przedsiębiorczości i tożsamości.

Fundamentem wizji jest założenie, że inteligentna wieś to przede wszystkim sposób myślenia, a nie technologia. Technologia pełni funkcję wsparcia, natomiast kluczowe znaczenie mają współpraca, zaufanie, kompetencje, partnerstwa i lokalne przywództwo.

Kluczowe zasady wizji Smart Village w gminie Trzcianka

Oddolność i aktywność społeczności

Transformacja w kierunku „smart” zaczyna się od mieszkańców: to oni diagnozują potrzeby, współtworzą projekty i decydują o kierunkach rozwoju. Trzcieńskie wsie stają się miejscami, gdzie głos społeczności jest fundamentem decyzji, a lokalni liderzy pełnią rolę animatorów zmian. Powstaje nowa kultura współpracy, w której każdy sektor ma swoją rolę, a projekty są trwałe i komplementarne.

Środki na odnowę wsi jako motor zmian

Wizja zakłada pełne wykorzystanie potencjału, jaki niesie członkostwo w Noteckiej Lokalnej Grupie Działania oraz Nadnoteckiej Grupie Rybackiej. Organizacje te wzmacniają kapitał społeczny, animują współpracę międzysektorową i tworzą partnerstwa lokalne, które już doprowadziły do trwałych zmian na obszarach wiejskich. Dzięki temu społeczności posiadają sołeckie strategie rozwoju, potrafią współpracować i stanowią silny potencjał do dalszych działań. Proces ten wspierają również środki samorządu wojewódzkiego i gminnego.

Kompetencje cyfrowe, technologia służąca ludziom i wymiana wiedzy

Wsie gminy Trzcianka rozwijają kompetencje cyfrowe mieszkańców poprzez szkolenia, mentoring, wizyty studyjne i wymianę doświadczeń. Technologie wdrażane są tam, gdzie odpowiadają na realne potrzeby: transport na żądanie, e-usługi, inteligentne oświetlenie, monitoring środowiskowy, zarządzanie energią czy cyfrowe platformy komunikacji. Technologia jest narzędziem, które ułatwia życie, a nie je komplikuje.

Obraz przyszłości:

W 2032 roku wsie gminy Trzcianka są:

- Dostępными miejscami życia – z transportem, usługami społecznymi, edukacją, szerokopasmowym Internetem i infrastrukturą rekreacyjną.
- Społecznościami współpracującymi i aktywnymi – realizującymi projekty, korzystającymi z grantów i rozwijającymi lokalne inicjatywy.
- Przestrzeniami nowoczesnej infrastruktury – świetlice wiejskie pełnią funkcję centrów edukacji, kultury, przedsiębiorczości i usług cyfrowych.
- Ośrodkami zielonej energii i odpowiedzialności środowiskowej – z OZE, retencją wody, mikrosieciami energetycznymi, ochroną Doliny Noteci i ekoturystyką.
- Miejscami, gdzie tradycja spotyka innowację – lokalne produkty, historia i tożsamość są łączone z nowoczesnymi narzędziami i usługami.

Wspólna wizja Smart Village gminy Trzcianka

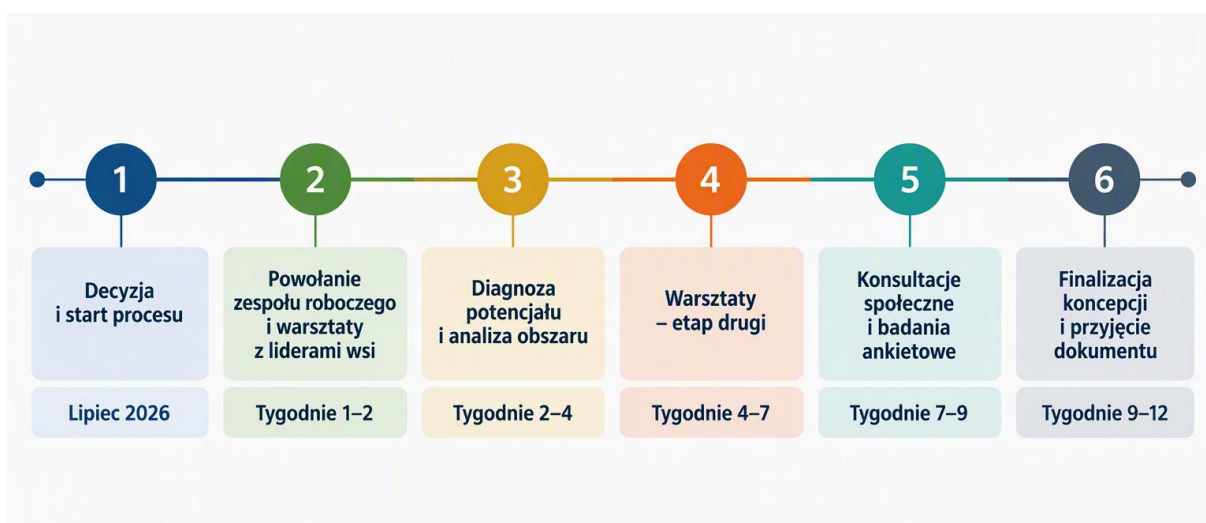
Wizja stanowi nadrzędny cel strategii, wspomniany obraz przyszłości, obejmujący wszystkie cele szczegółowe:

Trzcieńskie Smart Villages wykorzystują kapitał ludzki, przedsiębiorczość mieszkańców oraz potencjał przyrodniczo-turystyczny sołectw, tworząc nowoczesne, zrównoważone i dostępne środowisko życia, pracy i rozwoju. Koncepcje rozwoju inteligentnych wsi są mierzalne, osiągalne i dopasowane do potencjałów poszczególnych sołectw.

I.2. Opis procesu opracowania koncepcji

Prace nad koncepcją Smart Village w gminie Trzcianka rozpoczęto od decyzji, że dokument ma być efektem rzeczywistej współpracy mieszkańców, sołtysów, organizacji społecznych i przedstawicieli gminy. Od początku przyjęto założenie, że koncepcja powstaje oddolnie, zgodnie z ideą Smart Village, w której „kluczowe znaczenie mają ludzie”.

Ilustracja 1 - Proces opracowania koncepcji na osi czasu

Powołanie zespołu roboczego i warsztaty z liderami wsi

W pierwszym etapie utworzono zespół roboczy odpowiedzialny za koordynację procesu. W jego skład weszli lokalni liderzy – sołtysi, będący jednocześnie członkami rad sołeckich, przedstawicielami organizacji wiejskich (KGW, OSP, NGO) oraz pracownikami urzędu. Zespół dbał o przejrzystość działań, otwartość procesu i dostępność dla mieszkańców.

Pierwszym działaniem zespołu był udział w warsztatach Smart Village. Wprowadzono uczestników w ideę Smart Village oraz przykłady jej zastosowania w Europie. Omówiono rolę technologii, innowacji społecznych i lokalnych zasobów, a następnie rozpoczęto pracę nad wstępną wizją rozwoju wsi, wykorzystując metody kreatywne (burza mózgów, mapy myśli, wizje graficzne, karty metaforyczne).

Diagnoza potencjału i analiza obszaru

Równolegle prowadzono diagnozę potrzeb i problemów. Członkowie zespołu zostali wyposażeni w ankiety terenowe, które pozwoliły zebrać opinie mieszkańców nieuczestniczących w warsztatach. Przeprowadzono również spacerowe badania dokumentujące infrastrukturę, sposób użytkowania przestrzeni, zasoby, braki oraz potencjał turystyczny i środowiskowy.

Zebrane dane uzupełniono informacjami z urzędu gminy, statystykami demograficznymi, analizami infrastruktury oraz wiedzą sołtysów o lokalnych realiach. Na tej podstawie powstała pierwsza wersja wizji oraz wstępny zasięg terytorialny koncepcji, wynikający z identyfikacji miejscowości o wspólnych potencjałach i wyzwaniach.

Warsztaty – etap drugi

Zgodnie z założeniami koncepcji przeprowadzono serię otwartych warsztatów w miejscowościach objętych obszarem opracowania, organizowanych bezpośrednio po zebraniach wiejskich. Drugi etap warsztatów rozpoczął się od analizy diagnozy i uporządkowania zidentyfikowanych problemów. Zastosowano narzędzia analityczne: drzewo problemów oraz analizę SWOT.

Zgodnie z modelem Smart Village zwracano uwagę na komponent cyfrowy, środowiskowy lub klimatyczny oraz realność wykonania przez lokalną społeczność. Na tej podstawie opracowano listę inicjatyw Smart Village, określając dla każdego pomysłu: problem, który rozwiązuje, zasoby potrzebne do realizacji, osoby odpowiedzialne, terminy oraz możliwe źródła finansowania.

Powstała pełna diagnoza obejmująca: opis miejscowości, analizę społeczno-demograficzną, analizę gospodarki lokalnej, analizę infrastruktury technicznej i społecznej oraz analizę potencjału turystycznego i środowiskowego.

Konsultacje społeczne i badania ankietowe

Kolejnym krokiem były konsultacje społeczne z mieszkańcami, tym razem z wykorzystaniem roboczego dokumentu zawierającego wizję, cel nadrzędny, analizę SWOT oraz diagnozę. Przeprowadzono również ankietę online i papierową, dystrybuowaną przez członków zespołu, aby zebrać opinie dotyczące potrzeb społecznych, kulturowych, środowiskowych, technologicznych, turystycznych i

klimatycznych. Równolegle odbywały się spotkania uzupełniające z organizacjami społecznymi, przedsiębiorcami i rolnikami oraz wizje terenowe.

Finalizacja koncepcji i przyjęcie dokumentu

Po zakończeniu konsultacji zespół ponownie przeanalizował wizję Smart Village, upewniając się, że jest spójna z wypracowanymi działaniami i akceptowana przez uczestników. Następnie przygotowano dokument zawierający wszystkie niezbędne elementy: opis procesu, diagnozę, analizę SWOT, listę projektów, zasoby, plan wdrażania oraz cele koncepcji. Cały proces przedstawiono na osi czasu, podkreślając, że koncepcja jest efektem szerokiej współpracy i zaangażowania mieszkańców. Ze względu na ponadsołecki zasięg dokument został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej Trzcianki. Jednocześnie każda koncepcja została zatwierdzona i podpisana przez radę sołecką, a po uchwaleniu opublikowana na stronach gminy i sołectw, stając się podstawą do aplikowania o środki zewnętrzne.

II. Diagnoza potencjałów

II.1. Diagnoza wraz z identyfikacją problemów

Założenia diagnozy

Termin „inteligentna wieś” odnosi się do kompleksowej wizji rozwoju miejscowości wiejskich, łączącej wymiar społeczny, ekonomiczny, środowiskowy i technologiczny. Oznacza zmianę paradygmatu w kierunku nowoczesnej rewitalizacji obszarów wiejskich poprzez inteligentne wykorzystanie lokalnych zasobów, budowanie potencjału cyfrowego, wzmacnianie inicjatyw społecznościowych oraz poprawę jakości życia mieszkańców.

Opracowanie diagnozy wymagało zdefiniowania, czym w praktyce mają być trzcianeckie smart villages. Przyjęto, że inteligentne wsie to społeczności lokalne oparte na współpracy grup inicjatywnych, wykorzystujące technologie cyfrowe i innowacje w codziennym życiu, poprawiające jakość usług publicznych oraz efektywność wykorzystania zasobów lokalnych — w szczególności infrastruktury społecznej i walorów przyrodniczych terenów nadnoteckich.

Wśród 20 sołectw gminy Trzcianka możliwe było wyodrębnienie miejscowości o zbliżonych cechach, większym kapitale ludzkim i infrastrukturalnym, które stanowią naturalne środowisko do wdrażania idei Smart Village. Strategia koncentruje się na tych obszarach, zakładając zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości usług publicznych i prywatnych (edukacja, zdrowie, transport, Internet), a także wykorzystanie technologii do lepszego zarządzania zasobami naturalnymi, poprawy efektywności energetycznej, wspierania przedsiębiorczości oraz rozwoju turystyki i ochrony dziedzictwa kulturowego.

Zakres diagnozy

Aby przygotować rzetelną diagnozę strategiczną — stanowiącą podstawę formułowania celów rozwojowych — zagregowano najważniejsze dane dotyczące poszczególnych sołectw. Analiza objęła:

Liczbę ludności — oceniono potencjał demograficzny, liczbę gospodarstw domowych, trendy migracyjne oraz strukturę wiekową (m.in. odpływ młodych mieszkańców, powroty, nowe budownictwo).

Zasoby infrastrukturalne — zinwentaryzowano obiekty i infrastrukturę komunalną, stan dróg, dostęp do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, charakter obiektów (nowe/stare, murowane/drewniane, wielofunkcyjne lub wyspecjalizowane). Świetlice wiejskie, remizy OSP, boiska wielofunkcyjne, place zabaw, wiaty rekreacyjne. Wyposażenie sołectw (nagłośnienie, stoły, namioty, kuchnie mobilne itd.). Sieć dróg lokalnych (wymagająca modernizacji), częściowa sieć światłowodowa.

Zasoby instytucjonalne — sprawdzono obecność placówek oświatowych (szkoły, przedszkola), instytucji publicznych (filie biblioteki), społecznych i gospodarczych (np. sklepy, punkty usługowe). Agroturystyki, gospodarstwa rybne, stajnie, pasieki. Aktywne profile sołectw na Facebooku i portalach społecznościowych. Doświadczenie w organizacji festiwali, koncertów, festynów i promocji tychże wydarzeń. Wiedza ekspertów zewnętrznych (moderatorzy WOW, doradcy LGD). Kroniki sołeckie, książki o historii miejscowości, dokumentacja fotograficzna zabytków.

Kapitał ludzki — oceniono aktywność społeczną poprzez funkcjonowanie organizacji (OSP, KGW, stowarzyszenia), inicjatywy mieszkańców i lokalne liderstwo. Sołectwa posiadają aktywne grupy mieszkańców: Koła Gospodyń Wiejskich, OSP, rady sołeckie, lokalne stowarzyszenia wiejskie. Odznacza się obecność liderów lokalnych: sołtysów, animatorów kultury, nauczycieli, osób z doświadczeniem w projektach i pozyskiwaniu funduszy. Wsie zamieszkują mieszkańcy z unikalnymi kompetencjami: pszczelarze, rolnicy, rękodzielnicy, muzycy, sportowcy, osoby z wykształceniem wyższym (np. informatyka, medycyna). Młodzież aktywna jest w wydarzeniach kulturalnych i rekreacyjnych (np. festiwale, zajęcia sportowe).

Zasoby przyrodnicze — opisano charakter zabudowy, przestrzenie wspólne, walory przyrodnicze, wykorzystanie terenów pod turystykę i agroturystykę, stan środowiska. Dolina Noteci, liczne jeziora, stawy, rzeki, a przede wszystkim lasy bogate w runo leśne. Parki dworskie, zabytkowe cmentarze i kapliczki. Malownicze trasy rowerowe (EuroVelo R1) i szlaki piesze. Produkty lokalne: miód, ryby, truskawki, maliny. Gleby klasy IV-VI (rolnictwo ekstensywne, ale z potencjałem ekologicznego).

Potencjał przestrzeni — określono dostępność terenów zielonych, ich zagospodarowanie oraz możliwości rozwojowe.

Każdy z tych elementów stanowi wartość dodaną diagnozy. Jeżeli dane zagadnienie nie miało znaczenia dla rozwoju danego sołectwa, pomijano je, aby zachować przejrzystość analizy.

Metodyka diagnozy

Diagnozę przeprowadzono w sposób uspołeczniony, zgodnie z zasadami opisanymi w części dotyczącej procesu powstawania koncepcji. Wykorzystano: konsultacje społeczne w sołectwach, ankiety papierowe i online, spacerzy badawcze, warsztaty z mieszkańcami i liderami, analizę danych urzędowych i statystycznych.

Na podstawie wyników ankiet określono potrzeby mieszkańców oraz oceniono, które z nich wpisują się w wizję inteligentnej wsi. Pominęto projekty już zaplanowane do realizacji przez gminę lub inne szczeble samorządu, aby uniknąć dublowania działań. W diagnozie uwzględniono przede wszystkim te potrzeby, które w perspektywie najbliższych kilku lat są możliwe do zaspokojenia i zgodne z ramami wsparcia Smart Village. Wszystkie zidentyfikowane potrzeby są realne do wdrożenia na poziomie sołectwa.

Kluczowe ze zdiagnozowanych potrzeby obszarów wiejskich:

Na podstawie opracowanych już w ostatnich latach sołeckich strategii rozwoju oraz przeprowadzonej na podstawie wniosków z cyklicznych zebrań sołeckich diagnozy obszarów wiejskich gminy Trzcianka wskazać należy, że w ostatnich latach mieszkańcy sołectw konsekwentnie zgłaszają potrzeby, które układają się w wyraźny obraz życia na terenach wiejskich – codziennych wyzwań, oczekiwań wobec infrastruktury oraz troski o bezpieczeństwo i komfort funkcjonowania lokalnych społeczności.

Funkcjonująca infrastruktura techniczna

To największy i najbardziej powtarzalny problem. Mieszkańcy mówią o niej jako o kręgosłupie codziennego funkcjonowania wsi, a najczęstsze potrzeby wymieniane przez mieszkańców to:

- modernizacja dróg gminnych i powiatowych, bądź ich budowa (w przypadku dróg gruntowych), brak wystarczającej ilości chodników, czy ścieżek rowerowych. W wielu miejscowościach drogi gruntowe wciąż stanowią podstawowy układ komunikacyjny – wymagają profilowania, utwardzania, doziarniania, a czasem całkowitej przebudowy. Wnioski o naprawę przepustów, usuwanie zapadisk czy poprawę odwodnienia pokazują, że drogi są nie tylko niewygodne, ale potrafią być realnym zagrożeniem dla bezpieczeństwa

mieszkańców. W wielu sołectwach pojawia się także potrzeba asfaltowania najważniejszych odcinków – szczególnie tam, gdzie drogi prowadzą do szkół, przedszkoli, cmentarzy czy skupisk zabudowy. Mieszkańcy chcą dróg trwałych, przewidywalnych, odpornych na warunki pogodowe i bezpiecznych dla pieszych oraz rowerzystów.

- poprawa oświetlenia ulicznego - mieszkańcy bardzo często zgłaszają potrzebę montażu nowych lamp, doświetlenia przejść dla pieszych, wymiany żarówek czy rozbudowy istniejących linii oświetleniowych. W wielu wsiach brakuje oświetlenia na wybudowaniach, przy przystankach, na skrzyżowaniach czy w miejscach, gdzie dzieci oczekują na autobus szkolny. Budżety sołeckie każdego roku zawierają wydatki na tenże cel, lecz bez wsparcia gminnych środków oświetlenie wsi jest wciąż niewystarczające. Oświetlenie jest dla mieszkańców nie tylko kwestią komfortu – to przede wszystkim bezpieczeństwo. W ciemnych miejscach dochodzi do niebezpiecznych sytuacji, a brak lamp utrudnia poruszanie się pieszo i rowerem. Wnioski o lampy solarne pokazują również rosnącą świadomość energetyczną i chęć korzystania z rozwiązań ekologicznych.
- Większości wsi pozbawiona jest również kanalizacji sanitarnej (Stobno, Wrząca, Łomnica, Niekursko, Nowa Wieś, Przyłęki, Runowo, Rychlik, Siedlisko, Górnica, Biernatowo), a istniejące systemy odwodnienia wymagają czyszczenia, naprawy lub przebudowy. Mieszkańcy zgłaszają zalewane piwnice, niesprawne studzienki, zbyt szerokie rowy, które utrudniają przejazd, oraz potrzebę podłączenia nowych posesji do sieci wodociągowej. To potrzeby fundamentalne – dotyczące zdrowia, bezpieczeństwa i komfortu życia.

Istniejąca infrastruktura społeczna

Mimo że istnieją liczne świetlice, boiska, place zabaw, to wciąż wszystkie sołectwa wskazują potrzebę modernizacji lub doposażenia obiektów wspólnych. W szczególności w pełni niezagospodarowane pozostają przestrzenie po byłych budynkach filialnych szkół podstawowych – obecnie służące jako świetlice środowiskowe, sale wiejskie lub filie biblioteczne i ogniska kultury w strukturach Biblioteki Publicznej i Centrum Kultury. W każdym z posiadanych obiektów, co najmniej 1 kondygnacja budynków pozostaje niewykorzystana, a co więcej niezadbana

i nieuporządkowana (po byłych lokatorach, po pożarach itd.)

Najczęstsze z wymienianych przez mieszkańców potrzeb to:

- Remonty świetlic wiejskich np. w zakresie termomodernizacji i ogrzewania (m.in. Pokrzywno, Łomnica, Biernatowo, Wrząca, Stobno, Radolin, Niekursko, Nowa Wieś)
- Modernizacja terenów rekreacyjnych i boisk – w zależności od miejsca podlegać winny, zdaniem mieszkańców, rekultywacji lub doposażeniu (m.in. Stobno, Wapniarnia, Niekursko)
- Brak ogólnodostępnych placów zabaw (wskazywane w Białej, Niekursku, Nowej Wsi, Przyłękach)

Salie wiejskie, place zabaw, boiska, wiaty – to miejsca, które budują lokalną tożsamość i integrują mieszkańców. Wnioski dotyczące ich remontów, doposażenia czy budowy nowych obiektów pokazują, jak ważna jest dla mieszkańców przestrzeń wspólna. Mieszkańcy chcą sal z dobrym ogrzewaniem, szczelnymi dachami, bezpiecznymi instalacjami i estetycznym wykończeniem. Chcą placów zabaw ogrodzonych, bezpiecznych i wyposażonych w nowe urządzenia. Chcą boisk, które są zadbane i monitorowane, aby ograniczyć akty wandalizmu.

Aktywność społeczna i integracja mieszkańców

W wielu wsiach wciąż problemem jest niskie zaangażowanie mieszkańców, mimo istnienia organizacji. Gmina odczuwalnie wspiera powstawanie nowych organizacji lokalnych (w szczególności KGW) oraz funkcjonowanie już istniejących (głównie OSP), a jednocześnie dla animacji współpracy międzysołeckiej utworzono wyjątkową Fundację Sołecką, która udzielać może osobowości prawnej tym sołectwom, które nie posiadają swoich stowarzyszeń. Fundacja Sołecka stworzona jest przez sołtysów niemal wszystkich sołectw. W każdej strategii rozwoju wsi podkreśla się, że organizacje działają, ale potrzebują infrastruktury, sprzętu, miejsca spotkań, czy poprawy komunikacji wewnętrznej

Tożsamość lokalna, dziedzictwo i estetyka

Wsie gminy Trzcianka mają bogate dziedzictwo, ale wymaga ono ochrony i wykorzystania. Najczęstsze potrzeby:

- Zagospodarowanie obiektów historycznych

- parki dworskie (Biała, Niekursko, Rychlik, Łomnica)
- stare cmentarze (Łomnica, Niekursko, Przyłęki, Rychlik)
- zabytkowe kościoły (Biała, Radolin, Stobno, Łomnica, Niekursko, Rychlik, Siedlisko)
 - Poprawa estetyki przestrzeni publicznej - zaniedbane przystanki PKS, bądź miejsca oddalone od centrum wsi. Mieszkańcy chcą czystej przestrzeni, sprawnego systemu odbioru odpadów i możliwości legalnego pozbywania się trudnych frakcji, takich jak folie rolnicze czy opony.
 - Mieszkańcy wsi widzą też potrzebę promocji swoich sołectw i mają ku temu wzorce między samymi sobą.

Gospodarka lokalna i miejsca pracy

Wsie wskazują na ograniczone możliwości zatrudnienia na miejscu. Najczęstsze potrzeby to oczekiwanie wsparcia lokalnych przedsiębiorców, a w głównej mierze rolników. Wykazywana jest niska wiedza mieszkańców o pozyskiwaniu środków na rozwój gospodarstw – mimo wielu zachęt i informacji kierowanych przez LGD i NGR. Mieszkańcy sygnalizują oczekiwanie rozwoju usług i małej przedsiębiorczości, ze względu na fakt, iż w wielu wsiach brak gastronomii, usług, czy miejsc noclegowych. Oczekiwane byłoby również lepsze wykorzystanie zasobów przyrodniczych (turystyka, agroturystyka). A jako największy potencjał wskazywana jest Dolina Noteci (Stobno, Biała, Radolin) oraz miejscowości otoczone lasami i jeziorami (Smolarnia, Straduń, Niekursko).

Transport i dostępność usług publicznych

Innym obszarem niedostatecznie zabezpieczającym potrzeby mieszkańców obszarów wiejskich jest komunikacja publiczna. Opiera się ona obecnie na sieci kolejowej (przebiegającej przez Biernatowo, Siedlisko, Trzciankę, Białą i Stobno) oraz autobusowych przewozach szkolnych, które mają charakter otwarty i również inni pasażerowie mogą z nich skorzystać, lecz są to 2 autobusy dziennie do Trzcianki (i z powrotem). Brak jest placówek zdrowia – wszystkie wsie poza Siedliskiem nie posiadają własnej przychodni. Brak przedszkoli i szkół – większość sołectw jest już zmuszona do korzystania z dowozów do placówek oświatowych (wyjątek: Biała, Łomnica, Rychlik, Przyłęki). Słaba komunikacja autobusowa do innych gmin –

odczuwalne w miejscowościach położonych bliżej Piły, lub w kierunku Czarnkowa czy Wałcza (Łomnica, Stobno, Niekursko, Nowa Wieś).

Alternatywnym i oczekiwanym rozwiązaniem transportowym jest rozwój infrastruktury pieszo-rowerowej. Wnioski o ścieżki rowerowe pojawiają się niemal w każdym roku i w większości sołectw. Mieszkańcy chcą bezpiecznie poruszać się między wsiami, do Trzcianki, do szkół, sklepów czy miejsc pracy. Ścieżki rowerowe są dla nich nie tylko udogodnieniem – są symbolem nowoczesnej, zrównoważonej mobilności, która pozwala ograniczyć ruch samochodowy i poprawić bezpieczeństwo na drogach. W wielu miejscach ścieżki pieszo-rowerowe są traktowane jako niezbędne uzupełnienie dróg wojewódzkich i powiatowych, które – przy dużym natężeniu ruchu – stają się niebezpieczne dla pieszych i rowerzystów.

Podsumowując, mieszkańcy sołectw gminy Trzcianka mają bardzo spójne oczekiwania wobec swojej przestrzeni. To obraz wsi, które chcą się rozwijać, być atrakcyjne do życia i przyjazne dla mieszkańców w każdym wieku. Wsi, które widzą swoją przyszłość w nowoczesnych rozwiązaniach, ale jednocześnie dbają o podstawy – drogi, oświetlenie, bezpieczeństwo i przestrzeń wspólną. Odnotować można 7 kluczowych potrzeb obszarów wiejskich gminy Trzcianka poczynając od modernizacji infrastruktury drogowej, oświetleniowej i kanalizacyjnej przez remonty i doposażenie świetlic, boisk, placów zabaw i terenów rekreacyjnych po wzmocnienie integracji społecznej i aktywności mieszkańców, przy jednoczesnym oczekiwaniu ochrony i wykorzystania dziedzictwa kulturowego oraz poprawy estetyki wsi, wsparcia lokalnej przedsiębiorczości, rolnictwa i rozwoju turystyki wiejskiej, poprawienia dostępności usług publicznych (zdrowie, edukacja, transport) oraz skierowanej do wewnątrz motywacji do profesjonalizacji komunikacji i promocji sołectw. Choć każde sołectwo ma swoją specyfikę, wnioski z zebrań wiejskich pokazują, że mieszkańców łączy wspólna wizja: chcą wsi bezpiecznych, dobrze skomunikowanych, czystych i zadbanej, z nowoczesną infrastrukturą społeczną i pełną infrastrukturą techniczną, która odpowiada na realne potrzeby życia codziennego.

II.2. Określenie grupy docelowej

Określenie grupy docelowej koncepcji Smart Village

W ramach przeprowadzonej diagnozy dokonano identyfikacji grupy docelowej, tj. społeczności oraz podmiotów, które będą bezpośrednimi beneficjentami działań przewidzianych w koncepcji Smart Village gminy Trzcianka. Proces ten został przeprowadzony w oparciu o analizę aktywności społecznej sołectw, ich potencjału infrastrukturalnego oraz możliwości wdrożenia rozwiązań inteligentnych zgodnych z założeniami strategii.

Zakres analizy i kryteria wyodrębnienia grupy docelowej

W toku prac diagnostycznych stwierdzono, że sołectwa gminy Trzcianka charakteryzują się zróżnicowaną specyfiką funkcjonalną i społeczną. Występują zarówno wsie rozproszone, pozbawione centrum życia społecznego, miejscowości o dominującej funkcji rolniczej, jak i wsie o charakterze wypoczynkowym, w których znaczna część mieszkańców realizuje swoje potrzeby poza terenem gminy. Z tego względu nie wszystkie obszary posiadają warunki sprzyjające wdrażaniu pełnego modelu Smart Village.

W procesie określania grupy docelowej zastosowano następujące kryteria:

- kapitał społeczny – obecność aktywnych organizacji (OSP, KGW, stowarzyszeń), grup inicjatywnych oraz liderów lokalnych,
- potencjał infrastrukturalny – dostępność obiektów wspólnych, w tym możliwość zagospodarowania budynków byłych szkół filialnych, świetlic i innych przestrzeni publicznych,
- lokalizacja – położenie w pobliżu Doliny Noteci lub w pobliżu innych wartościowych przyrodniczo terenów - zwiększające znaczenie walorów środowiskowych i turystycznych,
- aktywność gospodarcza – funkcjonowanie lokalnych przedsiębiorstw, gospodarstw rolnych oraz podmiotów usługowych,
- gotowość społeczności do współpracy – poziom zaangażowania mieszkańców w działania lokalne oraz deklarowana chęć uczestnictwa w procesach rozwojowych,

- realność wdrożenia działań – możliwość zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb w perspektywie najbliższych lat.

Na podstawie powyższych kryteriów wyodrębniono sołectwa posiadające największy potencjał do wdrażania rozwiązań Smart Village oraz zdolność do ich dalszego rozwijania, a wśród nich wspólne grupy docelowe.

Wyodrębnione grupy docelowe

W wyniku przeprowadzonej analizy ustalono, że grupę docelową koncepcji Smart Village stanowią:

- mieszkańcy aktywnych sołectw – osoby identyfikujące się ze swoją miejscowością, uczestniczące w życiu społecznym i wykazujące gotowość do współtworzenia działań rozwojowych,
- lokalne przedsiębiorstwa i gospodarstwa rolne – podmioty gospodarcze, które poprzez wykorzystanie technologii mogą zwiększyć efektywność działalności oraz konkurencyjność,
- organizacje społeczne – OSP, KGW, stowarzyszenia i fundacje, stanowiące kluczowy element kapitału społecznego i partnerów wdrażania innowacji,
- instytucje publiczne – szkoły, przychodnie, jednostki samorządowe oraz inne podmioty świadczące usługi publiczne,
- instytucje finansujące rozwój – podmioty wspierające finansowanie projektów związanych z rozwojem inteligentnych wsi,
- turyści – osoby odwiedzające miejscowości, korzystające z infrastruktury i wpływające na lokalną gospodarkę.

Wspólny mianownik grup docelowych

Wszystkie wyodrębnione grupy łączy:

- obecność lub potencjał rozwoju kapitału społecznego,
- dostępność lub możliwość stworzenia infrastruktury wspólnej,
- położenie w obszarze o wysokich walorach środowiskowych,
- gotowość do współpracy,
- możliwość wdrażania rozwiązań cyfrowych, środowiskowych i społecznych,
- realne potrzeby możliwe do zaspokojenia w ramach koncepcji Smart Village.

Wdrożenie koncepcji Smart Village w gminie Trzcianka zostało ukierunkowane na te społeczności, które posiadają zasoby umożliwiające skuteczne wykorzystanie innowacyjnych rozwiązań oraz ich dalszy rozwój.

II.3. Zasięg terytorialny koncepcji

Ustalenie obszaru objętego koncepcją

W ramach prac diagnostycznych dokonano określenia zasięgu terytorialnego koncepcji Smart Village. Podobnie jak w przypadku określania grupy docelowej, proces ten został przeprowadzony na podstawie analizy cech poszczególnych sołectw, ich potencjału społecznego, infrastrukturalnego oraz środowiskowego. Ustalono, że wdrażanie rozwiązań inteligentnych jest możliwe przede wszystkim w tych miejscowościach, które posiadają odpowiednie zasoby oraz wykazują gotowość do współpracy i rozwoju.

Podstawy wyznaczenia obszaru

W toku analizy prowadzonej przez Zespół stwierdzono, że sołectwa gminy Trzcianka charakteryzują się zróżnicowaną strukturą przestrzenną i funkcjonalną. Jak wspomniano, występują zarówno wsie rozproszone, pozbawione swoistego centrum życia społecznego, miejscowości o dominującej funkcji rolniczej, jak i wsie o charakterze typowo wypoczynkowym, w których znaczna część mieszkańców, przez większą część roku, realizuje swoje potrzeby poza gminą Trzcianka. Z tego względu nie wszystkie obszary posiadają warunki sprzyjające wdrażaniu pełnego modelu Smart Village.

Zasięg terytorialny koncepcji został wyznaczony na podstawie następujących kryteriów:

- kapitał społeczny – obecność aktywnych organizacji i grup inicjatywnych,
- potencjał infrastrukturalny – dostępność obiektów wspólnych, w tym budynków byłych szkół filialnych, świetlic i przestrzeni publicznych,
- walory środowiskowe – położenie w pobliżu Doliny Noteci oraz innych atrakcyjnych terenów leśnych i jeziornych,

- możliwość wdrożenia rozwiązań smart – realność zastosowania technologii cyfrowych, środowiskowych i społecznych,
- gotowość liderów lokalnych do współpracy – deklaracje i aktywność sołtysów oraz rad sołeckich.

Na tej podstawie wyodrębniono obszar obejmujący sołectwa o największym potencjale wdrożeniowym, położone w strefie o wysokich walorach przyrodniczych (lasy, dolina Noteci, jeziora) oraz posiadające zasoby umożliwiające rozwój usług, infrastruktury i inicjatyw społecznych.

Charakterystyka obszaru objętego koncepcją

Wyznaczony obszar obejmuje miejscowości, które:

- posiadają aktywny kapitał społeczny,
- dysponują infrastrukturą wspólną możliwą do adaptacji na potrzeby Smart Village,
- są zlokalizowane w pobliżu kluczowych zasobów środowiskowych (Dolina Noteci, kompleksy leśne, jeziora),
- wykazują potencjał rozwojowy w zakresie usług publicznych, turystyki, przedsiębiorczości i rolnictwa,
- posiadają możliwość wdrożenia rozwiązań cyfrowych oraz działań środowiskowych.

Uzasadnienie wyboru obszaru

Wyznaczenie obszaru koncepcji Smart Village zostało powiązane z kluczowymi wyzwaniami społeczno-gospodarczymi obszarów wiejskich, zidentyfikowanymi w diagnozie, w tym:

- zmianą struktury demograficznej (odpływ młodych mieszkańców),
- starzeniem się społeczeństwa,
- przemianami w rolnictwie,
- zmianami na rynku pracy i pauperyzacją części społeczności,
- konfliktami społecznymi i przestrzennymi,
- ekspansją obszarów zurbanizowanych poza granice miast.

Wybrany obszar posiada zasoby umożliwiające przeciwdziałanie tym zjawiskom poprzez wdrażanie rozwiązań inteligentnych, rozwój kompetencji cyfrowych, poprawę

jakości usług publicznych oraz wykorzystanie walorów środowiskowych i turystycznych.

Definicja obszaru smart w kontekście wiejskim

W trakcie prac nad koncepcją doprecyzowano, że „bycie smart” w kontekście wiejskim oznacza:

- wykorzystanie technologii cyfrowych i inteligentnych usług (np. telemedycyna, e-urząd),
- stosowanie odnawialnych źródeł energii i rozwiązań środowiskowych,
- rozwój usług publicznych i społecznych,
- efektywne zarządzanie zasobami lokalnymi,
- wzmacnianie kapitału społecznego i współpracy mieszkańców.

Wyznaczony obszar koncepcji Smart Village obejmuje miejscowości, które posiadają zasoby umożliwiające wdrożenie powyższych rozwiązań oraz wykazują gotowość do ich rozwijania.

Niezbędne założenia dla wyznaczenia obszaru objętego strategią, przyjęty model oceny potencjału Smart Village oraz zestawienie tabelaryczne z przeprowadzonej analizy zawarte zostały w załącznikach do strategii.

Delimitacja obszaru

Ostateczny zasięg terytorialny koncepcji obejmuje następujące sołectwa: Stobno, Radolin, Biała, Nowa Wieś i Niekursko. Wybór tych sołectw jako wiodących w procesie tworzenia koncepcji inteligentnych wsi wynika z ich ponadprzeciętnego potencjału rozwojowego, spójności funkcjonalnej oraz zdolności do wdrażania innowacyjnych rozwiązań w skali całej gminy. Każde z tych sołectw reprezentuje zestaw cech, które – w zestawieniu z pozostałymi miejscowościami – tworzą najbardziej sprzyjające warunki do realizacji modelu Smart Village:

- Wyjątkowa koncentracja zasobów społecznych i instytucjonalnych - wszystkie pięć sołectw wyróżnia się stabilnym i aktywnym kapitałem społecznym. Funkcjonują tu silne organizacje lokalne (KGW Niekursko, KGW Biała, KGW Stobno, KGW Radolin, KGW Biała) oraz współpracujące z nimi struktury OSP (OSP Nowa Wieś, OSP Stobno, OSP Niekursko, OSP Biała), których liderzy

posiadają doświadczenie w animowaniu działań społecznych i współpracy międzysektorowej i będą w stanie realnie wdrażać projekty wymagające zaangażowania mieszkańców, a nie tylko infrastruktury.

- Dostępność infrastruktury wspólnej umożliwiającej wdrażanie usług „smart” - wybrane miejscowości dysponują obiektami, które mogą pełnić funkcję centrów usług cyfrowych, edukacyjnych i społecznych. Są to dawne szkoły filialne (Stobno, Nowa Wieś, Niekursko, Radolin) – przestrzenie, które można przekształcić w lokalne centra kompetencji, kultury i technologii. Jednocześnie posiadają również potencjał terenów rekreacyjnych. W porównaniu z innymi sołectwami, właśnie w tych pięciu miejscowościach istnieją najbardziej kompletne lub najbardziej perspektywiczne zasoby, które można szybko dostosować do nowych funkcji. Biała wraz z oficyną pałacową wykazuje tu z kolei ponadstandardowy potencjał.
- Silne powiązania środowiskowe i turystyczne – fundament dla projektów ekologicznych i klimatycznych - Stobno, Radolin i Biała położone są w bezpośrednim sąsiedztwie Doliny Noteci – jednego z najcenniejszych obszarów przyrodniczych w regionie. Niekursko to wieś otoczona lasami, jeziorami i terenami rekreacyjnymi. Takie położenie tworzy naturalne warunki do wdrażania projektów środowiskowych, klimatycznych i turystycznych, które są kluczowymi komponentami Smart Village: monitoring środowiskowy, zielona energia, retencja wody, ekoturystyka, edukacja przyrodnicza.
- Zróżnicowana struktura gospodarcza sprzyjająca rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości - wybrane sołectwa posiadają różnorodne formy aktywności gospodarczej – od dużych gospodarstw rolnych (Nowa Wieś, Biała, Radolin, Stobno), przez agroturystykę, po lokalne usługi i produkcję
- Spójność przestrzenna i funkcjonalna – możliwość tworzenia modelowych rozwiązań - wybrane miejscowości tworzą logiczny, funkcjonalny układ przestrzenny, w którym projekty Smart Village mogą być wdrażane w sposób komplementarny. Stobno, Radolin i Biała leżą wzdłuż korytarza ekologicznego Noteci, co umożliwia realizację wspólnych projektów środowiskowych i turystycznych. Niekursko i Nowa Wieś stanowią z kolei naturalne zaplecze rekreacyjne położone w bliskości Trzcianki.

- Gotowość społeczności do wdrażania innowacji i nowych usług - w trakcie warsztatów i konsultacji mieszkańcy tych sołectw wykazali najwyższy poziom otwartości na nowe technologie, usługi cyfrowe i rozwiązania środowiskowe. To właśnie w tych miejscowościach pojawiły się pomysły na transport na żądanie, inteligentne oświetlenie, monitoring środowiskowy, cyfrowe platformy komunikacji czy nowoczesne formy edukacji. Gotowość do innowacji jest kluczowa – Smart Village nie jest projektem infrastrukturalnym, lecz modelem zmiany społecznej.
- Możliwość pełnienia funkcji demonstracyjnej dla pozostałych sołectw - wybrane miejscowości posiadają potencjał, aby stać się modelowymi przykładami inteligentnych wsi, które będą inspirować pozostałe sołectwa. Ich zasoby, aktywność i położenie sprawiają, że wdrożone tu rozwiązania mogą być łatwo skalowane i przenoszone do innych części gminy. Wybór tych pięciu sołectw nie wyklucza pozostałych – przeciwnie, tworzy rdzeń, który w kolejnych latach będzie rozszerzany.

Wszystkie te elementy sprawiają, że właśnie te miejscowości są najbardziej predestynowane do wdrożenia koncepcji Smart Village, a ich rozwój będzie miał największy wpływ na całą gminę Trzcianka.

II.4. Uproszczona analiza SWOT

Definicyjnie analiza SWOT ma na celu określenie mocnych i słabych stron analizowanego obszaru i zamieszkującego go społeczności oraz szans i zagrożeń w ich funkcjonowaniu. Mocne strony to atuty danej jednostki, w tym przypadku wsi. Inaczej, są to cechy wewnętrzne, które stanowią o przewadze nad innymi. Słabe strony to ograniczenia w zasobach wewnętrznych – elementy, które blokują rozwój jednostki i nie mają na nie wpływu czynniki z zewnątrz. Szanse można utożsamiać z korzystnymi zjawiskami na zewnątrz jednostki, które mogą pomóc w osiągnięciu zakładanych celów. Z kolei zagrożenia to czyhające na zewnątrz niekorzystne zjawiska, które mogą stanowić barierę rozwojową analizowanej jednostki.

Dla wyznaczonego obszaru Zespół dokonał analizy SWOT przy wykorzystaniu już opracowanych lokalnych sołeckich SWOT-ów powstałych w ramach tworzenia strategii odnowy obszarów wiejskich, jak również własnej oceny w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potencjału. Wyniki analizy przedstawiają się następująco:

Mocne strony — wspólne atuty

- Silna tożsamość lokalna — aktywne KGW, OSP, stowarzyszenia, grupy odnowy wsi, wysoka integracja mieszkańców.
- Bogate zasoby przyrodnicze — lasy, jeziora, rzeki, stawy, Natura 2000, tereny rekreacyjne.
- Dobra infrastruktura społeczna — świetlice, boiska, place zabaw, wiaty, przestrzenie spotkań.
- Silne zaplecze edukacyjne — szkoły, przedszkola, biblioteki, sale sportowe.
- Aktywność mieszkańców — festyny, konkursy, wydarzenia, projekty grantowe, tradycje lokalne.
- Potencjał rolniczy — gospodarstwa rolne, możliwość rozwoju produktów lokalnych.
- Dostęp do Internetu szerokopasmowego — światłowód w większości miejscowości.

Mocne strony w ujęciu smart

Obszar posiada kapitał społeczny, który jest fundamentem każdej koncepcji smart village. Aktywne KGW, OSP, stowarzyszenia i grupy odnowy wsi tworzą środowisko gotowe do współtworzenia lokalnych inicjatyw. Silna tożsamość i zaangażowanie mieszkańców sprzyjają wdrażaniu projektów, które odpowiadają na realne potrzeby społeczności.

Bogate zasoby przyrodnicze stają się nie tylko walorem turystycznym, ale również platformą dla inteligentnych rozwiązań – np. cyfrowych map szlaków, aplikacji informujących o atrakcjach, czy systemów monitorowania środowiska.

Dobra infrastruktura społeczna oraz dostęp do szerokopasmowego Internetu umożliwiają rozwój smart usług publicznych: e-urząd, telemedycyna, cyfrowe zajęcia edukacyjne, lokalne platformy komunikacji.

Słabe strony — wspólne bariery

- Brak kanalizacji sanitarnej — większość sołectw korzysta z szamb.
- Niewystarczające oświetlenie — lampy sodowe, braki punktów świetlnych.
- Zły stan dróg lokalnych — drogi gruntowe, brak chodników, niedoinwestowana infrastruktura techniczna.
- Niedobór oferty dla młodzieży — brak zajęć świetlicowych, brak infrastruktury dla nastolatków.
- Niska promocja sołectw — brak identyfikacji wizualnej, brak materiałów promocyjnych.
- Niewystarczająca komunikacja publiczna — ograniczone kursy autobusów.
- Ograniczona baza turystyczna — mało noclegów, gastronomii.
- Niedobór miejsc pracy — odpływ młodych mieszkańców.

Słabe strony w ujęciu smart

Braki w kanalizacji, oświetleniu czy drogach stają się nie tylko problemem technicznym, ale również barierą dla wdrażania inteligentnych usług. Bez stabilnej infrastruktury trudno rozwijać transport na żądanie, systemy monitoringu środowiskowego czy cyfrowe usługi publiczne.

Niedobór oferty dla młodzieży oznacza ograniczone możliwości budowania smart kompetencji cyfrowych, które są kluczowe dla nowoczesnych społeczności. Słaba

promocja sołectw utrudnia tworzenie spójnej marki smart village, a ograniczona komunikacja publiczna zwiększa ryzyko wykluczenia transportowego.

Szanse — wspólne możliwości rozwojowe

- Programy unijne i krajowe — PROW, LGD, WOW, granty ekologiczne, infrastrukturalne, społeczne.
- Rozwój turystyki wiejskiej — agroturystyka, szlaki rowerowe, walory przyrodnicze.
- Wzrost zainteresowania życiem poza miastem — napływ nowych mieszkańców.
- Współpraca międzysołecka — wspólne projekty, wydarzenia, promocja.
- Rozwój OZE — fotowoltaika, farmy solarne, wiatraki.
- Rozwój rolnictwa ekologicznego — lokalne produkty, krótkie łańcuchy dostaw.

Szanse w ujęciu smart

Programy unijne i krajowe otwierają drogę do wdrażania nowoczesnych technologii, takich jak inteligentne oświetlenie, systemy zarządzania energią, cyfrowe platformy usług publicznych czy transport na żądanie. Rozwój OZE pozwala na budowanie energetycznej samowystarczalności, a współpraca między sołectwami sprzyja tworzeniu smart partnerstw, które mogą wspólnie realizować projekty.

Napływ nowych mieszkańców z miast zwiększa potencjał społeczny – pojawiają się osoby z kompetencjami cyfrowymi, które mogą wzmocnić lokalne inicjatywy.

Zagrożenia — wspólne ryzyka

- Biurokracja w pozyskiwaniu środków — skomplikowane procedury, długie terminy.
- Starzenie się społeczności — odpływ młodych do miast.
- Zły stan dróg powiatowych — ograniczenie mobilności.
- Ryzyko degradacji zabytków — brak środków na renowację.
- Zmiany klimatyczne — susze, podtopienia, wichury.
- Niska przedsiębiorczość — mało miejsc pracy, ryzyko marginalizacji małych sołectw.
- Zagrożenia środowiskowe — wycinka lasów, zanieczyszczenia.

Zagrożenia w ujęciu smart

Starzenie się społeczeństwa może utrudniać wdrażanie technologii, jeśli nie będzie odpowiedniego wsparcia edukacyjnego. Biurokracja w pozyskiwaniu środków może spowalniać rozwój smart usług, a zły stan dróg ogranicza możliwość wdrażania transportu na żądanie.

Zmiany klimatyczne zwiększają potrzebę inwestycji w inteligentne systemy monitorowania i reagowania, ale jednocześnie mogą obciążać budżet gminy. Ryzyko degradacji obiektów zabytkowych utrudnia rozwój cyfrowej turystyki, np. wirtualnych spacerów czy aplikacji edukacyjnych.

III. Cele strategii

III.1. Cele strategiczne i operacyjne

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy potencjałów i potrzeb, zestawieniu silnych stron i szans wynikających z analizy SWOT oraz w kontekście ram koncepcji smart villages na terenie gminy Trzcianka kluczowa do osiągnięcia będzie autonomiczność sołectw w zabezpieczaniu potrzeb mieszkańców i dostarczaniu usług społecznych dzięki optymalnemu wykorzystaniu infrastruktury, środowiska i kapitału ludzkiego.

Cel strategiczny określony został następująco:

Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich dzięki zwiększeniu samowystarczalności sołectw poprzez pełne wykorzystanie lokalnej infrastruktury, zasobów środowiskowych i kapitału ludzkiego do rozwoju współpracy pomiędzy lokalnymi partnerami społecznymi oraz wdrażania nowych usług społecznych na rzecz mieszkańców

Tak sformułowany cel jest spójny z diagnozą, SWOT-em i koncepcją Smart Villages - podkreśla autonomiczność, wskazuje na współpracę, obejmuje środowisko, infrastrukturę, ludzi i usługi, jest zgodne z logiką „smart = lokalne + zasobowe + współtworzone”.

Podniesienie jakości życia w sołectwach i osiągnięcie celu strategicznego będzie możliwe poprzez realizację poszczególnych celów operacyjnych skupiających się na poprawie dostępu do usług, wykorzystaniu potencjału środowiska naturalnego na rzecz zrównoważonego rozwoju gospodarczego i wzmacnianiu kapitału ludzkiego dzięki użyciu innowacyjnych technologii i angażowaniu w inicjatywy społeczne.

Przewiduje się osiągnięcie celu głównego poprzez następujące cele operacyjne, które sformułowane zostały jako intencje rozwojowe:

Zrównoważone zarządzanie środowiskiem i zasobami naturalnymi

Cel operacyjny:

Wzmocnienie odporności środowiskowej sołectw poprzez zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych, rozwój zielonej infrastruktury oraz wdrażanie rozwiązań sprzyjających ochronie klimatu.

Realizacja celu obejmuje działania w obszarze: OZE, retencji, rewitalizacji terenów, gospodarki obiegu zamkniętego i służyć ma wykorzystaniu lokalnych zasobów w sposób zrównoważony, aby wieś była przyjazna dla środowiska i przyszłych pokoleń.

Rozwój kapitału ludzkiego i społeczeństwa obywatelskiego

Cel operacyjny:

Podniesienie kompetencji mieszkańców oraz zwiększenie ich udziału w życiu społecznym poprzez edukację, rozwój liderów lokalnych i wzmacnianie organizacji społecznych.

Realizacja celu obejmuje działania w obszarze: szkoleń i edukacji, wsparcia KGW/OSP, współpracy między sołectwami, aktywizacji i służyć ma inwestowaniu w edukację i rozwój umiejętności mieszkańców, aby mogli oni aktywnie uczestniczyć w rozwoju Smart Village.

Wzmacnianie lokalnej gospodarki i innowacyjnego rolnictwa

Cel operacyjny:

Dywersyfikacja lokalnej gospodarki oraz rozwój nowoczesnego rolnictwa poprzez wspieranie przedsiębiorczości, krótkich łańcuchów dostaw i wdrażanie technologii rolniczych.

Realizacja celu obejmuje działania w obszarze: rolnictwa, agroturystyki, lokalnych produktów oraz mikroprzedsiębiorczości i służyć ma tworzeniu nowych możliwości, takich jak rozwój przedsiębiorczości, wspieraniu biogospodarki, a także wzmacnianiu łańcuchów wartości na obszarach wiejskich.

Poprawa jakości życia poprzez rozwój infrastruktury technicznej i społecznej

Cel operacyjny:

Zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych i poprawa warunków życia mieszkańców poprzez modernizację infrastruktury technicznej, społecznej i transportowej.

Realizacja celu obejmuje działania w obszarze: rozwoju kanalizacji, transportu na żądanie, świetlic wiejskich, cyfryzacji usług i służyć ma zapewnieniu dostępu do wysokiej jakości usług publicznych i prywatnych, takich jak edukacja, opieka zdrowotna, transport i szerokopasmowy dostęp do Internetu.

Włączenie społeczne i integracja międzypokoleniowa

Cel operacyjny:

Zwiększenie spójności społecznej poprzez działania integracyjne, przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu i społecznemu oraz rozwój oferty kulturalnej i międzypokoleniowej.

Realizacja celu obejmuje działania w obszarze: seniorów, młodzieży, ogrodów społecznych, kultury, edukacji cyfrowej i służyć ma zapobieganiu wykluczeniu społecznemu i promowaniu aktywnego uczestnictwa wszystkich mieszkańców w życiu społecznym i gospodarczym oraz kultywowaniu i promowaniu lokalnej kultury i tradycji, aby wieś zachowała swój unikalny charakter.

Cyfryzacja usług i inteligentne zarządzanie zasobami

Cel operacyjny:

Podniesienie efektywności funkcjonowania sołectw poprzez wdrażanie technologii cyfrowych, inteligentnych systemów zarządzania oraz rozwój e-usług dla mieszkańców.

Realizacja celu obejmuje działania w obszarze: platformy Smart Village, monitoringu, inteligentnych liczników, archiwów cyfrowych i służyć ma stosowaniu nowoczesnych technologii i innowacji w celu poprawy jakości życia i efektywności funkcjonowania wsi.

III.2. Plan włączania społeczności

Plan włączania społeczności w proces opracowania i wdrażania koncepcji inteligentnych wsi określa sposób organizacji, koordynacji i realizacji działań angażujących mieszkańców gminy Trzcianka w proces tworzenia, wdrażania i monitorowania koncepcji inteligentnych wsi. Jego celem jest zapewnienie ciągłego, systemowego udziału społeczności lokalnej w podejmowaniu decyzji, projektowaniu rozwiązań oraz ocenie efektów działań, zgodnie z zasadą oddolności i partnerstwa.

Plan obejmuje działania realizowane w całym cyklu życia strategii Smart Village: od już zrealizowanej diagnozy zasobów, procesu projektowania strategii, przez jej wdrażanie, aż po ewaluację i utrzymanie rezultatów w okresie związania celem.

Harmonogram i etapy wdrażania planu

Każdy etap jest działaniem, które gmina faktycznie ma wykonać lub już wykonała, gdyż włączanie społeczności rozpoczęło się już od momentu przystąpienia do opracowania tej strategii.

ETAP I — Przygotowanie - uruchomienie procesu partycypacyjnego oraz zapewnienie warunków organizacyjnych do włączenia społeczności (miesiąc 1)

- Powołanie zespołu koordynującego - Zespół odpowiada za organizację działań partycypacyjnych, komunikację oraz współpracę z sołectwami i partnerami.
- Ustalenie harmonogramu konsultacji - Wyznaczono terminy spotkań w sołectwach, warsztatów tematycznych oraz działań informacyjnych.
- Przygotowanie materiałów informacyjnych - Opracowano komunikaty, formularze, ankiety oraz zestaw informacji o koncepcji Smart Village.

ETAP II — Diagnoza zasobów i potrzeb - obejmuje działania prowadzone bezpośrednio w sołectwach, z udziałem mieszkańców, organizacji lokalnych i liderów (miesiące 1–2)

- Spotkania w sołectwach – zorganizowano w świetlicach otwarte konsultacje, podczas których mieszkańcy zgłaszali potrzeby i zasoby.

- Zbieranie danych ankietowych – przeprowadzono ankiety papierowe i elektroniczne dotyczące zasobów, problemów i oczekiwań mieszkańców.
- Mapowanie zasobów lokalnych - stworzono zestawienie zasobów ludzkich, rzeczowych, finansowych, informacyjnych i naturalnych w każdym sołectwie.

ETAP III — Projektowanie działań i wybór priorytetów – czas konsultacji po wypracowaniu projektu strategii Smart Village (miesiące 2–3)

- Konsultacje dokumentu

Na mocy zarządzenia burmistrza przeprowadzone zostaną formalne konsultacje projektu strategii Smart Village, wraz z możliwością wpływu na ostateczny kształt dokumentu poprzez składanie propozycji działań, kończy się ustaleniem przez zespół koordynujący listy projektów priorytetowych do realizacji w ramach koncepcji po uwzględnieniu i rozpatrzeniu uwag mieszkańców biorących udział w konsultacjach

- Przyjęcie strategii przez Radę Miejską Trzcianki

Projekt uchwały zatwierdzającej strategię Smart Village przejdzie przez ostateczny proces legislacyjny również uwzględniający udział społeczny tj. przez wszystkie komisje Rady oraz stanie na sesji Rady celem uchwalenia. To ostatni moment, żeby odnieść się do uwag mieszkańców, wnieść ewentualne korekty, zająć stanowisko.

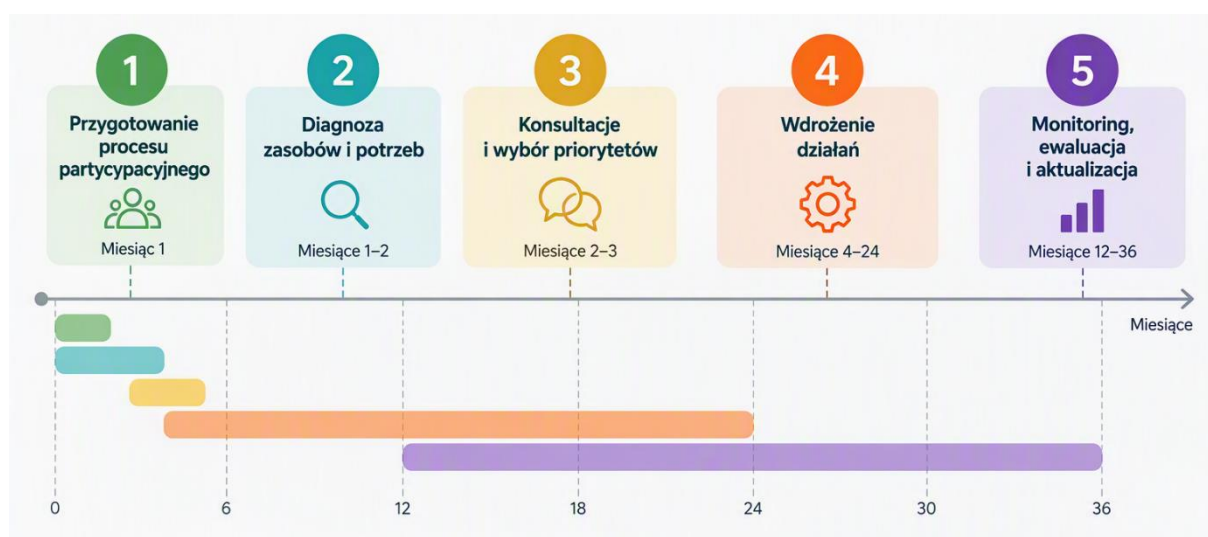
ETAP IV — Wdrożenie działań - rozpoczęcie realizacji projektów wynikających z koncepcji inteligentnych wsi (miesiące 4–24)

- Aplikowanie o środki zewnętrzne – podjęcie próby pozyskania zasobów finansowych celem umożliwienia rozpoczęcia wdrażania strategii
- Uruchomienie projektów Smart Village - Rozpoczyna się realizacja działań zgodnie z harmonogramem i dostępnością środków finansowych.
- Stała współpraca z mieszkańcami - Prowadzi się cykliczne spotkania informacyjne, konsultacje oraz działania edukacyjne.
- Współpraca z partnerami - Gmina formalizuje współpracę z LGD, NGR, OWES, ARiMR, UMWW, a także organizacjami społecznymi, ekologicznymi i przedsiębiorcami.

ETAP V — Monitoring, ewaluacja i aktualizacja – równolegle prowadzony monitoring wdrażania strategii, który zapewnia ocenę skuteczności działań oraz utrzymanie rezultatów w okresie związania celem (miesiące 12–36)

- Monitoring postępów - Analizuje się wskaźniki zaangażowania, realizacji projektów i wykorzystania zasobów.
- Ewaluacja roczna - Organizowane są spotkania podsumowujące, na których mieszkańcy oceniają efekty działań.
- Aktualizacja koncepcji - Na podstawie wyników ewaluacji wprowadza się korekty do strategii i planów działania.

Ilustracja 2 – Plan włączania społeczności – harmonogram i etapy realizacji

Trwałość działań i okres związania celem

Jako że wszystkie działania realizowane w ramach koncepcji inteligentnych wsi podlegają obowiązkowi utrzymania rezultatów zgodnie z zasadami PS WPR, stąd Gmina Trzcianka zapewnia utrzymanie efektów projektów, planuje kontynuację działań społecznych, deklaruje zachowanie infrastruktury powstałej w ramach projektów oraz dalsze angażowanie mieszkańców w proces decyzyjny.

Plan włączania społeczności gminy Trzcianka stanowić będzie praktyczne narzędzie organizacji procesu partycypacyjnego. Określa konkretne działania, ich kolejność, harmonogram oraz odpowiedzialność za realizację. Zapewnia pełne wykorzystanie

lokalnych zasobów i aktywne uczestnictwo mieszkańców w tworzeniu nowoczesnych, zrównoważonych i innowacyjnych rozwiązań dla sołectw gminy.

Społeczność lokalna i jej zaangażowanie są kluczowe dla powodzenia wdrażania strategii inteligentnych wsi. Koncepcja inteligentnych sołectw uwzględnia wykorzystanie potencjału kapitału ludzkiego w realizacji większości z zaplanowanych projektów. Tym samym włączenie społeczności lokalnej jest podstawą do działania, dlatego sporządzono niniejszy plan włączania społeczności.

Plan ma na celu skoordynowanie działań związanych z angażowaniem społeczności lokalnej w proces opracowywania, wdrażania oraz ewaluacji strategii rozwoju inteligentnych wsi.

IV. Koncepcja inteligentnej wsi (z perspektywą do 2032)

Koncepcja Smart Village dla gminy Trzcianka została opracowana jako spójny model rozwoju obszarów wiejskich, wykorzystujący lokalne zasoby społeczne, środowiskowe, infrastrukturalne i cyfrowe. Dokument odpowiada na kluczowe wyzwania zdiagnozowane w sołectwach, takie jak wykluczenie komunikacyjne, starzenie się społeczeństwa, ograniczona dostępność usług, przepaść cyfrowa czy niewykorzystany potencjał środowiskowy. Fundamentem koncepcji jest aktywność mieszkańców oraz współpraca lokalnych organizacji, zgodnie z zasadą, że inteligentna wieś to przede wszystkim sposób myślenia i wspólnego działania.

Centralnym elementem opracowania jest dobór sołectw, które w największym stopniu wykazują cechy charakterystyczne dla podejścia Smart Village – ostatecznie są to Niekursko, Nowa Wieś, Stobno, Radolin oraz Biała. Miejscowości te wyróżniają się aktywnym kapitałem społecznym, przejawiającym się w działalności OSP, KGW, stowarzyszeń i grup inicjatywnych, a także w wysokiej gotowości mieszkańców do udziału w konsultacjach, warsztatach i wspólnym projektowaniu działań. Ich społeczności posiadają zdolność do identyfikowania potrzeb, współdecydowania oraz oddolnego wdrażania innowacji — co stanowi fundament koncepcji inteligentnej wsi.

Wybrane sołectwa dysponują również infrastrukturą wspólną, która może być adaptowana na potrzeby usług cyfrowych, edukacyjnych, społecznych i środowiskowych. Są to świetlice, remizy, budynki po szkołach filialnych oraz tereny rekreacyjne, stanowiące fizyczną bazę dla wdrażania projektów Smart Village. Miejscowości te posiadają także silne walory środowiskowe — położenie w pobliżu Doliny Noteci, kompleksów leśnych i jezior sprzyja realizacji działań proekologicznych, retencyjnych, klimatycznych oraz rozwojowi turystyki i edukacji przyrodniczej.

Istotnym kryterium wyboru był również stabilny potencjał demograficzny, zapewniający realnych odbiorców usług i uczestników działań społecznych, oraz obecność lokalnej gospodarki, obejmującej gospodarstwa rolne, przedsiębiorstwa i punkty usługowe. Co ważne, wszystkie te miejscowości mierzą się ze zbliżonym zestawem wyzwań rozwojowych, takich jak ograniczona dostępność usług, wykluczenie komunikacyjne i cyfrowe, co pozwala projektować działania odpowiadające na wspólne potrzeby.

Wybrane sołectwa wykazują również realną możliwość wdrożenia komponentów cyfrowych, środowiskowych i klimatycznych, wymaganych przez PS WPR. Posiadają

warunki techniczne, przestrzenne i organizacyjne, aby realizować projekty obejmujące m.in. rozwój kompetencji cyfrowych, wdrażanie usług e-administracji i e-zdrowia, inteligentne oświetlenie, monitoring środowiskowy, retencję wody, odnawialne źródła energii, modernizację świetlic wiejskich oraz poprawę dostępności transportowej.

Szczególną rolę w procesie opracowania i wdrażania koncepcji pełni Fundacja Sołecka, która jest kluczowym partnerem gminy w zakresie rozwoju obszarów wiejskich. Fundacja uczestniczyła w przygotowaniu dokumentu, wspierała proces konsultacji społecznych oraz będzie pełnić rolę głównego partnera wdrożeniowego, odpowiedzialnego za wspieranie sołectw w realizacji działań, pozyskiwaniu środków zewnętrznych, prowadzeniu animacji społecznej oraz monitorowaniu postępów projektów. Jej zaangażowanie zapewnia trwałość koncepcji oraz profesjonalne wsparcie dla lokalnych liderów.

Sumarycznie obszary wiejskie gminy Trzcianka gromadzą ok. 7 tysięcy mieszkańców. Koncepcja i projekty inteligentnych wsi obejmują obszar zamieszkały przez niespełna 3 tysiące osób i są zgodne z lokalnymi strategiami rozwoju sołectw oraz dokumentami strategicznymi obszaru LSR. Uwzględniają również możliwość rozszerzania wdrażanych rozwiązań na kolejne miejscowości po ich pozytywnej ewaluacji, co pozwala traktować Smart Village jako proces rozwojowy o charakterze skalowalnym. W efekcie powstał model nowoczesnych, dostępnych i zrównoważonych wsi, których zasoby, aktywność, potencjał i zgodność z cechami Smart Village umożliwiają wdrożenie koncepcji w sposób realny, efektywny i możliwy do dalszego rozwijania po roku 2032.

IV.1. Projekt inteligentnej wsi Stobno

Sołectwo Stobno, położone malowniczo nad Doliną Noteci, posiada wyjątkowe warunki do rozwoju koncepcji inteligentnej wsi. Bliskość cennych terenów przyrodniczych, w tym obszarów chronionych Natura 2000 oraz spokojny, wiejski charakter miejscowości przy względnej bliskości do dużych ośrodków jak Piła i Trzcianka tworzą naturalne zaplecze dla działań rekreacyjnych, edukacyjnych i turystycznych. Kapitał społeczny jest wyjątkowo aktywny – prócz rady sołectkiej funkcjonuje zarówno OSP, jak i KGW. Społeczność lokalna swoje zaangażowanie udowadnia organizacją inicjatyw i udziałem w budżecie obywatelskim. Kluczowym zasobem jest dwukondygnacyjny budynek po szkole filialnej. Na parterze mieści się obecnie sala wiejska oraz świetlica profilaktyczna i siedziba KGW. Obiekt ten stanowi idealną bazę dla stworzenia lokalnego „Smart Centrum”, łączącego funkcje społeczne, informacyjne, cyfrowe i kryzysowe. Stobno posiada również niewykorzystany potencjał przestrzenny pod kątem turystycznym i edukacyjnym – możliwość uruchomienia boiska rekreacyjnego lub miejsca wspólnego, którego obecnie brakuje. Taka infrastruktura sprzyjałaby integracji mieszkańców, aktywności fizycznej oraz organizacji wydarzeń lokalnych. Połączenie centrum usług z przestrzenią rekreacyjną tworzy spójny model rozwoju, który odpowiada na potrzeby mieszkańców i wzmacnia atrakcyjność miejscowości. Dzięki położeniu nad Doliną Noteci Stobno może rozwijać szlaki edukacyjne i turystyczne, uzupełnione o elementy cyfrowe (tablice informacyjne, aplikacje, mapy interaktywne) oraz ekologiczne (OZE, retencja, zieleń). Kluczowa idea to Nadnotecka Cyklostrada - kompleksowy projekt infrastrukturalno-społeczny, którego celem jest stworzenie zintegrowanego, wielofunkcyjnego ciągu turystycznego wzdłuż Doliny Noteci, łączącego kluczowe miejscowości gminy Trzcianka, począwszy od Stobna przez Białą po Radolin aż po ościenne gminy. Cyklostrada wykorzysta naturalne ukształtowanie terenu Doliny Noteci, w tym zbocza doliny, lasy oraz istniejące punkty widokowe, stanowiąc podstawę do rozwoju turystyki, rekreacji i edukacji przyrodniczej. Miejscowość Stobno ma potencjał, by stać się przykładem nowoczesnej, zrównoważonej wsi, która łączy tradycję, środowisko naturalne i innowacyjne rozwiązania.

Karta informacyjna projektu inteligentnej wsi Stobno

Projekt: „Smart Stobno – Dostępne Przestrzenie Aktywności Społecznej nad Doliną Noteci”

Dane wnioskodawcy

Wnioskodawca: Gmina Trzcianka

Jednostka realizująca: Sołectwo Stobno

Adres: Stobno, Gmina Trzcianka

Osoby do kontaktu: Kinga Aktanarowicz – kierownik referatu inwestycji i środków zewnętrznych; Katarzyna Lewandowska – główny specjalista ds. zamówień publicznych i pozyskiwania środków zewnętrznych

Partnerzy: Fundacja Sołecka, lokalne organizacje tj. OSP i KGW, mieszkańcy, LGD, NGR, Nadleśnictwo Zdrojowa Góra, Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich, Szkoła Podstawowa w Łomnicy, przedsiębiorcy z Doliny Noteci.

Wysokość i zakres kosztów kwalifikowalnych operacji

Zakres obejmuje:

- **Adaptację budynku po szkole filialnej** dysponującego całym wolnym piętrem o powierzchni przeszło 200m² możliwym do adaptacji na Centrum Smart Stobno - przestrzeń usług społecznych, cyfrowych i edukacyjnych, sale spotkań i warsztatów, kompleksowo wyposażony punkt dostępu cyfrowego (2 kioski z dostępem do Internetu i e-usług), miejsce pracy wspólnej (4-stanowiskowy coworking dla mieszkańców), punkt samodzielnego elektronicznego zakwaterowania na trasie turystycznej wzdłuż Doliny Noteci. Inwestycja obejmowałaby zapewnienie dostępności do samego obiektu, system monitoringu i niezależnego zasilania centrum i infrastruktury zewnętrznej z uwzględnieniem instalacji OZE (fotowoltaika + magazyn energii).
- **Budowę strefy aktywności i miejsca wspólnego** jako brakującej infrastruktury społecznej. Na powierzchni przeszło 1ha zaplanowano: skrojone na miarę potrzeb rekreacyjne boiska wielofunkcyjne (siatkówka plażowa, piłka nożna, koszykówka), leśny sprawnościowy tor przeszkód, unikalne pole do gry w disc golfa, zadaszony podest sceniczny z magazynkiem, małą architekturę, oświetlenie solarne, nasadzenia zieleni oraz małą retencję. Uwzględniono:

cyfrowe tablice informacyjne o Dolinie Noteci i lokalnych usługach oraz wykorzystanie OZE, w tym oświetlenie przestrzeni rekreacyjnej wraz z drogą dojazdową zasilane OZE oraz stację ładowania rowerów elektrycznych, a także elektroniczny system rezerwacji, otwierania i oświetlania boiska.

- **Nadnotecka Cyklostrada** - Projekt zakłada wytyczenie i oznakowanie trasy o wysokich walorach krajobrazowych z centrum Stobna w kierunku do Piły, do Ujścia, do Wrzącej i Wapniarni Pierwszej oraz nad Doliną Noteci, wyposażonej w elementy rekreacyjne, edukacyjne, środowiskowe oraz cyfrowe, zgodnie z założeniami koncepcji inteligentnej wsi. Zadanie uwzględnia budowę 2 punktów odpoczynku (wiat, stojaków rowerowych, stref rekreacyjnych oraz tablic edukacyjnych dotyczących środowiska, klimatu i historii Doliny Noteci). Integralną częścią Cyklostrady jest komponent cyfrowy, obejmujący wdrożenie aplikacji mobilnej z mapą trasy, funkcjami AR, audioprzewodnikiem oraz systemem informacji turystycznej. Na wybranych odcinkach przewiduje się instalację cyfrowych tablic informacyjnych (mogą służyć również w zakresie zarządzania kryzysowego) oraz monitoring poprawiający bezpieczeństwo użytkowników.

Szacunkowa wartość projektu:

Koszty kwalifikowalne: 1 400 000 zł

- Adaptacja budynku po szkole filialnej na Centrum Smart Stobno – 450 000 zł
- Budowa strefy aktywności – 750 000 zł
- Nadnotecka Cyklostrada – 200 000 zł

Źródła finansowania: PS WPR, FEW 2028-2034, środki własne gminy, partnerzy lokalni.

Uzasadnienie zgodności projektu z kryteriami wyboru operacji

Oddziaływanie na rozwój miejscowości i kompleksowość rozwiązań. Projekt wykorzystuje unikatowe położenie Stobna nad Doliną Noteci, tworząc centrum aktywności i informacji o regionie. Adaptacja budynku po szkole nadaje mu nową, trwałą funkcję społeczną i usługową, wzmacniając atrakcyjność miejscowości. Budowa boiska rekreacyjnego wypełnia kluczową lukę infrastrukturalną – Stobno nie posiada obecnie miejsca wspólnego (funkcjonuje jedynie siłownia zewnętrzna i plac zabaw po

oddziale przedszkolnym). Projekt jest kompleksowy: infrastruktura + cyfryzacja + OZE + rekreacja + usługi społeczne oraz przewiduje zwiększenie dostępności usług, gdyż Centrum Smart Stobno zapewni dostęp do: Internetu, e-usług publicznych, miejsca do złożenia wniosków, wsparcia cyfrowego dla seniorów. Cyfrowe tablice i aplikacja zwiększą dostępność informacji. Bezpieczeństwo i odporność - budynek zasilany OZE może pełnić funkcję lokalnego punktu kryzysowego. Monitoring centrum i boiska zwiększy bezpieczeństwo mieszkańców. Cyklostrada pełnić będzie istotną funkcję w zakresie zrównoważonej mobilności, umożliwiając bezpieczne przemieszczanie się między miejscowościami oraz tworząc alternatywę dla transportu samochodowego. W przyszłości trasa może zostać rozszerzona o połączenie z Białą, Radolinem oraz drugą stroną Noteci, tworząc spójny system komunikacyjny i rekreacyjny w południowej części gminy. Ponadto „Nadnotecka Cyklostrada” wpisuje się w cele i kryteria inteligentnej wsi poprzez zwiększenie atrakcyjności miejscowości, rozwój usług cyfrowych, poprawę bezpieczeństwa, wdrażanie rozwiązań proekologicznych oraz aktywizację społeczności lokalnej. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do wzrostu konkurencyjności obszaru, rozwoju turystyki, poprawy jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienia powiązań funkcjonalnych między sołectwami. Tablice ostrzegawcze i komunikaty cyfrowe poprawią reagowanie na sytuacje kryzysowe. W zakresie ekologii i klimatu: OZE ogranicza koszty energii i emisję CO₂. Zieleń i retencja wokół boiska łagodzą skutki upałów i poprawiają mikroklimat. Edukacja klimatyczna w centrum (warsztaty, tablice informacyjne). Projekt uwzględnia udział mieszkańców, powstał w odpowiedzi na lokalną potrzebę stworzenia miejsca wspólnego. Mieszkańcy byli i pozostaną zaangażowani w konsultacje, projektowanie boiska i funkcji centrum. Daje to także możliwość uruchomienia wolontariatu przy wydarzeniach i działaniach społecznych. Wykorzystana jest istniejąca infrastruktura - budynek po szkole zostaje zachowany i zmodernizowany, zamiast pozostawać pusty. Adaptacja obejmuje likwidację barier architektonicznych. Integracja z istniejącą siecią cyfrową gminy. Cyklostrada wpłynie pozytywnie na mobilność, natomiast boisko rekreacyjne umożliwi zajęcia sportowe, aktywność dzieci i młodzieży, wydarzenia plenerowe.

Potencjalne do uzyskania wskaźniki produktu i rezultatu

Produkty:

- 1 Centrum Smart Stobno (min. 200 m²)

- 1 strefa aktywności / miejsce wspólne (min. 1000m²)
- 10–12 lamp solarnych, 6 kamer monitoringu, 2 cyfrowe tablice edukacyjne
- 5,5 km oznakowanej trasy Cyklostrady
- 2 punkty odpoczynku.(1 punkt widokowy, 1 stacja ładowania rowerów).

Rezultaty:

- min. 200 mieszkańców korzystających rocznie z centrum.
- min. 100 osób rocznie korzystających z e-usług.
- min. 10 wydarzeń społecznych rocznie.
- min. 1 000 turystów rocznie na Cyklostradzie.
- min. 50 użytkowników stacji ładowania rowerów rocznie.
- min. 100 osób rocznie korzystających z boiska.

IV.2. Projekt inteligentnej wsi Biała

Biała – największe sołectwo gminy Trzcianka i nieformalna trzcianecka stolica Doliny Noteci – posiada wyjątkowy potencjał do wdrażania koncepcji inteligentnej wsi. Jej położenie w jednym z najbardziej malowniczych i przyrodniczo cennych obszarów regionu sprawia, że miejscowość może stać się ważnym punktem nie tylko na turystycznej mapie północnej Wielkopolski, ale i całej Polski. Kluczowym zasobem jest zabytkowa oficyna pałacowa, której rewitalizacja otworzyłaby drogę do stworzenia centrum kultury, edukacji, informacji turystycznej oraz usług społecznych – miejsca łączącego historię z nowoczesnymi funkcjami Smart Village. Biała dysponuje rozległą przestrzenią i względną bliskością zarówno Noteci, jak i samej Trzcianki, co sprzyja rozwojowi szlaków turystycznych, edukacyjnych i rekreacyjnych, powiązanych z Doliną Noteci i lokalnym dziedzictwem. Wprowadzenie rozwiązań cyfrowych – takich jak aplikacje terenowe, tablice informacyjne, systemy monitoringu czy dostęp do e-usług – pozwoliłoby na pełne wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych miejscowości. Aktywizacja seniorów i zabezpieczenie ich potrzeb – szczególnie w zakresie dostępności komunikacyjnej, wpłynie na kompleksowe rozwiązanie głównych problemów dotyczących sołectwa, do których zaliczyć można brak dostępności do szeregu usług publicznych (np. opieka zdrowotna, centra handlowe). Smart to nie tylko infrastruktura to właśnie usługi i ich osiągalność. Dzięki swojej skali, położeniu i zasobom Biała może stać się modelowym przykładem inteligentnej wsi, w której nowoczesne technologie wspierają rozwój turystyki, usług publicznych, lokalnej przedsiębiorczości i aktywności społecznej.

Karta informacyjna projektu inteligentnej wsi Biała

Projekt: „Biała – historia, natura i kultura w wydaniu Smart”

Dane wnioskodawcy:

Wnioskodawca: Gmina Trzcianka

Jednostka realizująca: Sołectwo Biała

Adres: Biała, Gmina Trzcianka

Osoby do kontaktu: Kinga Aktanarowicz – kierownik referatu inwestycji i środków zewnętrznych; Katarzyna Lewandowska – główny specjalista ds. zamówień publicznych i pozyskiwania środków zewnętrznych

Partnerzy: Fundacja Sołecka, lokalne organizacje tj. OSP i KGW, mieszkańcy, LGD, NGR, Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki, Szkoła Podstawowa w Białej, przedsiębiorcy z Doliny Noteci.

Wysokość i zakres kosztów kwalifikowalnych operacji:

- **Rewitalizacja oficyny pałacowej** wpisanej do wojewódzkiego rejestru zabytków, pochodzącej z XVIII wieku wraz z 10-hektarowym parkiem – interaktywne muzeum/interaktywny ośrodek edukacji przyrodniczej. Koncepcja rozwoju jest wariantowa i przewiduje w opcji pierwszej: adaptację na centrum kultury, edukacji, usług społecznych i informacji turystycznej. Komponent cyfrowy zapewni ekspozycje multimedialne, cyfrowe archiwa, kioski e-usług, dostępność online. Opcja druga to powstanie Cyfrowego Centrum Doliny Noteci – interaktywnej przestrzeni prezentującej przyrodę, historię i kulturę regionu. Komponent cyfrowy to aplikacje, mapy interaktywne, VR/AR, tablice multimedialne. Opcja trzecia: relokacja Muzeum Ziemi Nadnoteckiej wraz z utworzeniem wirtualnego muzeum Białej i Doliny Noteci. Wykorzystana zostanie cyfrowa prezentacja historii, zdjęć, dokumentów, opowieści mieszkańców i archiwa dziedzictwa pałacowego. Projekt będzie miał oddziaływanie na cały region i spowoduje wzrost atrakcyjności oraz ponadlokalny rozwój turystyki. Wpłynie również na poprawę mikroklimatu, estetykę, edukację ekologiczną. Komponent środowiskowy zrealizuje wykorzystanie OZE, retencji i energooszczędnych instalacji. Mikroretencję zapewnią ogrody deszczowe, zbiorniki retencyjne, nasadzenia drzew. W każdym z przypadków Oficyna i Biała staje się centrum wydarzeń i integracji społecznej bogatym w warsztaty, koncerty, zajęcia sportowe, spotkania mieszkańców.
- **Szlaki turystyczne i edukacyjne „Pałacowy” i „Notecki”** powiązane z nadnotecką cyklostradą. Szlaki cyfrowe — trasy piesze i rowerowe łączące oficynę z Doliną Noteci oraz z Trzcianką. Komponent cyfrowy stanowić będzie aplikacja, audioprzewodnik, kody QR, natomiast środowiskowy: edukacja

przyrodnicza, ochrona krajobrazu. Projekt niesie oddziaływanie na turystykę, aktywność fizyczną, promocję dziedzictwa i uwzględnia stacje odpoczynku z OZE na szlakach, w tym punkty ładowania rowerów elektrycznych i innych urządzeń, oświetlenie solarne, małą architekturę. Poprawi również bezpieczeństwo, komfort turystów oraz wpłynie pozytywnie na zrównoważoną mobilność.

- **Program „Smart Senior Biała”** – to rozwiązanie polegające na zwiększeniu dostępności usług publicznych, szczególnie w zakresie osób w wieku senioralnym. Z jednej strony to punkt e-usług publicznych w sali wiejskiej — dostęp do Internetu, składania wniosków, wsparcia cyfrowego, a z drugiej zapewnienie transportu społecznego w formie door2door (transportu na żądanie) — zakup pojazdu elektrycznego typu minivan (w wersji 9-osobowej jako podstawowej oraz możliwej do dostosowania również do przewozu osób z niepełnosprawnością) wraz z utworzeniem systemu zamawiania przejazdów dla mieszkańców celem dotarcia do miasta i skorzystania z oczekiwanych usług. Smart Senior zawiera istotny komponent cyfrowy: to e-administracja, to cyfrowe narzędzia komunikacji. edukacja cyfrowa i szkolenia z ich wykorzystania:, aplikacja transportowa i elektroniczne rezerwacje podróży. Komponent środowiskowy stanowi przewidywane wykorzystanie transportu ekologicznego. Projekt ma oddziaływanie na poprawę dostępności usług, wsparcie osób o szczególnych potrzebach oraz mobilność seniorów.

Szacunkowa wartość projektu:

Koszty kwalifikowalne: 28 700 000 zł

- Rewitalizacja oficyny pałacowej – 28 000 000 zł
- Nadnoteckie szlaki turystyczne – 250 000 zł
- Smart senior Biała – 450 000 zł

Źródła finansowania: PS WPR, FEW 2028-2034, środki własne gminy, partnerzy lokalni.

Uzasadnienie zgodności projektu z kryteriami wyboru operacji

Projekt inteligentnej wsi realizowany w sołectwie Biała w pełni odpowiada kryteriom wyboru operacji w konkursie Smart Village, ponieważ w sposób kompleksowy łączy

działania infrastrukturalne, środowiskowe, społeczne i cyfrowe, ukierunkowane na poprawę jakości życia mieszkańców oraz rozwój miejscowości. W zakresie zwiększenia atrakcyjności i konkurencyjności Białej projekt wprowadza nowe funkcje społeczno-kulturalne i edukacyjne, wzmacnia lokalne zasoby oraz tworzy przestrzenie integracji, co podnosi walory turystyczne i społeczne miejscowości. Rewitalizacja zabytkowej oficyny oraz rozwój szlaków edukacyjnych przyczyniają się do trwałego udostępniania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego Doliny Noteci. Projekt znacząco poprawia dostępność usług publicznych poprzez wykorzystanie transportu door-to-door oraz wdrożenie punktu e-usług oraz narzędzi cyfrowych wspierających komunikację i mobilność. Rozwiązania te ułatwiają mieszkańcom, w szczególności osobom starszym, korzystanie z usług administracyjnych, społecznych i informacyjnych, odpowiadając na zdiagnozowane potrzeby sołectwa. W obszarze bezpieczeństwa i odporności na sytuacje kryzysowe projekt przewiduje zastosowanie technologii zwiększających niezależność wsi i jej mieszkańców oraz bezpieczeństwo przestrzeni publicznej. Z drugiej strony zwiększa odporność infrastruktury na zjawiska pogodowe dzięki wprowadzeniu oświetlenia solarnego, monitoringu oraz rozwiązań retencyjnych. Działania proekologiczne obejmują instalacje OZE, mikroretencję, nasadzenia zieleni oraz edukację ekologiczną, co wspiera adaptację do zmian klimatu, poprawia gospodarowanie wodą i chroni krajobraz Doliny Noteci. Projekt realizuje w ten sposób cele środowiskowe Smart Village. W zakresie mobilności projekt rozwija transport na żądanie oraz szlaki pieszo-rowerowe, tworząc spójny system zrównoważonego przemieszczania się. Rozwiązania te zwiększają dostępność usług, poprawiają bezpieczeństwo użytkowników i sprzyjają aktywnemu stylowi życia. Projekt wzmacnia udział mieszkańców w życiu społecznym poprzez zaangażowanie lokalnych organizacji, konsultacje społeczne oraz tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji. Działania te budują kapitał społeczny i trwałe mechanizmy współpracy. Wykorzystanie technologii cyfrowych, takich jak aplikacje mobilne, VR/AR, cyfrowe archiwa, tablice multimedialne czy systemy rezerwacji, podnosi poziom cyfryzacji usług i wprowadza innowacyjne formy edukacji, informacji i komunikacji, zgodnie z kluczowymi kryteriami Smart Village. Projekt spełnia również kryteria multiplikowalności — zastosowane rozwiązania, w tym model rewitalizacji, szlaki edukacyjne, transport door2door oraz narzędzia cyfrowe, mogą być wdrażane w innych sołectwach gminy. W zakresie zarządzania i trwałości projekt posiada jasno określoną strukturę realizacji, przewiduje

monitoring i ewaluację, uwzględnia analizę ryzyk oraz zapewnia możliwość kontynuacji usług po zakończeniu okresu związania celem.

Potencjalne do uzyskania wskaźniki produktu i rezultatu

Produkty:

- 1 zrewitalizowany obiekt - Oficyna Pałacowa
- 1 obiekt wyposażony kompleksowo pod kątem cyfrowym – Oficyna Pałacowa
- 1 obszar parkowy udostępniony mieszkańcom (pow. 5ha)
- 1 pojazd elektryczny zakupiony przez gminę
- 5,5 km oznakowanych tras nadnoteckich szlaków turystycznych
- 2 punkty odpoczynku.(1 punkt widokowy, 1 stacja ładowania rowerów).

Rezultaty:

- min. 2000 gości korzystających rocznie z Muzeum/Centrum Edukacyjnego.
- min. 100 osób rocznie korzystających z transportu door-to-door.
- min. 10 wydarzeń społecznych rocznie.
- min. 1 000 turystów rocznie na trasach szlaków.
- min. 50 użytkowników stacji ładowania rowerów rocznie.
- min. 100 osób rocznie korzystających z e-usług.

IV.3. Projekt inteligentnej wsi Radolin

Radolin leży bezpośrednio w Dolinie Noteci, co nadaje mu unikatowy charakter krajobrazowy i przyrodniczy. Istniejący taras widokowy – wyjątkowy punkt obserwacyjny na Dolinę Noteci - to centralny element dla rozbudowy lokalnej oferty turystycznej i powiązania jej ze szlakami pieszo-rowerowymi, tablicami edukacyjnymi, punktami odpoczynku oraz cyfrowymi narzędziami informacyjnymi. Zbocza doliny i otaczające lasy dają możliwość tworzenia tras tematycznych, ścieżek edukacyjnych oraz miejsc rekreacji o wysokiej wartości krajobrazowej. Taką edukacyjno-rekreacyjną, wykorzystującą i promującą OZE przestrzeń ma stać się zagospodarowane zbocze doliny. Radolin posiada również istotny potencjał powiązań funkcjonalnych z sąsiednimi miejscowościami a Nadnotecka Cyklostrada może stać się kręgosłupem mobilności i turystyki. W przyszłości możliwe jest stworzenie ciągu rowerowego łączącego Radolin z Białą, co otworzy dostęp do rewitalizowanej oficyny pałacowej i szlaków Doliny Noteci. Dodatkowo Radolin może zostać połączony z Walkowicami, tworząc spójny system mobilności i rekreacji na skalę powiatu, z wykorzystaniem tablic informacyjnych, monitoringu czy aplikacji terenowych. Połączenie walorów przyrodniczych z technologią pozwala stworzyć nowoczesną, atrakcyjną i funkcjonalną ofertę dla mieszkańców oraz turystów. W kontekście Smart Village Radolin wyróżnia się również możliwością rozwoju cyfrowych usług lokalnych poprzez adaptację byłej filii szkoły podstawowej (całe I piętro oraz zapewnienie dostępności do samego obiektu) na Centrum Smart Radolin, czyli centrum społeczności, coworking, punkt usługowy i mini-hub edukacyjny. Dzięki wykorzystaniu tej istniejącej infrastruktury oraz możliwościom rozwoju mobilności i usług cyfrowych, Radolin ma potencjał, aby stać się modelowym przykładem inteligentnej wsi, w której środowisko naturalne, rekreacja, technologia i lokalna społeczność tworzą spójny i zrównoważony kierunek rozwoju.

Karta informacyjna projektu inteligentnej wsi Radolin

Projekt: „Radolin – horyzonty aktywnego i zrównoważonego rozwoju”

Dane wnioskodawcy

Wnioskodawca: Gmina Trzcianka

Jednostka realizująca: Sołectwo Radolin

Adres: Radolin, Gmina Trzcianka

Osoby do kontaktu: Kinga Aktanarowicz – kierownik referatu inwestycji i środków zewnętrznych; Katarzyna Lewandowska – główny specjalista ds. zamówień publicznych i pozyskiwania środków zewnętrznych

Partnerzy: Fundacja Sołecka, lokalne organizacje tj. KGW z Radolina oraz OSP z Białej, mieszkańcy, LGD, NGR, Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki, Szkoła Podstawowa w Białej, Nadleśnictwo Trzcianka, przedsiębiorcy z Doliny Noteci.

Wysokość i zakres kosztów kwalifikowalnych operacji

- **Centrum Smart Radolin** - planowane działania obejmują kompleksową przebudowę i modernizację budynku dawnej szkoły filialnej, który zostanie przekształcony w nowoczesne centrum usług. Przestrzeń zostanie dostosowana do potrzeb mieszkańców oraz lokalnych organizacji, tak aby pełniła funkcje społeczne, edukacyjne, cyfrowe i kryzysowe. W ramach inwestycji powstanie wielofunkcyjna sala spotkań i warsztatów, przeznaczona zarówno dla mieszkańców, jak i lokalnych NGO. W centrum zostanie utworzony punkt dostępu cyfrowego wyposażony w dwa kioski e-usług, stanowiska komputerowe, szybki Internet oraz tablice informacyjne, co umożliwi korzystanie z usług publicznych i narzędzi cyfrowych. Mieszkańcy otrzymają również możliwość pracy zdalnej dzięki czterem stanowiskom coworkingowym. Ważnym elementem będzie punkt elektronicznego zakwaterowania dla turystów przemierzających Nadnotecką Cyklostradę, który zapewni dostęp do informacji o trasie, lokalnych usługach oraz możliwości rezerwacji noclegów. Komponent środowiskowy obejmie zabezpieczenie instalacją fotowoltaiczną oraz magazynem energii, energooszczędne oświetlenie, elementy retencji przy budynku oraz działania ograniczające zużycie energii. Dzięki temu Centrum Smart Radolin będzie mogło pełnić funkcję lokalnego punktu bezpieczeństwa, dostępnego dla mieszkańców w sytuacjach kryzysowych ze względu na wspomnianą niezależność energetyczną. Całość inwestycji stworzy nowoczesną, wielofunkcyjną przestrzeń, która zwiększy dostępność usług, zintegruje mieszkańców i rozwinie kompetencje cyfrowe społeczności.
- **Nadnotecka Cyklostrada** – odcinek Radolin - drugi komponent projektu obejmuje wytyczenie i oznakowanie odcinka Nadnoteckiej Cyklostrady

przebiegającego przez Radolin, wzdłuż Doliny Noteci. Trasa stanie się kluczowym elementem spójnego systemu mobilności i rekreacji, łącząc Radolin z Białą oraz Walkowicami. Wzdłuż trasy powstaną dwa punkty odpoczynku wyposażone w wiaty, stojaki rowerowe, ławki oraz strefy rekreacyjne, które umożliwią bezpieczny i komfortowy wypoczynek. Na trasie zostaną umieszczone tablice edukacyjne dotyczące środowiska, klimatu oraz historii Doliny Noteci, co podniesie walory edukacyjne przedsięwzięcia. Integralną częścią Cyklostrady będzie komponent cyfrowy obejmujący aplikację mobilną z mapą trasy, funkcjami rozszerzonej rzeczywistości, audioprzewodnikiem oraz systemem informacji turystycznej. Na wybranych odcinkach pojawią się cyfrowe tablice informacyjne, a monitoring poprawi bezpieczeństwo użytkowników. Komponent środowiskowy zakłada montaż stacji ładowania rowerów i urządzeń mobilnych zasilanych energią odnawialną oraz oświetlenia solarne. Całość inwestycji stworzy atrakcyjną, nowoczesną i bezpieczną trasę rekreacyjną, która będzie sprzyjać aktywności fizycznej mieszkańców i turystów.

- **Zagospodarowanie zbocza Doliny Noteci** przy Tarasie Widokowym – rozwój otoczenia tarasu widokowego poprzez zagospodarowanie zbocza Doliny Noteci. Taras widokowy stanie się głównym punktem obserwacyjnym, oferującym mieszkańcom i turystom możliwość podziwiania panoramy doliny oraz uczestniczenia w działaniach edukacyjnych. Zagospodarowanie zbocza obejmie stworzenie centrum odnawialnych źródeł energii, system ścieżek edukacyjnych i kolejnych punktów obserwacyjnych, które umożliwią bezpieczne i atrakcyjne korzystanie z terenu. W ramach strefy edukacyjnej powstaną tablice informacyjne dotyczące OZE, fauny, flory, geologii zbocza oraz historii krajobrazu. Komponent cyfrowy obejmie zastosowanie kodów QR, audioprzewodnika oraz integrację z aplikacją Cyklostrady, co sprawi, że zwiedzanie stanie się interaktywne i nowoczesne. Komponent środowiskowy zakłada zabezpieczenie zbocza przed erozją, nasadzenia roślinności oraz mikroretencję, a także montaż oświetlenia solarne. W strefie rekreacyjnej powstaną miejsca odpoczynku i rekreacji (zjazd ze zbocza, schody na zbocze) oraz punkt startowy dla szlaków pieszo-rowerowych. Całość inwestycji stworzy atrakcyjną przestrzeń krajobrazową, która będzie sprzyjać turystyce przyrodniczej i rekreacji.

Szacunkowa wartość projektu:

Koszty kwalifikowalne: 1 350 000 zł

- Adaptacja budynku szkoły filialnej na Centrum Smart Radolin – 500 000 zł
- Zagospodarowanie zbocza przy tarasie – 650 000 zł
- Nadnotecka Cyklostrada – 200 000 zł

Źródła finansowania: PS WPR, FEW 2028-2034, środki własne gminy, partnerzy lokalni.

Uzasadnienie zgodności z kryteriami

Projekt inteligentnej wsi w Radolinie spełnia kryteria wyboru operacji poprzez kompleksowe oddziaływanie na rozwój miejscowości, wykorzystanie lokalnych zasobów oraz wdrożenie nowoczesnych usług i technologii. Adaptacja budynku dawnej szkoły jest odpowiedzią na realne potrzeby mieszkańców Radolina, którzy dotychczas nie dysponowali miejscem umożliwiającym spotkania, edukację, dostęp do usług cyfrowych czy organizację lokalnych inicjatyw. Przekształcenie obiektu w Centrum Smart Radolin nadaje mu nową, trwałą funkcję społeczną, zapobiegając jego degradacji i wzmacniając lokalną tożsamość. Projekt zwiększa dostępność usług publicznych, umożliwia korzystanie z e-usług, wspiera rozwój kompetencji cyfrowych oraz integruje społeczność wokół wspólnych działań. Dzięki instalacji OZE centrum staje się miejscem odpornym na kryzysy energetyczne, co podnosi bezpieczeństwo mieszkańców. Inwestycja jest zgodna z ideą Smart Village, ponieważ łączy technologie cyfrowe, działania społeczne, ekologię oraz wykorzystanie lokalnych zasobów. Wprowadza innowacyjne rozwiązania, takie jak punkt elektronicznego zakwaterowania czy system rezerwacji przestrzeni, a jednocześnie pozostaje zakorzeniona w lokalnym kontekście. Projekt wzmacnia atrakcyjność Radolina i tworzy fundament dla dalszego rozwoju usług społecznych i cyfrowych. Realizacja odcinka Cyklostrady w Radolinie jest odpowiedzią na rosnące potrzeby związane z turystyką, rekreacją i zrównoważoną mobilnością. Trasa tworzy bezpieczne połączenie między miejscowościami, wzmacnia powiązania funkcjonalne i umożliwia mieszkańcom oraz turystom korzystanie z walorów Doliny Noteci w sposób uporządkowany i atrakcyjny. Komponent cyfrowy zwiększa dostępność informacji, podnosi innowacyjność projektu i czyni go bardziej atrakcyjnym dla młodszych użytkowników. Elementy środowiskowe, takie jak oświetlenie solarne czy stacje ładowania zasilane OZE, wzmacniają

odporność klimatyczną i promują ekologiczne formy transportu. Cyklostrada staje się produktem turystycznym o wysokiej wartości, który promuje region, zachęca do aktywności fizycznej i wspiera rozwój lokalnej gospodarki. Projekt jest zgodny z ideą Smart Village, ponieważ łączy technologie cyfrowe, ekologię, mobilność oraz edukację przyrodniczą. Zagospodarowanie zbocza Doliny Noteci pozwala wykorzystać unikatowe walory krajobrazowe Radolina, które dotychczas nie były w pełni dostępne ani odpowiednio zabezpieczone. Modernizacja tarasu widokowego oraz stworzenie ścieżek edukacyjnych wzmacnia lokalną tożsamość, promuje edukację przyrodniczą i klimatyczną oraz zwiększa atrakcyjność miejscowości jako punktu turystycznego. Komponent cyfrowy czyni zwiedzanie nowoczesnym i angażującym, a działania środowiskowe poprawiają bezpieczeństwo użytkowników i chronią teren przed degradacją. Projekt wspiera rozwój turystyki przyrodniczej, tworzy przestrzeń rekreacyjną o wysokiej jakości i wpisuje się w ideę Smart Village poprzez połączenie ekologii, edukacji, technologii i lokalnych zasobów. Projekt angażuje społeczność lokalną poprzez konsultacje, współtworzenie treści edukacyjnych i korzystanie z nowych usług, wzmacniając kapitał społeczny. Wykorzystuje istniejącą infrastrukturę (budynek szkoły, taras widokowy, lokalne ścieżki), nadając jej nowe funkcje i zwiększając jej dostępność. Rozwiązania są multiplikowalne i mogą być wdrażane w innych sołectwach gminy. Projekt posiada jasną strukturę zarządzania, przewiduje monitoring i komunikację z mieszkańcami oraz zapewnia trwałość działań po zakończeniu realizacji.

Potencjalne do uzyskania wskaźniki produktu i rezultatu

Produkty:

- 1 Centrum Smart Radolin (min. 100 m²)
- 1 strefa aktywności / miejsce wspólne (min. 500m²)
- 10–12 lamp solarnych, 6 kamer monitoringu, 2 cyfrowe tablice edukacyjne
- 5,5 km oznakowanej trasy Cyklostrady
- 2 punkty odpoczynku.(1 punkt widokowy, 1 stacja ładowania rowerów).

Rezultaty:

- min. 100 mieszkańców korzystających rocznie z centrum.
- min. 50 osób rocznie korzystających z e-usług.
- min. 5 wydarzeń społecznych rocznie.

- min. 1 000 turystów rocznie na Cyklostradzie.
- min. 30 użytkowników stacji ładowania rowerów rocznie.
- min. 100 osób rocznie korzystających z atrakcji zbocza doliny.

IV.4. Projekt inteligentnej wsi Nowa Wieś

Nowa Wieś jest jednym z najbardziej perspektywicznych sołectw pod względem wdrażania koncepcji inteligentnej wsi, dzięki połączeniu silnych zasobów społecznych, infrastrukturalnych i środowiskowych. Miejscowość posiada kompleks lokalnych instytucji, które tworzą naturalne zaplecze dla rozwoju usług społecznych, cyfrowych i edukacyjnych: aktywnie działającą OSP, prężne Koło Gospodyń Wiejskich, filię Biblioteki Publicznej i Centrum Kultury, salę wiejską oraz plac zabaw ze stawem, będący ważnym miejscem rekreacji i integracji mieszkańców. Największym atutem sołectwa jest budynek byłej szkoły filialnej, który stanowi idealną bazę do stworzenia Centrum Smart Nowa Wieś — miejsca łączącego funkcje społeczne, edukacyjne, cyfrowe i środowiskowe. Obiekt może zostać przekształcony w punkt e-usług, centrum aktywności lokalnej, przestrzeń warsztatową, miejsce spotkań organizacji wiejskich oraz lokalny hub informacyjny. Dzięki odpowiedniej adaptacji budynek może pełnić również funkcję punktu kryzysowego, zasilanego energią odnawialną. Nowa Wieś posiada także wyjątkowy potencjał środowiskowy i energetyczny. Tereny wokół miejscowości są predysponowane do rozwoju OZE, w tym farm fotowoltaicznych oraz turbin wiatrowych, co może w przyszłości zapewnić lokalną niezależność energetyczną, obniżyć koszty funkcjonowania obiektów publicznych oraz stworzyć nowe możliwości rozwojowe. Połączenie budynku szkoły z lokalnymi instalacjami OZE pozwoliłoby stworzyć modelową, niskoemisyjną i odporną na kryzysy infrastrukturę. Istotnym elementem potencjału Nowej Wsi jest również jej powiązanie funkcjonalne z miastem Trzcianka. Łatwość skomunikowania jej z miastem pozwoli zaoferować transport door2door, szlaki pieszo-rowerowe oraz dostępne miejsca rekreacji. To czyni Nową Wieś idealnym miejscem do realizacji projektów zwiększających jakość życia, dostępność usług, bezpieczeństwo, mobilność i odporność klimatyczną.

Karta informacyjna projektu inteligentnej sołectwa Nowa Wieś

Projekt: „Samowystarczalna Nowa Wieś – zapewnienie usług publicznym w trybie smart”

Dane wnioskodawcy

Wnioskodawca: Gmina Trzcianka

Jednostka realizująca: Sołectwo Nowa Wieś

Adres: Nowa Wieś, Gmina Trzcianka

Osoby do kontaktu: Kinga Aktanarowicz – kierownik referatu inwestycji i środków zewnętrznych; Katarzyna Lewandowska – główny specjalista ds. zamówień publicznych i pozyskiwania środków zewnętrznych

Partnerzy: Fundacja Sołecka, lokalne organizacje tj. KGW oraz OSP, mieszkańcy, LGD, NGR, Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki, Szkoła Podstawowa w Siedlisku, Nadleśnictwo Trzcianka, lokalni przedsiębiorcy i rolnicy.

Wysokość i zakres kosztów kwalifikowalnych operacji

- **Adaptacja budynku użyteczności publicznej** na Centrum Smart Nowa Wieś. Zakres operacji obejmuje kompleksową adaptację budynku dawnej szkoły na nowoczesne Centrum Smart Nowa Wieś, które stanie się wielofunkcyjną przestrzenią usług społecznych, edukacyjnych i cyfrowych. Obiekt zostanie przekształcony w lokalne centrum aktywności, integracji i usług publicznych, odpowiadające na potrzeby mieszkańców oraz lokalnych organizacji. W ramach inwestycji powstanie przestrzeń społecznościowa obejmująca salę spotkań, warsztatownię oraz miejsce do działalności OSP, KGW i innych grup lokalnych. Centrum będzie również pełnić funkcję punktu coworkingowego dla mieszkańców oraz punkt konsultacyjny gminy. Istotnym elementem będzie mini hub edukacyjny, w którym prowadzone będą zajęcia dla dzieci, młodzieży i seniorów, warsztaty cyfrowe oraz działania związane z edukacją klimatyczną. Centrum zostanie wyposażone w nowoczesne technologie, w tym kioski e-usług, komputery, tablety, szybkie Wi-Fi, sieć wewnętrzną, monitoring oraz cyfrowe tablice informacyjne. W ramach komponentu OZE przewiduje się instalację fotowoltaiczną, magazyn energii, oświetlenie solarne wokół budynku oraz energooszczędne systemy ogrzewania i wentylacji. Przestrzeń wokół centrum zostanie zagospodarowana na strefę spotkań z małą architekturą oraz zielenią. Jedno z pięter to też planowany punkt elektronicznego zakwaterowania dla turystów przemierzających tereny gminy Trzcianka, który zapewni dostęp do informacji o trasach turystycznych, lokalnych usługach oraz możliwości rezerwacji noclegów w innych miejscach. Dzięki realizacji projektu

Centrum Smart Nowa Wieś stanie się sercem miejscowości – miejscem usług, edukacji, integracji i aktywności, w pełni zgodnym z modelem inteligentnej wsi.

- **Połączenie funkcjonalne z Trzcianką i Nadnotecką Cyklostradą** obejmuje wytyczenie i oznakowanie szlaków pieszo-rowerowych, które połączą Nową Wieś z Trzcianką, terenami rekreacyjnymi oraz z planowaną Nadnotecką Cyklostradą. Projekt ma na celu wytyczenie szlaków pieszo-rowerowych ku Trzciance oraz ku Noteckiej Cyklostradzie przez co włączy miejscowość do sieci ścieżek, zwiększając jej dostępność turystyczną. Wzdłuż tras powstaną 2 miejsca odpoczynku (wiaty, stojaki rowerowe oraz oświetlenie solarne), które poprawią komfort i bezpieczeństwo użytkowników. Szlaki zostaną uzupełnione o tablice informacyjne i edukacyjne dotyczące środowiska, klimatu, historii miejscowości oraz walorów przyrodniczych okolicy. Komponent cyfrowy obejmie zastosowanie kodów QR, audioprzewodnika, integrację z aplikacją Cyklostrady oraz cyfrowe mapy i punkty orientacyjne, co uczyni trasy nowoczesnymi i interaktywnymi. Dzięki realizacji projektu Nowa Wieś zyska realne, bezpieczne i atrakcyjne połączenie z miastem oraz z głównym szlakiem turystycznym regionu, co znacząco poprawi mobilność mieszkańców i zwiększy potencjał rekreacyjny miejscowości.
- **Rewitalizacja obiektu sali wiejskiej oraz sąsiadujących z nią terenów publicznych** – zagospodarowanie przestrzeni społecznych ma sprzyjać wykorzystaniu ich na cele rekreacyjne, edukacyjne i środowiskowe, z silnym komponentem OZE oraz retencji. Obiekt wraz z jego otoczeniem zostanie przekształcony w modelowy przykład zielonej, odpornej klimatycznie infrastruktury, która łączy funkcje rekreacyjne, ekologiczne i edukacyjne. W ramach projektu wdrożone zostanie nowoczesne, energooszczędne ogrzewanie sali wiejskiej zasilane OZE zlokalizowanymi na terenach publicznych. Wewnątrz zaadaptowane zostaną niewykorzystywane dotąd pomieszczenia, natomiast przestrzeń wokół zyska nowe miejsca odpoczynku oraz elementy małej architektury, które umożliwią mieszkańcom i turystom bezpieczne i atrakcyjne z niej korzystanie. Komponent środowiskowy obejmie system ogrzewania zasilany pompą ciepła, źródła OZE do jego zasilania, ogrody deszczowe jako małą retencję, nowe nasadzenia drzew i krzewów oraz działania związane z ochroną brzegów i bioróżnorodności. W ramach

komponentu OZE przewiduje się montaż oświetlenia solarne, małych instalacji fotowoltaicznych zasilających infrastrukturę oraz stacji ładowania urządzeń mobilnych i rowerów elektrycznych. Strefa edukacyjna, powstała z wykorzystaniem opuszczonego przystanku autobusowego, zostanie wyposażona w tablice dotyczące retencji, klimatu i ekosystemów wodnych, kody QR z opisem fauny i flory oraz przestrzeń do prowadzenia zajęć terenowych dla szkoły i mieszkańców. Obszar wokół stawów zostanie powiązany funkcjonalnie z obiektem sali poprzez wspólne wydarzenia, warsztaty ekologiczne oraz monitoring środowiskowy. Dzięki realizacji projektu Nowa Wieś zyska miejsce rekreacji, edukacji i ekologii atrakcyjne zarówno dla mieszkańców, jak i turystów.

Szacunkowa wartość projektu:

Koszty kwalifikowalne: 1 200 000 zł

- Adaptacja budynku filialnego na Centrum Smart Nowa Wieś – 450 000 zł
- Rewitalizacja sali wiejskiej z otoczeniem – 550 000 zł
- Mobilność wiejska – 200 000 zł

Źródła finansowania: PS WPR, FEW 2028-2034, środki własne gminy, partnerzy lokalni.

Uzasadnienie zgodności projektu z kryteriami wyboru operacji

Projekt inteligentnej wsi w Nowej Wsi spełnia kryteria wyboru operacji poprzez kompleksowe działania obejmujące rozwój usług społecznych, cyfrowych, środowiskowych i mobilności, oparte na lokalnych zasobach miejscowości. Adaptacja budynku dawnej szkoły na Centrum Smart zwiększa dostępność usług publicznych, edukacyjnych i cyfrowych, wprowadza nowe funkcje społeczne oraz wzmacnia integrację mieszkańców. Projekt wykorzystuje istniejącą infrastrukturę, nadając jej nowoczesny charakter i podnosząc jej użyteczność.

Połączenie funkcjonalne z Trzcianką oraz integracja ze szlakami pieszo-rowerowymi i Nadnotecką Cyklostradą rozwijają zrównoważoną mobilność, poprawiają bezpieczeństwo przemieszczania się oraz zwiększają dostęp do usług i terenów rekreacyjnych. Tablice edukacyjne i komponent cyfrowy podnoszą poziom informacji i innowacyjności, a szlaki wzmacniają atrakcyjność turystyczną miejscowości.

Rewitalizacja terenów wokół dwóch stawów oraz wprowadzenie rozwiązań OZE i retencji wzmacniają odporność klimatyczną miejscowości, poprawiają mikroklimat i estetykę przestrzeni oraz wspierają edukację ekologiczną. Projekt obejmuje działania prośrodowiskowe, które redukują emisje, zwiększają bioróżnorodność i poprawiają gospodarowanie wodą.

Projekt aktywizuje społeczność lokalną poprzez konsultacje, współtworzenie funkcji centrum, udział w wydarzeniach oraz korzystanie z nowych usług. Wzmacnia kapitał społeczny i buduje trwałe mechanizmy współpracy. Rozwiązania mają charakter multiplikowalny i mogą być wdrażane w innych sołectwach gminy, szczególnie w zakresie adaptacji budynków publicznych, szlaków edukacyjnych i infrastruktury OZE. Projekt posiada jasną strukturę zarządzania, przewiduje monitoring, komunikację z mieszkańcami oraz zapewnia trwałość działań dzięki wykorzystaniu OZE, retencji i nowoczesnych technologii. W efekcie w pełni odpowiada na wszystkie kryteria oceny operacji w ramach konkursu Smart Village.

Potencjalne do uzyskania wskaźniki produktu i rezultatu

Produkty:

- 1 Centrum Smart Nowa Wieś (min. 150 m²).
- 2 miejsca wspólne – sala wiejska oraz plac rekreacyjny
- 6 kamer monitoringu, 2 cyfrowe tablice edukacyjne.
- 3,5 km oznakowanych tras do Trzcianki i do Cyklostrady.
- 2 punkty odpoczynku (1 plac rekreacyjny, 1 stacja ładowania rowerów).

Rezultaty:

- min. 100 mieszkańców korzystających rocznie z centrum.
- min. 50 osób rocznie korzystających z e-usług.
- min. 5 wydarzeń społecznych rocznie.
- min. 1 000 turystów rocznie na trasach rowerowych.
- min. 30 użytkowników stacji ładowania rowerów rocznie.
- min. 100 osób rocznie korzystających z sali wiejskiej i placu rekreacyjnego.

IV.5. Projekt inteligentnej wsi Niekursko

Niekursko to sołectwo o wyraźnym potencjale rozwojowym, wynikającym z jego położenia, struktury przestrzennej oraz aktywności lokalnej społeczności. Miejscowość charakteryzuje się spokojnym, wiejskim krajobrazem, otoczeniem terenów leśnych, wartościowych przyrodniczo oraz dostępnością przestrzeni, które mogą zostać wykorzystane do tworzenia nowych funkcji społecznych, rekreacyjnych i usługowych. Niekursko posiada zasoby, które — odpowiednio zagospodarowane — mogą stać się fundamentem nowoczesnej koncepcji inteligentnej wsi. Kluczowym atutem sołectwa jest możliwość adaptacji istniejących budynków i terenów na potrzeby mieszkańców: stworzenie centrum aktywności lokalnej, punktu usług cyfrowych, miejsca spotkań, przestrzeni rekreacyjnej czy lokalnego hubu informacyjnego. Niekursko ma również potencjał do rozwoju szlaków pieszo-rowerowych, które mogą połączyć miejscowość z Trzcianką i sąsiednimi miejscowościami oraz terenami rekreacyjnymi, wzmacniając mobilność mieszkańców oraz atrakcyjność turystyczną obszaru. Wprowadzenie rozwiązań cyfrowych — takich jak kioski e-usług, dostęp do szerokopasmowego Internetu, aplikacje lokalne czy cyfrowe tablice informacyjne — pozwoliłoby mieszkańcom Niekurska na łatwiejszy dostęp do usług publicznych i komercyjnych. Z kolei inwestycje środowiskowe, takie jak instalacje OZE, mikroretencja czy zielone przestrzenie, mogłyby poprawić jakość życia, odporność na zmiany klimatu oraz estetykę miejscowości. Dzięki swojej strukturze, dostępności terenów i zaangażowaniu mieszkańców Niekursko może stać się przykładem zrównoważonej, nowoczesnej i aktywnej wsi, w której technologie cyfrowe, ekologia i lokalna współpraca tworzą spójny model rozwoju.

Projekt: „Niekursko – Leśna enklawa nowoczesności”

Dane wnioskodawcy

Wnioskodawca: Gmina Trzcianka

Jednostka realizująca: Sołectwo Niekursko

Adres: Niekursko, Gmina Trzcianka

Osoby do kontaktu: Kinga Aktanarowicz – kierownik referatu inwestycji i środków zewnętrznych; Katarzyna Lewandowska – główny specjalista ds. zamówień publicznych i pozyskiwania środków zewnętrznych

Partnerzy: Fundacja Sołecka, lokalne organizacje tj. KGW oraz OSP, mieszkańcy, LGD, NGR, Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich, Nadleśnictwo Trzcianka, Nadleśnictwo Tuczo, lokalni przedsiębiorcy i rolnicy.

Partnerzy: OSP, lokalne stowarzyszenia, Koło Gospodyń, LGD, mieszkańcy.

Wysokość i zakres kosztów kwalifikowalnych operacji

- **Adaptacja dostępnych budynków i przestrzeni na Centrum Smart Niekursko** – Zakres operacji obejmuje modernizację i adaptację budynku byłej szkoły filialnej na nowoczesne Centrum Smart Niekursko wraz z zagospodarowaniem jej otoczenia. Obiekt stanie się wielofunkcyjną przestrzenią życia społecznego, miejscem spotkań, integracji i aktywności mieszkańców, a także lokalnym centrum usług cyfrowych. W ramach inwestycji powstanie sala spotkań oraz przestrzeń przeznaczona dla lokalnych grup inicjatywnych, które zyskają warunki do prowadzenia działań społecznych i wydarzeń oraz utworzona zostanie sprzyjająca integracji przestrzeń zewnętrzną naokoło obiektu. Centrum będzie wyposażone w punkt usług cyfrowych, obejmujący kioski e-usług, stanowiska komputerowe oraz szybki dostęp do Internetu, co umożliwi mieszkańcom korzystanie z usług publicznych. W budynku oraz w jego otoczeniu zostanie przygotowana przestrzeń edukacyjna dla dzieci, młodzieży i seniorów, w której będą odbywać się działania rozwijające kompetencje cyfrowe i społeczne. Jedno z pięter to też planowany punkt elektronicznego zakwaterowania dla turystów przemierzających tereny gminy Trzcianka, który zapewni dostęp do informacji o trasach turystycznych, lokalnych usługach oraz możliwości rezerwacji noclegów w innych miejscach. Całość zostanie wyposażona w nowoczesne technologie, inteligentne i energooszczędne oświetlenie, sieć Wi-Fi, tablice informacyjne oraz monitoring zapewniający bezpieczeństwo użytkowników. Komponent środowiskowy obejmie wykorzystanie OZE oraz elementy retencji przy budynku. Obiekt zyska również odporność na sytuacje kryzysowe. Stworzymy miejsce, które zwiększa dostępność usług, integruje mieszkańców, rozwija kompetencje cyfrowe i nadaje miejscowości nowe, nowoczesne funkcje.
- **Współpraca z Lasami Państwowymi w zakresie udrożnienia zielonego szlaku do Trzcianki** – Zakres operacji obejmuje działania prowadzone we

współpracy z Lasami Państwowymi, których celem jest udrożnienie i oznakowanie zielonego szlaku prowadzącego z Niekurska do Trzcianki. Szlak ten, przebiegający przez tereny leśne i krajobrazowe, zostanie uporządkowany i dostosowany do bezpiecznego użytkowania poprzez prace porządkowe, wycinkę kolizyjną oraz poprawę nawierzchni i dostępności. W miejscach wymagających interwencji przewiduje się budowę lub modernizację odcinków pieszo-rowerowych, tak aby trasa była spójna, czytelna i komfortowa dla użytkowników. Wzdłuż szlaku zostaną zamontowane tablice edukacyjne dotyczące środowiska, klimatu, gospodarki leśnej oraz walorów przyrodniczych okolicy, co podniesie jego wartość edukacyjną i turystyczną. Szlak zostanie zintegrowany z lokalnymi trasami rekreacyjnymi oraz z systemem informacji cyfrowej, umożliwiając użytkownikom korzystanie z map, oznaczeń i informacji dostępnych w formie elektronicznej. Dzięki realizacji projektu zielony szlak stanie się bezpiecznym i atrakcyjnym połączeniem między Niekurskiem a Trzcianką, wspierając mobilność mieszkańców, rozwój turystyki i rekreacji oraz edukację przyrodniczą, a także wzmacniając powiązania funkcjonalne miejscowości z miastem.

- **Rekreacja, zieleń i retencja – uatrakcyjnienie terenu boiska i stawu** – działanie obejmuje kompleksowe zagospodarowanie terenu boiska oraz przestrzeni wokół stawu, które zostaną przekształcone w atrakcyjną, zieloną i odporną klimatycznie przestrzeń rekreacyjną i społeczną. Teren boiska zostanie uporządkowany i uzupełniony o elementy sprzyjające integracji mieszkańców, aktywności fizycznej oraz organizacji wydarzeń lokalnych. Wokół stawu powstaną ścieżki spacerowe, miejsca odpoczynku oraz elementy małej architektury, które umożliwią bezpieczne i komfortowe korzystanie z przestrzeni. W ramach komponentu środowiskowego przewiduje się nasadzenia drzew i krzewów, tworzenie stref zieleni oraz działania związane z mikroretencją, takie jak ogrody deszczowe, zbiorniki retencyjne czy elementy ochrony wód. Przestrzeń zostanie wyposażona w oświetlenie solarne oraz drobne instalacje OZE, które będą zasilać infrastrukturę rekreacyjną i poprawią bezpieczeństwo użytkowników. W strefie edukacyjnej pojawią się tablice dotyczące retencji, klimatu i lokalnych ekosystemów, które będą wspierać edukację ekologiczną mieszkańców i szkół. Realizacja projektu poprawi jakość

przestrzeni publicznej, zwiększy odporność klimatyczną miejscowości, stworzy atrakcyjne miejsce rekreacji i integracji mieszkańców oraz wzmocni świadomość ekologiczną poprzez działania edukacyjne i środowiskowe.

Szacunkowa wartość projektu:

Koszty kwalifikowalne: 1 150 000 zł

- Adaptacja budynku użyteczności publicznej wraz z otoczeniem – 400 000 zł
- Zagospodarowanie terenów przy stawie – 550 000 zł
- Zielony szlak leśny – 200 000 zł

Źródła finansowania: PS WPR, FEW 2028-2034, środki własne gminy, partnerzy lokalni.

Uzasadnienie zgodności projektu z kryteriami wyboru operacji

Projekt inteligentnej wsi w Niekursku spełnia kryteria wyboru operacji poprzez kompleksowe działania rozwijające usługi społeczne, cyfrowe, środowiskowe oraz mobilność, oparte na lokalnych zasobach miejscowości. Adaptacja dostępnych budynków na Centrum Smart Niekursko zwiększa dostępność usług publicznych i cyfrowych, wprowadza nowe funkcje społeczne oraz wzmacnia integrację mieszkańców. Projekt wykorzystuje istniejącą infrastrukturę, nadając jej nowoczesny charakter i podnosząc jej użyteczność. Współpraca z Lasami Państwowymi w zakresie udroźnienia zielonego szlaku do Trzcianki rozwija zrównoważoną mobilność, poprawia bezpieczeństwo przemieszczania się oraz wzmacnia powiązania funkcjonalne miejscowości z miastem. Szlak pełni również funkcję edukacyjną dzięki tablicom informacyjnym i działaniom przyrodniczym, co zwiększa atrakcyjność turystyczną i rekreacyjną obszaru. Rekreacja, zieleń i retencja wokół boiska i stawu wzmacniają odporność klimatyczną miejscowości, poprawiają mikroklimat i estetykę przestrzeni oraz wspierają edukację ekologiczną. Projekt obejmuje działania prośrodowiskowe, które redukują emisje, zwiększają bioróżnorodność i poprawiają gospodarowanie wodą, jednocześnie tworząc atrakcyjne miejsce rekreacji dla mieszkańców. Projekt aktywizuje społeczność lokalną poprzez konsultacje, współtworzenie funkcji centrum, udział w wydarzeniach oraz korzystanie z nowych usług. Wzmacnia kapitał społeczny i buduje trwałe mechanizmy współpracy. Rozwiązania mają charakter multiplikowalny

i mogą być wdrażane w innych sołectwach gminy, szczególnie w zakresie adaptacji budynków publicznych, szlaków edukacyjnych i infrastruktury retencyjno-zielonej. Projekt posiada jasną strukturę zarządzania, przewiduje monitoring, komunikację z mieszkańcami oraz zapewnia trwałość działań dzięki wykorzystaniu OZE, retencji i nowoczesnych technologii. W efekcie w pełni odpowiada na wszystkie kryteria oceny operacji w ramach konkursu Smart Village.

Potencjalne do uzyskania wskaźniki produktu i rezultatu

Produkty:

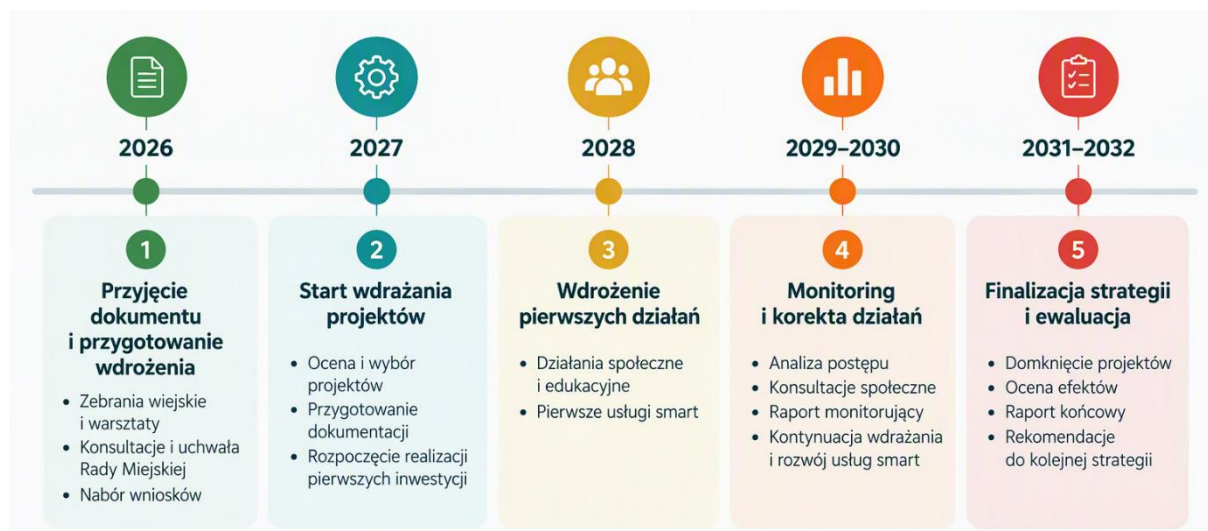
- 1 Centrum Smart Niekursko (min. 100 m²).
- 1 boisko rekreacyjne / miejsce wspólne przy stawie
- 10–12 lamp solarnych, 6 kamer monitoringu, 2 cyfrowe tablice edukacyjne.
- 8,5 km oznakowanej trasy zielonego szlaku do Trzcianki.
- 2 punkty odpoczynku.(1 punkt widokowy, 1 stacja ładowania rowerów).

Rezultaty:

- min. 100 mieszkańców korzystających rocznie z centrum.
- min. 50 osób rocznie korzystających z e-usług.
- min. 5 wydarzeń społecznych rocznie.
- min. 1 000 turystów rocznie na zielonym szlaku.
- min. 30 użytkowników stacji ładowania rowerów rocznie.
- min. 100 osób rocznie korzystających ze stawów.

V. Harmonogram wdrażania Strategii

Ilustracja 3 - Harmonogram wdrażania strategii

1. Przyjęcie dokumentu i przygotowanie wdrożenia

Sierpień-Wrzesień 2026 – zebrania wiejskie

- Utworzenie Zespołu ds. wdrażania Smart Village (koordynacja, komunikacja, monitoring).
- Warsztaty dla sołectw dotyczące przygotowania wniosków.
- Spotkania informacyjne z sołtysami i radami sołeckimi.
- Weryfikacja zgodności projektów z celami strategii.

Październik 2026 – przyjęcie strategii przez Radę Miejską Trzcianki

- Konsultacje projektu strategii Smart Village
- Uchwała RM o przyjęciu Strategii Smart Village.
- Publikacja dokumentu w BIP i na stronach sołectw.

Listopad–grudzień 2026 – nabór wniosków

- Nabór projektów Smart Village w ramach LGD, NGR, środków gminnych i wojewódzkich.

2. Start wdrażania projektów

Styczeń–czerwiec 2027 – ocena i wybór projektów

- Ocena formalna i merytoryczna wniosków.

- Przygotowanie dokumentacji technicznej (jeśli wymagana).
- Ustalenie harmonogramów realizacji dla każdego sołectwa.

Lipiec–grudzień 2027 – rozpoczęcie realizacji projektów Smart Village

- Start pierwszych inwestycji – przetargi, wybór wykonawców, rozpoczęcie prac
- Przeprowadzenie prac budowlanych związanych z obiektami infrastrukturalnymi i zagospodarowaniem przestrzeni (świetlice, przestrzenie wspólne, OZE, cyfryzacja)

3. Wdrożenie pierwszych działań na bazie zmodernizowanej infrastruktury

Rok 2028

- Uruchomienie działań społecznych i edukacyjnych (szkolenia cyfrowe, warsztaty, inicjatywy lokalne)
- Wdrożenie pierwszych usług smart (np. platformy komunikacji, monitoring środowiskowy).

4. Pierwszy cykl monitoringu i korekta działań

I cykl – zgodnie z zapisami strategii: co 2 lata + Kontynuacja wdrażania i rozwój usług smart - lata 2029-2030

- Analiza postępu rzeczowego i finansowego projektów.
- Spotkania sołtysów, zebrania wiejskie, konsultacje społeczne.
- Ankietyzacja mieszkańców (ocena usług, oczekiwań, jakości życia).
- Raport monitorujący – publikacja w BIP.
- Korekta harmonogramów i działań na lata 2030+
- Realizacja kolejnych projektów infrastrukturalnych i społecznych.
- Rozszerzanie usług cyfrowych (e-usługi, transport na żądanie, inteligentne oświetlenie).
- Współpraca z LGD, NGR, Nadleśnictwem, organizacjami społecznymi.

5. Finalizacja strategii + końcowa ewaluacja

Lata 2031-2032

- Domknięcie projektów infrastrukturalnych.
- Utrwalenie usług smart (cyfrowe centra w świetlicach, OZE, mikrosieci, ekoturystyka).

- Przygotowanie do końcowej ewaluacji.
- Kompleksowa ocena efektów strategii:
 - weryfikacja realizacji zadań,
 - ankietyzacja mieszkańców,
 - wywiady pogłębione,
 - analiza wpływu na jakość życia, dostępność usług, aktywność społeczną.
- Raport końcowy z wdrażania Strategii Smart Village 2026–2032.
- Rekomendacje do kolejnej strategii (po 2032 r.).

VI. Monitoring i ewaluacja Strategii

Monitoring i ewaluacja Strategii Rozwoju Inteligentnych Wsi mają zapewnić skuteczne wdrażanie działań, bieżącą kontrolę postępów oraz możliwość reagowania na zmiany społeczno-środowiskowe. System monitoringu opiera się na cyklicznych przeglądach, stałej współpracy z sołectwami oraz analizie danych środowiskowych i cyfrowych. Ewaluacja ma charakter ciągły i służy ocenie efektywności, jakości oraz trwałości działań realizowanych w ramach strategii.

1. Założenia ogólne monitoringu i ewaluacji

Strategia jest realizowana w latach 2026–2032 i podlega:

- monitoringowi co 2 lata na poziomie gminy,
- monitoringowi corocznemu na poziomie sołectw,
- monitoringowi bieżącemu w ramach realizowanych projektów Smart Village.

System monitoringu obejmuje zarówno działania infrastrukturalne, środowiskowe i cyfrowe, jak i aktywność społeczną oraz dostępność usług.

2. Sposoby monitoringu strategii

Monitoring prowadzony jest z wykorzystaniem narzędzi partycypacyjnych, technicznych i cyfrowych:

- Zebrania wiejskie - Prezentacja postępów, zgłaszanie potrzeb, konsultacje działań, identyfikacja barier i pomysłów mieszkańców.
- Spotkania sołtysów - Wymiana informacji między sołectwami, analiza problemów, koordynacja działań i harmonogramów.
- Spotkania konsultacyjne - Warsztaty tematyczne, przegląd projektów, aktualizacja harmonogramów, praca nad nowymi inicjatywami.
- Monitoring infrastruktury - Przeglądy techniczne obiektów Smart Village, szlaków pieszo-rowerowych, instalacji OZE, retencji, przestrzeni rekreacyjnych.
- Monitoring cyfrowy - Analiza korzystania z e-usług, aplikacji, tablic informacyjnych, narzędzi komunikacji cyfrowej.
- Monitoring środowiskowy - Obserwacja retencji, zieleni, jakości przestrzeni publicznej, stanu ekosystemów i odporności klimatycznej.

3. Metody ewaluacji

Ewaluacja prowadzona jest w celu oceny skuteczności, jakości i trwałości działań oraz ich wpływu na rozwój sołectw:

- Weryfikacja realizacji zadań - Analiza wykonania harmonogramu, stopnia osiągnięcia celów, zgodności z założeniami strategii.
- Ankietyzacja oczekiwań i ich spełnienia - Badania opinii mieszkańców dotyczące jakości usług, infrastruktury, mobilności, ekologii i aktywności społecznej.
- Wywiady pogłębione - Rozmowy z liderami lokalnymi, sołtysami, organizacjami społecznymi, przedstawicielami gminy.
- Analiza danych środowiskowych - Ocena retencji, zieleni, jakości przestrzeni rekreacyjnych, odporności na zjawiska ekstremalne.
- Analiza danych cyfrowych - Liczba użytkowników e-usług, aktywność w aplikacjach, wykorzystanie infrastruktury cyfrowej.
- Ewaluacja kosztów i efektywności - Porównanie nakładów finansowych do osiągniętych rezultatów i trwałości efektów.

4. Wskaźniki monitorowania (KPI)

Wskaźniki ilościowe i jakościowe obejmują m.in.:

- liczba użytkowników e-usług i narzędzi cyfrowych,
- liczba wydarzeń w centrach Smart Village,
- liczba osób korzystających ze szlaków pieszo-rowerowych,
- powierzchnia nowych terenów zielonych,
- ilość zretencjonowanej wody,
- produkcja energii z OZE,
- liczba inicjatyw społecznych i partnerskich,
- poziom zadowolenia mieszkańców.

5. Mechanizm aktualizacji strategii

Strategia podlega aktualizacji:

- co 2 lata – na podstawie wyników monitoringu i ewaluacji,
- w razie istotnych zmian społecznych, środowiskowych lub technologicznych,

- z udziałem mieszkańców, sołtysów, organizacji społecznych i partnerów instytucjonalnych.

Aktualizacja może obejmować korektę celów, działań, harmonogramów oraz wskaźników.

6. Raportowanie

- Raport sołecki – coroczny dokument opisujący postępy, problemy i potrzeby.
- Raport gminny – co 2 lata, obejmujący analizę wszystkich sołectw.
- Raport końcowy (2032) – podsumowanie efektów strategii, ocena trwałości, rekomendacje na lata 2033–2040.

7. Zobowiązania w okresie związania celem

Zgodnie z wytycznymi:

- Beneficjent utrzymuje funkcje i dostępność infrastruktury zgodnie z celem operacji.
- Beneficjent zachowuje prawo do dysponowania nieruchomościami, na których zrealizowano operację.
- Beneficjent zapewnia utrzymanie efektów projektu, w tym infrastruktury OZE, retencji, szlaków, przestrzeni społecznych i cyfrowych.
- Beneficjent prowadzi monitoring i raportowanie zgodnie z harmonogramem strategii.
- Beneficjent zapewnia dostępność usług cyfrowych i społecznych dla mieszkańców.

System monitoringu i ewaluacji Strategii Rozwoju Inteligentnych Wsi gminy Trzcianka jest kompleksowy, wielopoziomowy i oparty na współpracy z mieszkańcami, sołectwami, instytucjami oraz partnerami środowiskowymi. Zapewnia bieżącą kontrolę realizacji działań, umożliwia reagowanie na zmiany oraz gwarantuje trwałość efektów projektów Smart Village.

VII. Podsumowanie

Strategia Rozwoju Inteligentnych Wsi Gminy Trzcianka na lata 2026–2032 przedstawia spójny i realistyczny kierunek przemian, które mają uczynić obszary wiejskie miejscami nowoczesnymi, wygodnymi i przyjaznymi do życia. Dokument powstał w ścisłej współpracy z mieszkańcami, sołtysami, organizacjami społecznymi i lokalnymi liderami. Jak podkreślono w strategii, koncepcja została przygotowana „oddolnie, zgodnie z ideą Smart Village, w której kluczowe znaczenie mają ludzie”. To właśnie ich doświadczenia, potrzeby i pomysły stały się fundamentem planowanych działań.

Strategia opiera się na diagnozie, która pokazuje zarówno mocne strony obszarów wiejskich, jak i wyzwania, z którymi mierzą się mieszkańcy. Wsie gminy Trzcianka posiadają wyjątkowe walory środowiskowe – Dolinę Noteci, rozległe lasy, jeziora i tereny rekreacyjne – a także aktywne organizacje społeczne, lokalnych przedsiębiorców i rozwijającą się infrastrukturę. Jednocześnie wiele miejscowości zmagają się z wykluczeniem komunikacyjnym, ograniczonym dostępem do usług publicznych, starzeniem się społeczeństwa czy brakiem przestrzeni wspólnych.

Strategia odpowiada na te potrzeby poprzez zestaw działań, które łączą rozwój infrastruktury, technologii, usług społecznych i kompetencji cyfrowych. W centrum koncepcji znajduje się przekonanie, że nowoczesna wieś to nie tylko inwestycje, lecz przede wszystkim współpraca, partnerstwa i lokalne przywództwo. Dokument podkreśla, że „technologia pełni funkcję wsparcia, natomiast kluczowe znaczenie mają współpraca, zaufanie, kompetencje, partnerstwa i lokalne przywództwo”.

W perspektywie 2032 roku wsie gminy Trzcianka mają stać się miejscami, w których mieszkańcy mogą korzystać z nowoczesnych usług, bezpiecznej infrastruktury, przestrzeni rekreacyjnych i rozwiązań środowiskowych. Strategia przewiduje rozwój centrów aktywności lokalnej, które pełnić będą funkcję nowoczesnych świetlic – miejsc spotkań, edukacji, kultury, pracy zdalnej i usług cyfrowych. W planach znajdują się również działania związane z ochroną środowiska, odnawialnymi źródłami energii, retencją wody, rozwojem turystyki oraz poprawą dostępności komunikacyjnej.

Wybrano pięć sołectw o największym potencjale wdrożeniowym: Stobno, Białą, Radolin, Nową Wieś i Niekursko. To tam powstaną pierwsze projekty Smart Village, które będą łączyć elementy infrastrukturalne, społeczne, środowiskowe i cyfrowe. Każda z tych miejscowości posiada własne zasoby, historię i potrzeby, dlatego projekty zostały dopasowane do ich charakteru i możliwości.

Strategia jest dokumentem, który nie tylko wyznacza kierunek działań, ale także tworzy podstawę do pozyskiwania środków zewnętrznych oraz budowania długofalowej współpracy między mieszkańcami, organizacjami i instytucjami. Jej realizacja ma prowadzić do wzmocnienia lokalnych społeczności, poprawy jakości życia oraz pełnego wykorzystania potencjału przyrodniczego i kulturowego gminy.

VIII. Załączniki:

Załącznik nr 1: Założenia dla wyznaczenia obszaru objętego strategią

Obszar / Kryterium	Opis	Uzasadnienie włączenia do koncepcji
<i>Kapitał społeczny, aktywność gospodarcza i gotowość do współpracy</i>	Obecność aktywnych organizacji (OSP, KGW, stowarzyszeń), liderów lokalnych, grup inicjatywnych. Demografia. Odpyływ młodych mieszkańców, starzenie się społeczeństwa. Funkcjonowanie lokalnych firm, gospodarstw rolnych, usług. Deklaracje sołtysów, rad sołeckich, organizacji społecznych.	Społeczności posiadają zdolność do współpracy, inicjowania działań i wdrażania rozwiązań smart. Smart Village wspiera usługi cyfrowe, transport, edukację i aktywizację społeczną. Podmioty gospodarcze są naturalnymi odbiorcami rozwiązań cyfrowych, energetycznych i środowiskowych. Smart Village poprawia dostęp do usług publicznych i cyfrowych, zwiększa atrakcyjność obszaru. Wysoka gotowość współpracy umożliwia wdrażanie projektów o charakterze partnerskim.
<i>Potencjał infrastrukturalny i struktura przestrzenna</i>	Dostępność świetlic, budynków byłych szkół filialnych, przestrzeni wspólnych, infrastruktury technicznej. Planowanie smart porządkuje przestrzeń i wzmacnia współpracę mieszkańców. Układ zabudowy, istnienie centrum życia społecznego, dostępność komunikacyjna.	Obiekty mogą zostać zaadaptowane na centra usług cyfrowych, edukacji, aktywności społecznej i zielonej energii. Smart Village wzmacnia lokalne centra usług i przeciwdziała marginalizacji wsi. Miejscowości o zwartej strukturze łatwiej integrują usługi smart i działania społeczne.

<i>Walory środowiskowe i potencjał turystyczny</i>	Położenie w pobliżu Doliny Noteci, kompleksów leśnych i jezior. Walory krajobrazowe, szlaki, miejsca rekreacji, agroturystyka.	Obszary o wysokiej wartości przyrodniczej sprzyjają rozwojowi ekoturystyki, retencji, OZE i działań środowiskowych. Możliwość rozwoju ekoturystyki, edukacji ekologicznej, retencji i działań klimatycznych. Obszary mogą rozwijać inteligentne usługi turystyczne i ekologiczne. Możliwość rozwoju ekoturystyki, edukacji ekologicznej, retencji i działań klimatycznych.
<i>Możliwość wdrożenia rozwiązań smart oraz współpracy międzysołeckiej</i>	Realność zastosowania technologii cyfrowych, środowiskowych i społecznych. Sąsiedztwo miejscowości, wspólne zasoby, wspólne wyzwania.	Obszary posiadają warunki techniczne i społeczne do wdrażania usług e-publicznych, OZE, transportu na żądanie itp. Koncepcja może obejmować kilka sołectw, nawet z różnych gmin, jeśli liderzy wyrazili wolę współpracy.
<i>Zidentyfikowane potrzeby mieszkańców</i>	Wyniki ankiet, konsultacji, warsztatów.	Obszary, w których potrzeby są możliwe do zaspokojenia w perspektywie kilku lat, zgodnie z ramami Smart Village.

Załącznik nr 2: Przyjęty model oceny potencjału smart village

Kryterium 1: Kapitał społeczny, aktywność gospodarcza i gotowość do współpracy

Oceniamy jednocześnie OSP, KGW, stowarzyszenia, liderów, aktywność mieszkańców, lokalne firmy, rolnictwo, usługi, gotowość do współpracy (sołtys, rada, organizacje)

Punktacja: **1** – brak organizacji, brak liderów, brak firm, niska aktywność **2** – pojedyncze organizacje, słaba aktywność, minimalna współpraca **3** – 1–2 organizacje, kilka firm, umiarkowana aktywność **4** – kilka organizacji, aktywni liderzy, rozwinięte rolnictwo/usługi, dobra współpraca **5** – silny kapitał społeczny + aktywna gospodarka + wysoka gotowość współpracy

Kryterium 2: Potencjał infrastrukturalny i struktura przestrzenna

Oceniamy świetlice, budynki po szkołach, boiska, place zabaw, dostępność infrastruktury technicznej, zwartość zabudowy, istnienie centrum życia społecznego, dostępność komunikacyjną

Punktacja: **1** – brak obiektów, rozproszona zabudowa, słaba dostępność **2** – pojedyncze obiekty, słaba struktura przestrzenna **3** – świetlica + kilka obiektów, umiarkowana zwartość **4** – dobra infrastruktura + wyraźne centrum **5** – pełna infrastruktura + zwarta struktura + silne centrum społeczne

Kryterium 3: Walory środowiskowe i potencjał turystyczny

Oceniamy lasy, jeziora, Dolinę Noteci, krajobraz, rekreację, szlaki, potencjał agroturystyczny, atrakcyjność przyrodniczą

Punktacja: **1** – brak walorów **2** – pojedyncze elementy **3** – umiarkowane walory (las, pola, małe jezioro) **4** – silne walory (duże lasy, jeziora, atrakcyjne krajobrazy) **5** – wyjątkowe walory (Dolina Noteci, duże jeziora, kompleksy leśne)

Kryterium 4: Możliwość wdrożenia rozwiązań smart oraz współpracy międzysołeckiej

Oceniamy warunki techniczne (internet, obiekty, przestrzeń), warunki społeczne (organizacje, liderzy), sąsiedztwo i układ miejscowości, wspólne zasoby i wyzwania, realność wdrożenia usług e-publicznych, OZE, transportu na żądanie

Punktacja: **1** – brak warunków, izolacja, brak współpracy **2** – minimalne warunki, sporadyczna współpraca **3** – umiarkowane warunki, możliwa współpraca **4** – dobre warunki, aktywna współpraca **5** – pełna gotowość + silne partnerstwa międzysołeckie

Kryterium 5: Zidentyfikowane potrzeby mieszkańców

Oceniamy zaangażowanie w konsultacje tworzenia strategii, liczbę zgłoszonych potrzeb, ich spójność, realność wdrożenia, zgodność z ramami Smart Village

Punktacja: **1** – brak zgłoszonych potrzeb **2** – pojedyncze potrzeby **3** – umiarkowana liczba potrzeb **4** – wiele potrzeb możliwych do realizacji **5** – bardzo silne, spójne potrzeby, idealnie wpisujące się w Smart Village

Załącznik nr 3: Ocena potencjału sołectw w poszczególnych obszarach

Sołectwo	Kapitał społeczny	Potencjał infrastrukturalny	Walory środowiskowe	Możliwość wdrożenia rozwiązań smart	Zidentyfikowane potrzeby mieszkańców	Potencjał ogółem
<i>Biała</i>	4	5	4	5	5	92%
<i>Biernatowo</i>	2	2	3	2	3	48%
<i>Górnica</i>	2	2	4	1	3	48%
<i>Łomnica</i>	4	3	4	4	4	76%
<i>Niekursko</i>	5	5	4	4	5	92%
<i>Nowa Wieś</i>	5	5	3	4	5	88%
<i>Pokrzywno</i>	2	2	3	2	3	48%

Przyłęki	3	3	3	3	3	60%
Radolin	4	4	5	4	5	88%
Rychlik	5	4	5	4	3	84%
Runowo	4	3	3	3	4	68%
Sarcz	2	1	3	1	2	36%
Siedlisko	3	5	3	3	3	68%
Smolarnia	3	2	5	2	2	56%
Stobno	5	5	4	5	5	96%

Straduń	4	4	5	4	4	84%
Teresin	3	2	5	2	3	60%
Wapniarnia I	3	2	3	1	3	48%
Wapniarnia III	3	1	3	1	3	44%
Wrząca	2	2	3	1	3	44%

Załącznik nr 4: Fiszki projektowe

Karta projektu nr 1

Centrum Smart Stobno

Opis i zakres rzeczowy	Projekt zakłada rewitalizację i adaptację niewykorzystanego pierwszego piętra budynku po byłej szkole filialnej (powierzchnia ponad 200 m²). Powstanie nowoczesna, wielofunkcyjna przestrzeń społeczno-cyfrowa. Prace budowlano-adaptacyjne: Przebudowa wnętrza, dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (likwidacja barier architektonicznych), montaż systemu monitoringu bezpieczeństwa. Komponent energetyczny (OZE): Budowa niezależnego systemu zasilania – instalacja fotowoltaiczna połączona z magazynem energii, zapewniająca odporność energetyczną obiektu. Wyposażenie stref funkcjonalnych: • Strefa integracji: sale spotkań i warsztatów dla mieszkańców i seniorów. • Punkt dostępu cyfrowego: 2 kioski multimedialne z dostępem do e-usług publicznych. • Strefa Coworkingu: 4-stanowiskowe biuro wspólne dla mieszkańców pracujących zdalnie. • Punkt self-check-in: automatyczny, elektroniczny system zakwaterowania i informacji dla turystów na trasie Doliny Noteci.
Budżet i kwalifikowalność kosztów	Szacowany koszt kwalifikowalny: 450 000,00 zł Kategorie kosztów kwalifikowalnych: • Roboty budowlano-montażowe i wykończeniowe (adaptacja piętra). • Infrastruktura techniczna: instalacja PV, magazyn energii, system monitoringu. • Zakup środków trwałych: sprzęt komputerowy, kioski multimedialne, meble biurowe i warsztatowe, system elektronicznych zamków/zakwaterowania.

**Zgodność z
kryteriami wyboru
(Uzasadnienie)**

Efektywność i zasoby: Projekt ratuje i nadaje nową funkcję publiczną istniejącemu, niszczącemu mieniu gminy (była szkoła).

Włączenie społeczne i cyfrowe: Likwiduje wykluczenie cyfrowe poprzez darmowy internet, sprzęt i doradztwo (szczególnie dla seniorów). Wspiera przedsiębiorczość (coworking).

Odporność i bezpieczeństwo: Dzięki OZE i magazynowi energii budynek zyskuje niezależność i w sytuacjach kryzysowych może pełnić funkcję lokalnego punktu zarządzania/wsparcia kryzysowego oraz tymczasowego zakwaterowania.

Projekt wzmacnia trwałość działań poprzez zaangażowanie Gminy Trzcianka, sołectwa, Fundacji Soleckiej oraz lokalnych organizacji w bieżące animowanie funkcji obiektu lub przestrzeni. Rozwiązania przewidziane w projekcie będą mogły być monitorowane i rozwijane po zakończeniu inwestycji, a zastosowany model organizacyjny może zostać powielony w innych sołectwach.

Wskaźniki

Produkt: 1 utworzone centrum usług społeczno-cyfrowych (min. 200 m²), 1 instalacja OZE z magazynem energii, 1 system monitoringu.

Rezultat: min. 200 mieszkańców korzystających rocznie z centrum, min. 100 osób rocznie korzystających z e-usług, min. 10 wydarzeń społecznych i edukacyjnych rocznie.

Wskaźniki uzupełniające: min. 1 partnerstwo lokalne zaangażowane w utrzymanie lub animację projektu, min. 1 działanie informacyjno-edukacyjne rocznie dotyczące korzystania z infrastruktury lub usług smart, coroczna ocena satysfakcji użytkowników oraz monitoring wykorzystania rozwiązań cyfrowych, środowiskowych lub społecznych.

Opis i zakres rzeczowy	Zagospodarowanie terenu o powierzchni przeszło 1 ha na potrzeby brakującej infrastruktury rekreacyjno-społecznej, zintegrowanej z systemami prośrodowiskowymi i smart. • Infrastruktura sportowo-rekreacyjna: Budowa boisk wielofunkcyjnych (siatkówka plażowa, koszykówka, mini piłka nożna), sprawnościowego toru przeszkód (OCR/crossfit), pola do disc golfa oraz leśnej bazy dla dzieci i młodzieży z wykorzystaniem istniejących zadrzewień • Budowa zadaszonego podestu scenicznego wraz z zapleczem magazynowym oraz przestrzenią do spotkań na potrzeby imprez plenerowych. • Komponent Smart i OZE: Montaż autonomicznych lamp solarnych (10–12 sztuk), instalacja cyfrowych tablic informacyjnych (prezentujących walory Doliny Noteci oraz dane o zużyciu OZE) oraz budowa solarnej stacji ładowania rowerów elektrycznych. • Błękitno-zielona infrastruktura: Aranżacja dedykowanych nasadzeń zieleni izolacyjnej i sensorycznej oraz budowa systemu małej retencji (ogrody deszczowe/niecki bioretencyjne) zbierające wodę opadową z planowanej zabudowy. Wykorzystanie istniejącego zadrzewienia terenu przy aranżacji przestrzeni. Elementy sadu społecznego do dalszego rozwijania przez mieszkańców.
Budżet i kwalifikowalność kosztów	Szacowany koszt kwalifikowalny: 750 000,00 zł Kategorie kosztów kwalifikowalnych: • Prace ziemne, profilowanie terenu i budowa nawierzchni bezpiecznych/sportowych. • Zakup i montaż urządzeń sportowych, sceny i małej architektury (ławki, kosze). • Zakup i montaż systemów smart: oświetlenie solarne, stacja ładowania e-bike, cyfrowe tablice. • Zakup zieleni oraz materiałów do stworzenia i wykorzystania systemu małej retencji.

**Zgodność z
kryteriami wyboru
(Uzasadnienie)**

Kompleksowość i odpowiedź na luki: Stobno nie posiada obecnie żadnego wielofunkcyjnego miejsca spotkań na świeżym powietrzu (istnieje tylko mały plac zabaw). Projekt łączy sport, ekologię i technologie.

Klimat i Środowisko: Zastosowanie wyłącznie oświetlenia solarne redukuje ślad węglowy. Mała retencja przeciwdziała lokalnym podtopieniom i suszy, a nasadzenia łagodzą efekt miejskiej wyspy ciepła.

Partycypacja społeczna: Sad społeczny będzie mógł być w kolejnych latach rozwijany przez mieszkańców. Ponadto zakres strefy odzwierciedla bezpośrednie ich potrzeby zgłaszane podczas konsultacji społecznych przy tworzeniu koncepcji Smart Village.

Uzupełniając projekt wzmacnia trwałość działań poprzez zaangażowanie Gminy Trzcianka, sołectwa, Fundacji Sołeckiej oraz lokalnych organizacji w bieżące animowanie funkcji obiektu lub przestrzeni. Rozwiązania przewidziane w projekcie będą mogły być monitorowane i rozwijane po zakończeniu inwestycji, a zastosowany model organizacyjny może zostać powielony w innych sołectwach.

Wskaźniki

Produkt: 1 zagospodarowana strefa aktywności (ok. 1 ha), 10–12 lamp solarnych, 1 stacja ładowania e-bike, 1 system małej retencji.

Rezultat: min. 100 osób rocznie regularnie korzystających z boiska i strefy, min. 50 użytkowników stacji ładowania rowerów rocznie.

Wskaźniki uzupełniające: min. 1 partnerstwo lokalne zaangażowane w utrzymanie lub animację projektu, min. 1 działanie informacyjno-edukacyjne rocznie dotyczące korzystania z infrastruktury lub usług smart, coroczna ocena satysfakcji użytkowników oraz monitoring wykorzystania rozwiązań cyfrowych, środowiskowych lub społecznych.

Opis i zakres rzeczowy	Stworzenie inteligentnego szlaku turystyczno-rekreacyjnego o długości 5,5 km, łączącego Stobno z kluczowymi punktami regionu (kierunki: Piła, Ujście, Wrząca, Wapniarnia Pierwsza) oraz obszarem chronionym Doliny Noteci. Infrastruktura liniowa i przystankowa: Wytyczenie i oznakowanie trasy. Budowa 2 punktów odpoczynku (wiaty turystyczne, stojaki na rowery, tablice edukacyjne poświęcone faunie, florze i historii Doliny Noteci). Urządzenie 1 punktu widokowego na dolinę rzeczną. Komponent cyfrowy i bezpieczeństwo: • Dedykowana aplikacja mobilna z interaktywną mapą, modułem rzeczywistości rozszerzonej (AR), audioprzewodnikiem i systemem informacji turystycznej. • Instalacja inteligentnych tablic informacyjnych na trasie z wykorzystaniem kodów QR. • Montaż kamer monitoringu w punktach węzłowych. • Produkcja map papierowych oraz umiejscowienie szlaków w bazach PTTK
Budżet i kwalifikowalność kosztów	Szacowany koszt kwalifikowalny: 200 000,00 zł Kategorie kosztów kwalifikowalnych: • Zakup oznakowania pionowego i poziomego szlaku. • Materiały i montaż wiat, stojaków, ławek oraz tradycyjnych tablic synoptycznych. • Prace programistyczne: stworzenie, wdrożenie i testy aplikacji mobilnej (iOS/Android). • Zakup i integracja tablic z kodami QR oraz kamer monitoringu (wraz z systemem przesyłu danych). • Wydruki map papierowych całej Nadnoteckiej Cyklostrady

**Zgodność z
kryteriami wyboru
(Uzasadnienie)**

Zrównoważona mobilność i integracja: Projekt tworzy realną, bezpieczną alternatywę komunikacyjną dla samochodów pomiędzy sołectwami. Posiada potencjał sieciowy (możliwość przyszłej rozbudowy w stronę Białej czy Radolina).

Innowacyjność (Smart): Wykorzystanie AR i cyfrowego przewodnika przenosi lokalną turystykę na poziom technologii 4.0.

Zarządzanie kryzysowe: Inteligentne tablice na trasie zostaną zintegrowane z gminnym systemem ostrzegania, umożliwiając natychmiastowe wyświetlanie komunikatów o zagrożeniach pogodowych czy powodziowych w Dolinie Noteci (zmienne wiadomości pod tym samym kodem QR).

Uzupełniając projekt wzmacnia trwałość działań poprzez zaangażowanie Gminy Trzcianka, sołectwa, Fundacji Sołeckiej oraz lokalnych organizacji w bieżące animowanie funkcji obiektu lub przestrzeni. Rozwiązania przewidziane w projekcie będą mogły być monitorowane i rozwijane po zakończeniu inwestycji, a zastosowany model organizacyjny może zostać powielony w innych sołectwach.

Wskaźniki

Produkt: 5,5 km oznakowanej trasy rowerowej, 2 punkty odpoczynku (w tym 1 punkt widokowy), 1 wdrożona aplikacja mobilna, 2 tablice informacyjne, 1000 wydrukowanych map Cyklostrady.

Rezultat: min. 1 000 turystów i mieszkańców korzystających rocznie z Cyklostrady.

Wskaźniki uzupełniające: min. 1 partnerstwo lokalne zaangażowane w utrzymanie lub animację projektu, min. 1 działanie informacyjno-edukacyjne rocznie dotyczące korzystania z infrastruktury lub usług smart, coroczna ocena satysfakcji użytkowników oraz monitoring wykorzystania rozwiązań cyfrowych, środowiskowych lub społecznych.

Opis i zakres rzeczowy	Kompleksowa rewitalizacja oraz adaptacja XVIII-wiecznej oficyny pałacowej wpisanej do rejestru zabytków województwa wraz z zagospodarowaniem otaczającego ją 10-hektarowego parku. Projekt zakłada wdrożenie jednego z trzech analizowanych wariantów rozwojowych, z których każdy realizuje cele Smart Village. • Wariant I: Centrum Usług Społeczno-Kulturalnych – przestrzeń integracji i kultury z cyfrowymi archiwami, kioskami e-usług oraz pełną dostępnością online. • Wariant II: Cyfrowe Centrum Doliny Noteci – interaktywny ośrodek edukacji przyrodniczej bazujący na technologiach VR/AR, mapach interaktywnych i ekspozycjach multimedialnych. • Wariant III: Relokacja Muzeum Ziemi Nadnoteckiej – utworzenie nowoczesnego, wirtualnego muzeum Białej i regionu, łączącego historię pałacową z cyfrowym archiwum społecznym. • Komponent środowiskowo-klimatyczny: energooszczędne instalacje, systemy OZE dopasowane do wytycznych konserwatorskich oraz mikroretencja w parku.
Budżet i kwalifikowalność kosztów	Szacowany koszt kwalifikowalny: 28 000 000,00 zł Kategorie kosztów kwalifikowalnych: • Prace konserwatorskie, restauratorskie i budowlano-montażowe w obiekcie zabytkowym. • Rewitalizacja zieleni parkowej i infrastruktury błękitno-zielonej, w tym rozwiązań retencyjnych. • Zakup systemów grzewczych i energetycznych zwiększających efektywność energetyczną obiektu. • Komponent technologiczny: systemy wystawiennicze, ekrany multimedialne, infrastruktura sieciowa, oprogramowanie VR/AR i digitalizacja zasobów.

**Zgodność z
kryteriami wyboru
(Uzasadnienie)**

Ponadlokalne oddziaływanie i atrakcyjność: inwestycja o skali regionalnej, która ratuje unikalny zabytek i tworzy ważny punkt turystyczny regionu nadnoteckiego.

Kompleksowość i zrównoważony rozwój: projekt łączy ochronę dziedzictwa, technologie cyfrowe, inkluzję społeczną oraz standardy środowiskowe.

Zarządzanie i trwałość: przedsięwzięcie zakłada jasną strukturę instytucjonalną gwarantującą trwałość usług kulturalnych i edukacyjnych po zakończeniu dofinansowania.

Uzupełniając projekt wzmacnia trwałość działań poprzez zaangażowanie Gminy Trzcianka, sołectwa, Fundacji Sołeckiej oraz lokalnych organizacji w bieżące animowanie funkcji obiektu lub przestrzeni. Rozwiązania przewidziane w projekcie będą mogły być monitorowane i rozwijane po zakończeniu inwestycji, a zastosowany model organizacyjny może zostać powielony w innych sołectwach.

Wskaźniki

Produkt: 1 zrewitalizowany obiekt zabytkowy – Oficyna Pałacowa, 1 obiekt kompleksowo wyposażony cyfrowo, 1 udostępniony obszar parkowy – min. 5 ha poddanych rewitalizacji.

Rezultat: min. 2 000 gości korzystających rocznie z Muzeum/Centrum, min. 10 wydarzeń społeczno-kulturalnych organizowanych rocznie.

Wskaźniki uzupełniające: min. 1 partnerstwo lokalne zaangażowane w utrzymanie lub animację projektu, min. 1 działanie informacyjno-edukacyjne rocznie dotyczące korzystania z infrastruktury lub usług smart, coroczna ocena satysfakcji użytkowników oraz monitoring wykorzystania rozwiązań cyfrowych, środowiskowych lub społecznych.

Opis i zakres rzeczowy	Stworzenie inteligentnej sieci szlaków pieszo-rowerowych łączących Oficynę Pałacową w Białej z obszarem Doliny Noteci oraz miastem Trzcianka. Projekt stawia na edukację przyrodniczą oraz inteligentne zarządzanie ruchem turystycznym. • Infrastruktura liniowa i przystankowa: wytyczenie szlaków o długości 5,5 km, instalacja małej architektury oraz tablic edukacyjnych poświęconych chronionemu krajobrazowi Doliny Noteci. • Punkty odpoczynku Smart: 2 zadane stacje z autonomicznym oświetleniem solarnym oraz ładowaniem rowerów elektrycznych i urządzeń mobilnych z mikroinstalacji OZE. • Komponent cyfrowy: aplikacja mobilna z audioprzewodnikiem, mapami interaktywnymi oraz systemem kodów QR na trasie.
Budżet i kwalifikowalność kosztów	Szacowany koszt kwalifikowalny: 250 000,00 zł Kategorie kosztów kwalifikowalnych: • Prace instalacyjne i oznakowanie tras turystycznych. • Zakup wiat, małej architektury oraz tradycyjnych nośników edukacyjnych. • Zakup i montaż technologii Smart: wiaty solarne oraz ładowarki e-bike. • Prace programistyczne: moduł aplikacji turystycznej oraz system kodów QR.
Zgodność z kryteriami wyboru (Uzasadnienie)	Zrównoważona mobilność: projekt promuje bezemisyjny transport i aktywność fizyczną, ograniczając ruch samochodowy w cennych przyrodniczo obszarach Doliny Noteci.

Bezpieczeństwo i komfort: doświetlone solarnie punkty odpoczynku zwiększają bezpieczeństwo i mogą pełnić funkcję informacyjną w systemie zarządzania kryzysowego.

Multiplikowalność: standard cyfrowego szlaku można przenieść na inne trasy gminne.

Uzupełniający projekt wzmacnia trwałość działań poprzez zaangażowanie Gminy Trzcianka, sołectwa, Fundacji Sołeckiej oraz lokalnych organizacji w bieżące animowanie funkcji obiektu lub przestrzeni. Rozwiązania przewidziane w projekcie będą mogły być monitorowane i rozwijane po zakończeniu inwestycji, a zastosowany model organizacyjny może zostać powielony w innych sołectwach.

Wskaźniki

Produkt: 5,5 km oznakowanych tras szlaków, 2 punkty odpoczynku, w tym 1 stacja ładowania e-bike i 1 punkt widokowy.

Rezultat: min. 1 000 turystów rocznie korzystających ze szlaków, min. 50 użytkowników stacji ładowania rowerów rocznie.

Wskaźniki uzupełniające: min. 1 partnerstwo lokalne zaangażowane w utrzymanie lub animację projektu, min. 1 działanie informacyjno-edukacyjne rocznie dotyczące korzystania z infrastruktury lub usług smart, coroczna ocena satysfakcji użytkowników oraz monitoring wykorzystania rozwiązań cyfrowych, środowiskowych lub społecznych.

Opis i zakres rzeczowy	Zintegrowany program przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, komunikacyjnemu i cyfrowemu osób starszych oraz osób o szczególnych potrzebach w sołectwie Biała. • Komponent mobilności: zakup elektrycznego minivana w wersji 9-osobowej, dostosowanego do przewozu osób z niepełnosprawnościami. Usługa działa w modelu door-to-door i ułatwia dojazd do usług medycznych, administracyjnych i społecznych. • Komponent cyfrowy: aplikacja transportowa do rezerwacji przejazdów oraz punkt e-usług publicznych w sali wiejskiej, wyposażony w stanowisko komputerowe, Internet i wsparcie asystenta cyfrowego. • Komponent edukacyjny: szkolenia i asysta cyfrowa dla seniorów w zakresie korzystania z e-administracji, rezerwacji usług i komunikacji online.
Budżet i kwalifikowalność kosztów	Szacowany koszt kwalifikowalny: 450 000,00 zł Kategorie kosztów kwalifikowalnych: • Zakup pojazdu elektrycznego typu minivan z wyposażeniem umożliwiającym przewóz osób o szczególnych potrzebach. • Opracowanie i wdrożenie systemu rezerwacji przejazdów. • Wyposażenie punktu e-usług publicznych w sali wiejskiej. • Szkolenia cyfrowe, działania informacyjne i asysta dla użytkowników usługi.

**Zgodność z
kryteriami wyboru
(Uzasadnienie)**

Włączenie społeczne: projekt zwiększa dostępność usług dla seniorów oraz osób o szczególnych potrzebach, ograniczając wykluczenie komunikacyjne.

Cyfryzacja usług: system rezerwacji i punkt e-usług rozwijają kompetencje cyfrowe mieszkańców i ułatwiają korzystanie z administracji online.

Komponent środowiskowy: wykorzystanie pojazdu elektrycznego ogranicza emisję i wspiera zrównoważoną mobilność.

Projekt wzmacnia także kompetencje mieszkańców i lokalnych liderów, ponieważ zakłada użytkowanie infrastruktury nie tylko jako inwestycji rzeczowej, lecz jako stałej usługi społecznej, cyfrowej lub środowiskowej. Kluczowe znaczenie ma możliwość bieżącej animacji przez sołectwo, Fundację Sołecką, KGW, OSP i partnerów instytucjonalnych.

Wskaźniki

Produkt: 1 pojazd elektryczny zakupiony przez gminę, 1 wdrożony system rezerwacji przejazdów, 1 punkt e-usług publicznych w sali wiejskiej.

Rezultat: min. 100 osób rocznie korzystających z transportu door-to-door, min. 100 osób rocznie korzystających z e-usług, min. 30 seniorów objętych wsparciem cyfrowym rocznie.

Wskaźniki uzupełniające: min. 20 osób rocznie objętych działaniami edukacyjnymi lub informacyjnymi, min. 1 lokalny partner zaangażowany w utrzymanie rezultatów, min. 1 coroczny przegląd stanu technicznego i funkcjonalnego infrastruktury oraz monitoring liczby użytkowników usług lub przestrzeni.

Opis i zakres rzeczowy	Adaptacja budynku dawnej szkoły filialnej w Radolinie na nowoczesne centrum usług społecznych, cyfrowych, edukacyjnych i kryzysowych. Projekt obejmuje utworzenie wielofunkcyjnej sali spotkań, punktu e-usług, stanowisk komputerowych, szybkiego Internetu, przestrzeni coworkingowej oraz punktu elektronicznego zakwaterowania dla turystów korzystających z tras Doliny Noteci. • Przebudowa i modernizacja przestrzeni na potrzeby mieszkańców oraz lokalnych organizacji. • Wyposażenie centrum w kioski e-usług, stanowiska komputerowe, tablice informacyjne, monitoring i sieć Wi-Fi. • Komponent środowiskowy: instalacja fotowoltaiczna, magazyn energii, energooszczędne oświetlenie oraz elementy retencji przy budynku.
Budżet i kwalifikowalność kosztów	Szacowany koszt kwalifikowalny: 500 000,00 zł Kategorie kosztów kwalifikowalnych: • Roboty budowlano-adaptacyjne i dostosowanie pomieszczeń. • Zakup wyposażenia cyfrowego, komputerowego i meblowego. • Instalacja OZE, magazynu energii, monitoringu i infrastruktury sieciowej.
Zgodność z kryteriami wyboru (Uzasadnienie)	Projekt nadaje nową funkcję istniejącej infrastrukturze publicznej i przeciwdziała jej degradacji. Zwiększa dostęp do usług cyfrowych, edukacyjnych i społecznych oraz rozwija kompetencje mieszkańców.

Dzięki OZE i magazynowi energii centrum może pełnić funkcję lokalnego punktu bezpieczeństwa w sytuacjach kryzysowych.

Projekt wzmacnia także kompetencje mieszkańców i lokalnych liderów, ponieważ zakłada użytkowanie infrastruktury nie tylko jako inwestycji rzeczowej, lecz jako stałej usługi społecznej, cyfrowej lub środowiskowej. Kluczowe znaczenie ma możliwość bieżącej animacji przez sołectwo, Fundację Solecką, KGW, OSP i partnerów instytucjonalnych.

Wskaźniki

Produkt: 1 Centrum Smart Radolin o powierzchni min. 100 m², 1 punkt e-usług, 1 instalacja OZE z magazynem energii.

Rezultat: min. 100 mieszkańców korzystających rocznie z centrum, min. 50 osób rocznie korzystających z e-usług, min. 5 wydarzeń społecznych rocznie.

Wskaźniki uzupełniające: min. 20 osób rocznie objętych działaniami edukacyjnymi lub informacyjnymi, min. 1 lokalny partner zaangażowany w utrzymanie rezultatów, min. 1 coroczny przegląd stanu technicznego i funkcjonalnego infrastruktury oraz monitoring liczby użytkowników usług lub przestrzeni.

Opis i zakres rzeczowy	Wytyczenie i oznakowanie odcinka Nadnoteckiej Cyklostrady przebiegającego przez Radolin, wzdłuż Doliny Noteci. Trasa będzie elementem spójnego systemu mobilności i rekreacji, łącząc Radolin z Białą oraz Walkowicami. • Budowa 2 punktów odpoczynku z wiatami, stojakami rowerowymi, ławkami i strefami rekreacyjnymi. • Umieszczenie tablic edukacyjnych dotyczących środowiska, klimatu i historii Doliny Noteci. • Komponent cyfrowy: aplikacja mobilna z mapą, AR, audioprzewodnikiem, systemem informacji turystycznej, cyfrowymi tablicami i monitoringiem. • Komponent środowiskowy: stacja ładowania rowerów i urządzeń mobilnych zasilana OZE oraz oświetlenie solarne.
Budżet i kwalifikowalność kosztów	Szacowany koszt kwalifikowalny: 200 000,00 zł Kategorie kosztów kwalifikowalnych: • Oznakowanie trasy oraz prace porządkowe i przygotowawcze. • Zakup i montaż wiat, stojaków, tablic edukacyjnych i małej architektury. • Komponent cyfrowy: aplikacja, tablice informacyjne, monitoring i integracja systemu informacji. • Komponent OZE: oświetlenie solarne i stacja ładowania rowerów elektrycznych.
Zgodność z kryteriami wyboru (Uzasadnienie)	Projekt rozwija zrównoważoną mobilność i bezpieczne powiązania funkcjonalne między miejscowościami. Łączy turystykę, edukację przyrodniczą, cyfryzację i rozwiązania środowiskowe.

Ma charakter sieciowy i może być rozwijany jako element szerszego produktu turystycznego Doliny Noteci.

Projekt wzmacnia także kompetencje mieszkańców i lokalnych liderów, ponieważ zakłada użytkowanie infrastruktury nie tylko jako inwestycji rzeczowej, lecz jako stałej usługi społecznej, cyfrowej lub środowiskowej. Kluczowe znaczenie ma możliwość bieżącej animacji przez sołectwo, Fundację Sołecką, KGW, OSP i partnerów instytucjonalnych.

Wskaźniki

Produkt: 5,5 km oznakowanej trasy Cyklostrady, 2 punkty odpoczynku, 1 punkt widokowy, 1 stacja ładowania rowerów.

Rezultat: min. 1 000 turystów rocznie na Cyklostradzie, min. 30 użytkowników stacji ładowania rowerów rocznie.

Wskaźniki uzupełniające: min. 20 osób rocznie objętych działaniami edukacyjnymi lub informacyjnymi, min. 1 lokalny partner zaangażowany w utrzymanie rezultatów, min. 1 coroczny przegląd stanu technicznego i funkcjonalnego infrastruktury oraz monitoring liczby użytkowników usług lub przestrzeni.

Opis i zakres rzeczowy	Rozwój otoczenia tarasu widokowego poprzez funkcjonalne i bezpieczne zagospodarowanie zbocza Doliny Noteci jako przestrzeni edukacyjnej, rekreacyjnej i krajobrazowej. • Stworzenie systemu ścieżek edukacyjnych, punktów obserwacyjnych oraz miejsc odpoczynku (schody terenowe, mikro-tarasy, dolny taras) wraz z przestrzenią postojową dla odwiedzających. • Utworzenie centrum prezentacji odnawialnych źródeł energii (mini elektrowni pompowo-szczytowej PHS, paneli fotowoltaicznych, mini turbin wiatrowych) oraz strefy edukacji przyrodniczej i klimatycznej (Ścieżka Energii i Klimatu). • Komponent cyfrowy: kody QR, audioprzewodnik, integracja z aplikacją Cyklostrady, wizualizacja pracy PHS. • Komponent środowiskowy: zabezpieczenie zbocza przed erozją, nasadzenia roślinności, mikroretencja, oświetlenie solarne. • Elementy rekreacyjne: tuba zjazdowa, stół do gier plenerowych, siedziska, lornetka obserwacyjna na dolnym tarasie.
Budżet i kwalifikowalność kosztów	Szacowany koszt kwalifikowalny: 650 000,00 zł Kategorie kosztów kwalifikowalnych: • Prace ziemne, zabezpieczenie zbocza i wykonanie ścieżek edukacyjnych. • Zakup i montaż małej architektury, punktów obserwacyjnych, tablic edukacyjnych i elementów rekreacyjnych (tuba, schody, tarasy, lornetka, stół do gier, siedziska). • Rozwiązania środowiskowe: nasadzenia, mikroretencja, ochrona przed erozją. • Rozwiązania cyfrowe i OZE: kody QR, audioprzewodnik, oświetlenie solarne, mini turbina, instalacja PHS jako demonstrator OZE.

Zgodność z kryteriami wyboru (Uzasadnienie)	Projekt wykorzystuje unikatowe walory krajobrazowe Radolina i udostępnia je mieszkańcom oraz turystom w bezpieczny sposób. Łączy edukację przyrodniczą, technologie cyfrowe, rekreację i działania proklimatyczne. Poprawia odporność środowiskową poprzez zabezpieczenie zbocza, mikroretencję i nasadzenia roślinności. Projekt wzmacnia kompetencje mieszkańców i lokalnych liderów, ponieważ zakłada użytkowanie infrastruktury nie tylko jako inwestycji rzeczowej, lecz jako stałej usługi społecznej, cyfrowej lub środowiskowej. Kluczowe znaczenie ma możliwość bieżącej animacji przez sołectwo, Fundację Sołecką, KGW i partnerów instytucjonalnych.
Wskaźniki	Produkt: • 1 zagospodarowana strefa aktywności/miejsce wspólne przy zboczu Doliny Noteci o powierzchni min. 500 m². • tablice edukacyjne, oświetlenie solarne, elementy mikroretencji. Rezultat: • min. 100 osób rocznie korzystających z atrakcji zbocza doliny, • min. 5 wydarzeń edukacyjnych lub rekreacyjnych rocznie. Wskaźniki uzupełniające: min. 20 osób rocznie objętych działaniami edukacyjnymi lub informacyjnymi, min. 1 lokalny partner zaangażowany w utrzymanie rezultatów, min. 1 coroczny przegląd stanu technicznego i funkcjonalnego infrastruktury, monitoring liczby użytkowników usług lub przestrzeni.

Opis i zakres rzeczowy	Kompleksowa adaptacja budynku dawnej szkoły na wielofunkcyjne Centrum Smart Nowa Wieś, łączące funkcje społeczne, edukacyjne, cyfrowe i środowiskowe. • Utworzenie sali spotkań, warsztatowni, przestrzeni dla OSP, KGW i grup lokalnych oraz punktu konsultacyjnego gminy. • Wyposażenie centrum w kioski e-usług, stanowiska komputerowe, tablety, szybkie Wi-Fi, monitoring i cyfrowe tablice informacyjne. • Komponent OZE: instalacja fotowoltaiczna, magazyn energii, oświetlenie solarne oraz energooszczędne systemy ogrzewania i wentylacji. • Punkt elektronicznego zakwaterowania i informacji dla turystów korzystających z tras gminy Trzcianka.
Budżet i kwalifikowalność kosztów	Szacowany koszt kwalifikowalny: 450 000,00 zł Kategorie kosztów kwalifikowalnych: • Roboty budowlano-adaptacyjne i modernizacja pomieszczeń. • Zakup wyposażenia cyfrowego, komputerowego, meblowego i edukacyjnego. • Instalacja OZE, magazynu energii, monitoringu oraz infrastruktury sieciowej.
Zgodność z kryteriami wyboru (Uzasadnienie)	Projekt wykorzystuje istniejące zasoby i nadaje nową funkcję budynkowi dawnej szkoły, przeciwdziałając degradacji infrastruktury publicznej i tworząc lokalne centrum usług społecznych, edukacyjnych i cyfrowych.

Centrum Smart Nowa Wieś zwiększy dostęp mieszkańców do e-usług, Internetu, wsparcia cyfrowego, przestrzeni spotkań i warsztatów, szczególnie dla seniorów, młodzieży i lokalnych organizacji.

Funkcje centrum będą mogły być animowane przez sołectwo, OSP, KGW, filię Biblioteki Publicznej i Centrum Kultury, Fundację Sołecką oraz mieszkańców, co wzmacnia oddolność i utrzymanie rezultatów.

Zastosowanie OZE, magazynu energii, energooszczędnych systemów i monitoringu zwiększa odporność obiektu oraz umożliwia wykorzystanie go jako lokalnego punktu wsparcia w sytuacjach kryzysowych.

Projekt jest powiązany z połączeniem Nowej Wsi z Trzcianką i Cyklostradą oraz rewitalizacją dwóch stawów, tworząc spójny system usług, mobilności, rekreacji, retencji i edukacji środowiskowej.

Wskaźniki

Produkt: 1 Centrum Smart Nowa Wieś o powierzchni min. 150 m², 1 punkt e-usług, 1 instalacja OZE z magazynem energii.

Rezultat: min. 100 mieszkańców korzystających rocznie z centrum, min. 50 osób rocznie korzystających z e-usług, min. 5 wydarzeń społecznych rocznie.

Opis i zakres rzeczowy	Projekt obejmuje wytyczenie i oznakowanie szlaków pieszo-rowerowych łączących Nową Wieś z Trzcianką, terenami rekreacyjnymi oraz planowaną Nadnotecką Cyklostradą. • Wytyczenie ok. 3,5 km tras poprawiających codzienną mobilność mieszkańców i dostępność usług miejskich. • Budowa 2 miejsc odpoczynku wyposażonych w wiaty, stojaki rowerowe, oświetlenie solarne i małą architekturę. • Tablice edukacyjne dotyczące środowiska, klimatu, historii miejscowości i walorów przyrodniczych okolicy. • Komponent cyfrowy: kody QR, audioprzewodnik, cyfrowe mapy i integracja z aplikacją Cyklostrady.
Budżet i kwalifikowalność kosztów	Szacowany koszt kwalifikowalny: 200 000,00 zł Kategorie kosztów kwalifikowalnych: • Oznakowanie tras pieszo-rowerowych i prace przygotowawcze. • Zakup i montaż wiat, stojaków rowerowych, tablic edukacyjnych i małej architektury. • Rozwiązania cyfrowe: kody QR, audioprzewodnik, cyfrowe mapy i integracja z aplikacją. • Oświetlenie solarne i elementy zwiększające bezpieczeństwo użytkowników.
Zgodność z kryteriami wyboru (Uzasadnienie)	Projekt poprawia dostępność transportową i wzmacnia bezpieczne powiązania z Trzcianką. Rozwija zrównoważoną mobilność oraz ogranicza zależność mieszkańców od transportu samochodowego. Komponent cyfrowy i edukacyjny zwiększa atrakcyjność turystyczną oraz spójność z Nadnotecką Cyklostradą.

Wskaźniki

Projekt wzmacnia także kompetencje mieszkańców i lokalnych liderów, ponieważ zakłada użytkowanie infrastruktury nie tylko jako inwestycji rzeczowej, lecz jako stałej usługi społecznej, cyfrowej lub środowiskowej. Kluczowe znaczenie ma możliwość bieżącej animacji przez sołectwo, Fundację Sołecką, KGW, OSP i partnerów instytucjonalnych.

Produkt: 3,5 km oznakowanych tras do Trzcianki i do Cyklostrady, 2 punkty odpoczynku, w tym 1 stacja ładowania rowerów.

Rezultat: min. 1 000 użytkowników tras rocznie, min. 30 użytkowników stacji ładowania rowerów rocznie.

Wskaźniki uzupełniające: min. 20 osób rocznie objętych działaniami edukacyjnymi lub informacyjnymi, min. 1 lokalny partner zaangażowany w utrzymanie rezultatów, min. 1 coroczny przegląd stanu technicznego i funkcjonalnego infrastruktury oraz monitoring liczby użytkowników usług lub przestrzeni.

Opis i zakres rzeczowy	Rewitalizacja obiektu sali wiejskiej oraz sąsiadujących z nią terenów publicznych jako ekologicznej, odpornej klimatycznie przestrzeni rekreacyjnej i edukacyjnej. • Obiekt wraz z jego otoczeniem zostanie przekształcony w modelowy przykład zielonej, odpornej klimatycznie infrastruktury, która łączy funkcje rekreacyjne, ekologiczne i edukacyjne. W ramach projektu wdrożone zostanie nowoczesne, energooszczędne ogrzewanie sali wiejskiej zasilane OZE zlokalizowanymi na terenach publicznych przy przystanku autobusowym wraz z zagospodarowaniem samego przystanku na cele publiczne. • Komponent retencyjny: zagospodarowanie przestrzeni społecznych ma sprzyjać wykorzystaniu ich na cele rekreacyjne, edukacyjne i środowiskowe, ogrody deszczowe jako małą retencję, nowe nasadzenia drzew i krzewów oraz działania związane z ochroną brzegów i bioróżnorodności • Komponent OZE: obejmie system ogrzewania zasilany pompą ciepła, źródła OZE do jego zasilania, montaż energooszczędnego oświetlenia oraz małych instalacji fotowoltaicznych zasilających infrastrukturę, a także stacji ładowania urządzeń mobilnych i rowerów elektrycznych. • Strefa edukacyjna: tablice dotyczące retencji, klimatu i ekosystemów wodnych, kody QR oraz przestrzeń do zajęć terenowych.
Budżet i kwalifikowalność kosztów	Szacowany koszt kwalifikowalny: 550 000,00 zł Kategorie kosztów kwalifikowalnych:

**Zgodność z
kryteriami wyboru
(Uzasadnienie)**

- Prace budowlano-remontowe, instalacyjne, wyposażeniowe
- Budowa otwartych przestrzeni edukacyjnych i elementów małej architektury wokół przystanku autobusowego.
- Nasadzenia, ogrody deszczowe, mikroretencja oraz rozwiązania wspierające bioróżnorodność.
- Oświetlenie solarne, małe instalacje OZE, stacja ładowania i cyfrowe narzędzia edukacyjne.

Projekt wzmacnia odporność klimatyczną miejscowości poprzez retencję, zieleń i ochronę ekosystemów wodnych. Tworzy atrakcyjną przestrzeń rekreacji i integracji mieszkańców, powiązaną z Centrum Smart Nowa Wieś. Łączy funkcje środowiskowe, edukacyjne, cyfrowe i turystyczne, co wpisuje się w model Smart Village. Uzupełnieniem zgodności z kryteriami jest komplementarność projektu z pozostałymi kartami: centra smart, szlaki, przestrzenie rekreacyjne, retencja i OZE tworzą jeden system usług, mobilności, edukacji i odporności klimatycznej. Projekt wspiera oddolność, bo jego funkcje mogą być współtworzone i rozwijane przez mieszkańców oraz lokalne organizacje.

Wskaźniki

Produkt: 2 zrewitalizowane miejsca wspólne – sala wiejska oraz przestrzeń przy przystanku autobusowym, 2 cyfrowe tablice edukacyjne, elementy mikroretencji i zieleni.

Rezultat: min. 100 osób rocznie korzystających z przestrzeni, min. 5 wydarzeń edukacyjnych lub rekreacyjnych rocznie.

Wskaźniki uzupełniające: min. 1 działanie partnerskie rocznie z udziałem mieszkańców lub organizacji lokalnych, min. 1 działanie edukacyjne dotyczące klimatu, cyfryzacji lub lokalnego dziedzictwa, coroczny pomiar wykorzystania infrastruktury oraz ocena jakościowa dostępności usług i przestrzeni przez użytkowników.

Opis i zakres rzeczowy	Modernizacja i adaptacja budynku byłej szkoły filialnej na wielofunkcyjne Centrum Smart Niekursko, służące jako przestrzeń spotkań, integracji, edukacji i lokalnych usług cyfrowych. • Utworzenie sali spotkań oraz przestrzeni dla lokalnych grup inicjatywnych, KGW, OSP i mieszkańców. • Wyposażenie punktu usług cyfrowych w kioski e-usług, stanowiska komputerowe, szybki Internet, sieć Wi-Fi, tablice informacyjne i monitoring. • Przygotowanie w otoczeniu obiektu przestrzeni edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i seniorów, w tym działań rozwijających kompetencje cyfrowe i społeczne, w tym wiaty edukacyjne i strefa rekreacji. • Komponent środowiskowy: instalacje OZE, energooszczędne systemy ogrzewania i oświetlenia oraz elementy retencji przy budynku.
Budżet i kwalifikowalność kosztów	Szacowany koszt kwalifikowalny: 400 000,00 zł Kategorie kosztów kwalifikowalnych: • Roboty budowlano-adaptacyjne i modernizacja pomieszczeń. • Zakup wyposażenia cyfrowego, komputerowego, meblowego i edukacyjnego. • Instalacje OZE, energooszczędne systemy techniczne, monitoring i infrastruktura sieciowa.
Zgodność z kryteriami wyboru (Uzasadnienie)	Projekt nadaje nową funkcję istniejącej infrastrukturze publicznej i przeciwdziała jej degradacji. Zwiększa dostępność usług publicznych i cyfrowych oraz przeciwdziała wykluczeniu mieszkańców. Wzmacnia odporność miejscowości dzięki OZE, retencji i możliwości pełnienia funkcji lokalnego punktu wsparcia.

Uzupełnieniem zgodności z kryteriami jest komplementarność projektu z pozostałymi kartami: centra smart, szlaki, przestrzenie rekreacyjne, retencja i OZE tworzą jeden system usług, mobilności, edukacji i odporności klimatycznej. Projekt wspiera oddolność, bo jego funkcje mogą być współtworzone i rozwijane przez mieszkańców oraz lokalne organizacje.

Wskaźniki

Produkt: 1 Centrum Smart Niekursko o powierzchni min. 100 m², 1 punkt e-usług, 1 system monitoringu i infrastruktury cyfrowej.

Rezultat: min. 100 mieszkańców korzystających rocznie z centrum, min. 50 osób rocznie korzystających z e-usług, min. 5 wydarzeń społecznych rocznie.

Wskaźniki uzupełniające: min. 1 działanie partnerskie rocznie z udziałem mieszkańców lub organizacji lokalnych, min. 1 działanie edukacyjne dotyczące klimatu, cyfryzacji lub lokalnego dziedzictwa, coroczny pomiar wykorzystania infrastruktury oraz ocena jakościowa dostępności usług i przestrzeni przez użytkowników.

Opis i zakres rzeczowy	Udrożnienie, uporządkowanie i oznakowanie zielonego szlaku prowadzącego z Niekurska do Trzcianki we współpracy z Lasami Państwowymi. • Prace porządkowe, poprawa dostępności trasy, miejscowe wzmocnienie nawierzchni oraz usunięcie barier utrudniających bezpieczne korzystanie ze szlaku. • Montaż oznakowania, tablic edukacyjnych dotyczących środowiska, klimatu, gospodarki leśnej i walorów przyrodniczych. • Integracja szlaku z lokalnymi trasami rekreacyjnymi oraz systemem informacji cyfrowej: mapy, kody QR i dane dostępne elektronicznie. • Budowa dwóch punktów odpoczynku, w tym miejsca widokowego oraz stacji ładowania rowerów i urządzeń mobilnych zasilanej OZE.
Budżet i kwalifikowalność kosztów	Szacowany koszt kwalifikowalny: 200 000,00 zł Kategorie kosztów kwalifikowalnych: • Prace porządkowe, przygotowawcze i poprawa dostępności szlaku. • Zakup i montaż oznakowania, tablic edukacyjnych, małej architektury i punktów odpoczynku. • Rozwiązania cyfrowe: mapy, kody QR, integracja z systemem informacji turystycznej. • Komponent OZE: stacja ładowania i oświetlenie solarne w punktach odpoczynku.

**Zgodność z
kryteriami wyboru
(Uzasadnienie)**

Projekt rozwija zrównoważoną mobilność i poprawia bezpieczne powiązanie Niekurska z Trzcianką.

Wykorzystuje walory leśne i rekreacyjne miejscowości, wzmacniając potencjał turystyczny i edukacyjny.

Komponent cyfrowy i środowiskowy wpisuje się w model Smart Village i może być powielany na innych trasach gminnych.

Uzupełnieniem zgodności z kryteriami jest komplementarność projektu z pozostałymi kartami: centra smart, szlaki, przestrzenie rekreacyjne, retencja i OZE tworzą jeden system usług, mobilności, edukacji i odporności klimatycznej. Projekt wspiera oddolność, bo jego funkcje mogą być współtworzone i rozwijane przez mieszkańców oraz lokalne organizacje.

Wskaźniki

Produkt: 8,5 km oznakowanej trasy zielonego szlaku do Trzcianki, 2 punkty odpoczynku, w tym 1 punkt widokowy i 1 stacja ładowania rowerów.

Rezultat: min. 1 000 turystów rocznie na zielonym szlaku, min. 30 użytkowników stacji ładowania rowerów rocznie.

Wskaźniki uzupełniające: min. 1 działanie partnerskie rocznie z udziałem mieszkańców lub organizacji lokalnych, min. 1 działanie edukacyjne dotyczące klimatu, cyfryzacji lub lokalnego dziedzictwa, coroczny pomiar wykorzystania infrastruktury oraz ocena jakościowa dostępności usług i przestrzeni przez użytkowników.

Opis i zakres rzeczowy	Kompleksowe zagospodarowanie terenu boiska oraz przestrzeni wokół stawu jako zielonej, odpornej klimatycznie przestrzeni rekreacyjnej i społecznej. • Uporządkowanie terenu boiska i wyposażenie go w elementy sprzyjające integracji, aktywności fizycznej i wydarzeniom lokalnym. • Budowa ścieżek spacerowych, miejsc odpoczynku i elementów małej architektury wokół stawu. • Komponent środowiskowy: nasadzenia drzew i krzewów, ogrody deszczowe, mikroretencja, ochrona wód i bioróżnorodności. • Komponent OZE i edukacyjny: oświetlenie solarne, drobne instalacje OZE oraz tablice dotyczące retencji, klimatu i lokalnych ekosystemów.
Budżet i kwalifikowalność kosztów	Szacowany koszt kwalifikowalny: 550 000,00 zł Kategorie kosztów kwalifikowalnych: • Prace ziemne, porządkowe i przygotowanie terenu boiska oraz otoczenia stawu. • Budowa ścieżek, miejsc odpoczynku, małej architektury i elementów rekreacyjnych. • Nasadzenia, ogrody deszczowe, mikroretencja oraz rozwiązania wspierające bioróżnorodność. • Oświetlenie solarne, drobne instalacje OZE i tablice edukacyjne.

**Zgodność z
kryteriami wyboru
(Uzasadnienie)**

Projekt poprawia jakość przestrzeni publicznej i tworzy atrakcyjne miejsce integracji mieszkańców.

Wzmacnia odporność klimatyczną miejscowości poprzez retencję, zieleń i ochronę lokalnych ekosystemów.

Łączy funkcje rekreacyjne, środowiskowe, edukacyjne i smart, zgodnie z modelem inteligentnej wsi.

Uzupełnieniem zgodności z kryteriami jest komplementarność projektu z pozostałymi kartami: centra smart, szlaki, przestrzenie rekreacyjne, retencja i OZE tworzą jeden system usług, mobilności, edukacji i odporności klimatycznej. Projekt wspiera oddolność, bo jego funkcje mogą być współtworzone i rozwijane przez mieszkańców oraz lokalne organizacje.

Wskaźniki

Produkt: 1 boisko rekreacyjne / miejsce wspólne przy stawie, 10–12 lamp solarnych, 2 cyfrowe tablice edukacyjne, elementy mikroretencji i zieleni.

Rezultat: min. 100 osób rocznie korzystających z przestrzeni przy stawie, min. 5 wydarzeń społecznych lub rekreacyjnych rocznie.

Wskaźniki uzupełniające: min. 1 działanie partnerskie rocznie z udziałem mieszkańców lub organizacji lokalnych, min. 1 działanie edukacyjne dotyczące klimatu, cyfryzacji lub lokalnego dziedzictwa, coroczny pomiar wykorzystania infrastruktury oraz ocena jakościowa dostępności usług i przestrzeni przez użytkowników.

Załącznik nr 5: Podsumowanie wyników ankiet

Badanie mieszkańców obszarów wiejskich

W badaniu udział wzięło **228 mieszkańców**, reprezentujących różne sołectwa. Wyniki wskazują, że najważniejsze potrzeby dotyczą przede wszystkim **transportu i komunikacji, infrastruktury drogowej i rowerowej, oświetlenia, dostępu do Internetu oraz oferty dla dzieci, młodzieży i seniorów**. Najczęściej wskazywaną barierą rozwoju jest **brak środków finansowych (67%)**, a następnie niska aktywność mieszkańców (46,7%).

Szczególnie wyraźne są problemy komunikacyjne: 60,1% respondentów wskazało brak ścieżek rowerowych, 57,3% brak połączeń autobusowych, a 41,8% zły stan dróg. Jednocześnie za grupy wymagające największego wsparcia uznano seniorów (68,2%) i młodzież (53,8%).

Wyniki pokazują również duży potencjał społeczny. 54% respondentów deklaruje chęć angażowania się w inicjatywy oddolne, a kolejne 36,3% robiłoby to czasami. Ponadto 46% mieszkańców deklaruje gotowość współtworzenia projektu Smart Village, a 44,6% rozważa taką możliwość.

W obszarze Smart Village największego potencjału mieszkańcy upatrują w **społeczności (53,8%) i przyrodzie (51,3%)**, natomiast najbardziej oczekiwanym rozwiązaniem technologicznym jest **energooszczędne oświetlenie (52,5%)**. Odpowiedzi otwarte dodatkowo wskazują na znaczenie remontów dróg i świetlic, transportu publicznego, ścieżek rowerowych, bezpieczeństwa oraz integracji mieszkańców.

Wniosek: ankieta pokazuje potrzebę łączenia inwestycji infrastrukturalnych i transportowych z działaniami społecznymi, środowiskowymi oraz rozwiązaniami Smart Village, przy wykorzystaniu aktywności mieszkańców i walorów przyrodniczych jako głównych lokalnych zasobów.

Badanie liderów obszarów wiejskich

Wśród liderów obszarów wiejskich (sołtysów, działaczy społecznych) wyniki badania są zbliżone choć nie takie same. Badanie pokazuje, że liderzy lokalni za najważniejsze potrzeby mieszkańców uznają przede wszystkim **remont i doposażenie świetlic (54,5%)**, a następnie poprawę transportu, oferty dla dzieci i młodzieży, dostępu do Internetu oraz oświetlenia ulicznego (po 36,4%). Głównymi barierami rozwoju są natomiast **brak funduszy (72,7%)**, niska aktywność mieszkańców (63,6%) oraz słaba infrastruktura (45,5%).

W sferze społecznej widoczny jest umiarkowany poziom aktywności. 27,3% liderów ocenia, że mieszkańcy chętnie angażują się w inicjatywy oddolne, a 54,5% wskazuje, że robią to czasami. Za naturalnych liderów miejscowości najczęściej uznawani są sołtysi, a w odpowiedziach pojawiają się również KGW, lokalni rolnicy i inne osoby aktywnie uczestniczące w życiu wsi.

Problemy infrastrukturalne koncentrują się wokół złego stanu dróg i braku ścieżek rowerowych (po 54,5%), braku połączeń autobusowych i zbyt rzadkich kursów (po 45,5%) oraz transportu dla seniorów (36,4%). Infrastruktura społeczna również wymaga poprawy: 45,5% respondentów wskazuje potrzebę drobnych napraw, 18,2% gruntownego remontu, a 36,4% sygnalizuje braki infrastrukturalne.

Istotnym zagadnieniem pozostaje łączność cyfrowa. Dostęp do Internetu jako słaby lub bardzo słaby ocenia łącznie 45,5% liderów. Jednocześnie 90,9% określa kompetencje cyfrowe mieszkańców jako średnie. Wśród potrzeb lokalnych przedsiębiorców najczęściej

wskazano właśnie lepszy Internet (60%), a następnie wsparcie marketingowe i finansowe (po 40%).

Bardzo wyraźnym zasobem rozwojowym są walory przyrodnicze. Aż 90,9% respondentów wskazuje je jako podstawę potencjału turystycznego, natomiast 54,5% dostrzega znaczenie szlaków pieszych i rowerowych. Przyrodę wskazano także jako zdecydowanie największy potencjał dla rozwiązań Smart Village (90,9%).

Wśród proponowanych rozwiązań Smart Village największe zainteresowanie budzi **monitoring miejscowości (63,6%)**, a następnie e-usługi, transport na żądanie oraz energooszczędne oświetlenie (po 54,5%). Jednocześnie 36,4% liderów uważa, że mieszkańcy byliby gotowi współtworzyć projekty Smart Village, a 63,6% wskazuje odpowiedź „może”.

Ankieta liderów wskazuje na potrzebę **łączenia modernizacji podstawowej infrastruktury z rozwiązaniami inteligentnymi**. Priorytetami są świetlice i miejsca integracji, drogi i ścieżki rowerowe, transport, Internet oraz oświetlenie. Jednocześnie dużą szansą rozwojową pozostają **walory przyrodnicze, turystyka oraz lokalna aktywność społeczna**. Odpowiedzi otwarte wzmacniają te wnioski, wskazując m.in. remonty świetlic i dróg, poprawę Internetu i zasięgu telefonicznego, transport seniorów oraz rozwój miejsc spotkań.

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miejskiej Trzcianki w sprawie przyjęcia „Strategii rozwoju inteligentnych wsi na terenie gminy Trzcianka w latach 2026-2032”

Przedłożona do przyjęcia „Strategia rozwoju inteligentnych wsi na terenie gminy Trzcianka w latach 2026-2032” stanowi dokument strategiczny określający kierunki rozwoju obszarów wiejskich gminy Trzcianka pod kątem idei Smart Village.

Strategia obejmuje działania zakładające wykorzystanie lokalnych zasobów, aktywizację mieszkańców, wdrażanie innowacyjnych rozwiązań społecznych i organizacyjnych oraz współpracę pomiędzy różnymi środowiskami na rzecz poprawy jakości życia na obszarach wiejskich.

Prace nad dokumentem zostały zainicjowane Zarządzeniem Burmistrza Trzcianki nr 67/26 z dnia 13 sierpnia 2026 r. w sprawie rozpoczęcia procesu opracowania „Strategii rozwoju inteligentnych wsi na terenie gminy Trzcianka w latach 2026-2032”. Strategia została opracowana w oparciu o diagnozę społeczno-gospodarczą i środowiskową obszarów wiejskich gminy Trzcianka, wyniki przeprowadzonych badań ankietowych, warsztaty Smart Village na zebraniach sołeckich oraz konsultacje społeczne.

Dokument identyfikuje najważniejsze wyzwania rozwojowe, a jednocześnie wskazuje działania służące wzmocnieniu kapitału społecznego, poprawie dostępności usług, rozwojowi współpracy lokalnej, wykorzystaniu potencjału przyrodniczego i turystycznego oraz wdrażaniu nowoczesnych rozwiązań cyfrowych i ekologicznych. Przyjęcie dokumentu stworzy podstawy do skutecznego ubiegania się o środki zewnętrzne przeznaczone na rozwój obszarów wiejskich, w tym środki krajowe oraz fundusze Unii Europejskiej.

Mając na uwadze znaczenie dokumentu dla długofalowego rozwoju obszarów wiejskich oraz fakt jego przygotowania z szerokim udziałem społeczności lokalnej, podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni zasadne.